

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

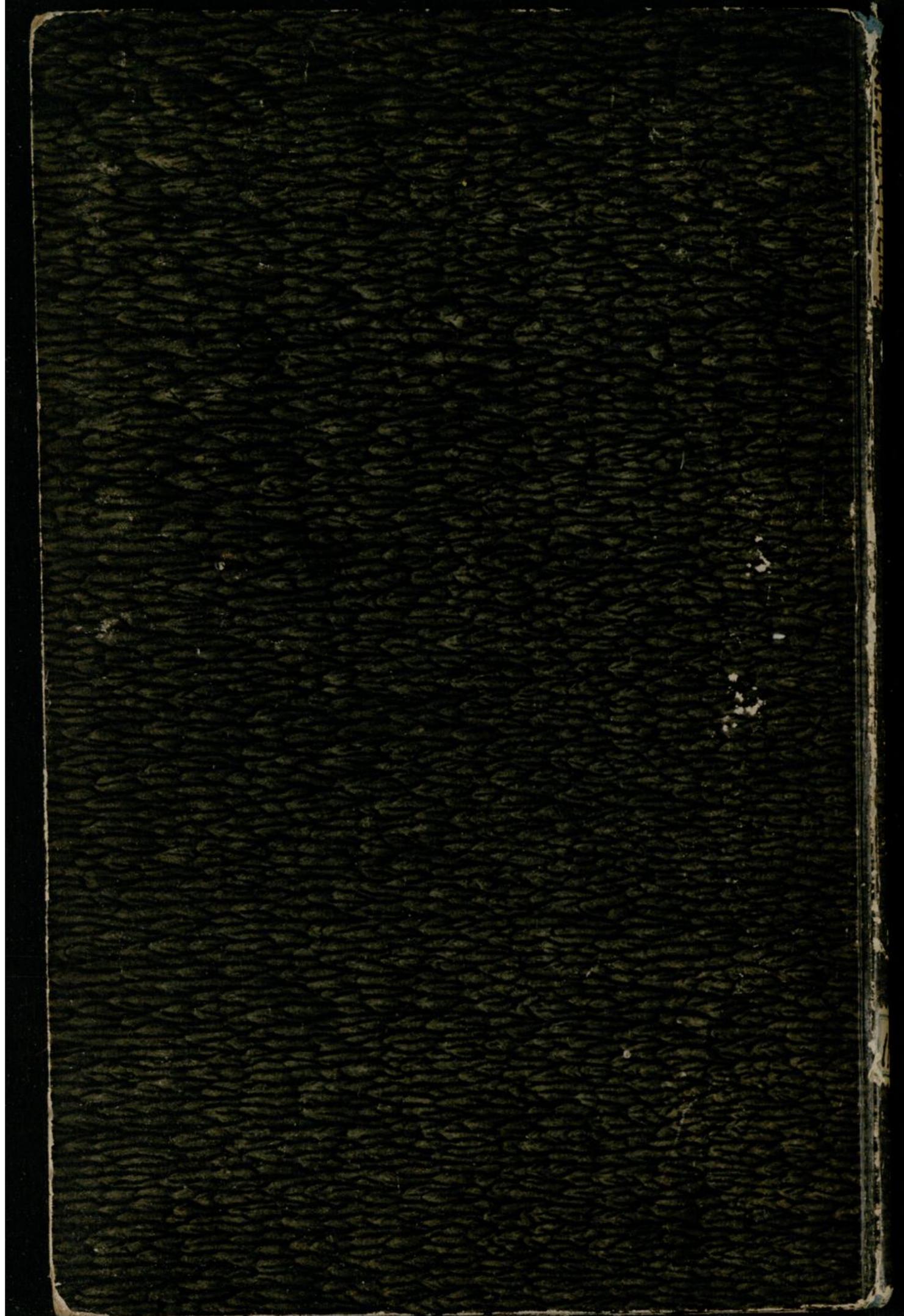
Ge'on Yehudah ẕi-Yerushalayim

Rûbîn, Šelomo

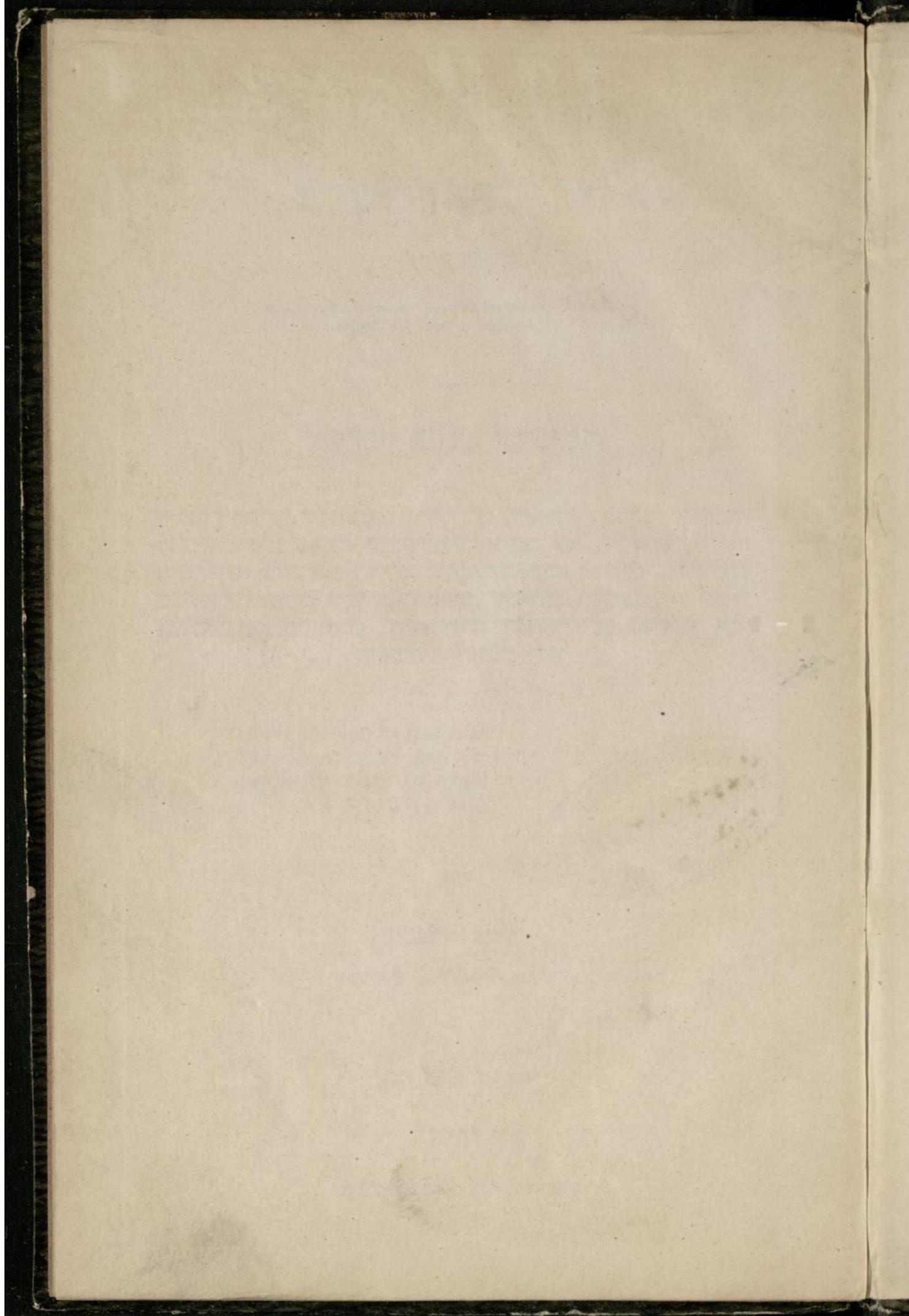
המלש, ןיבור

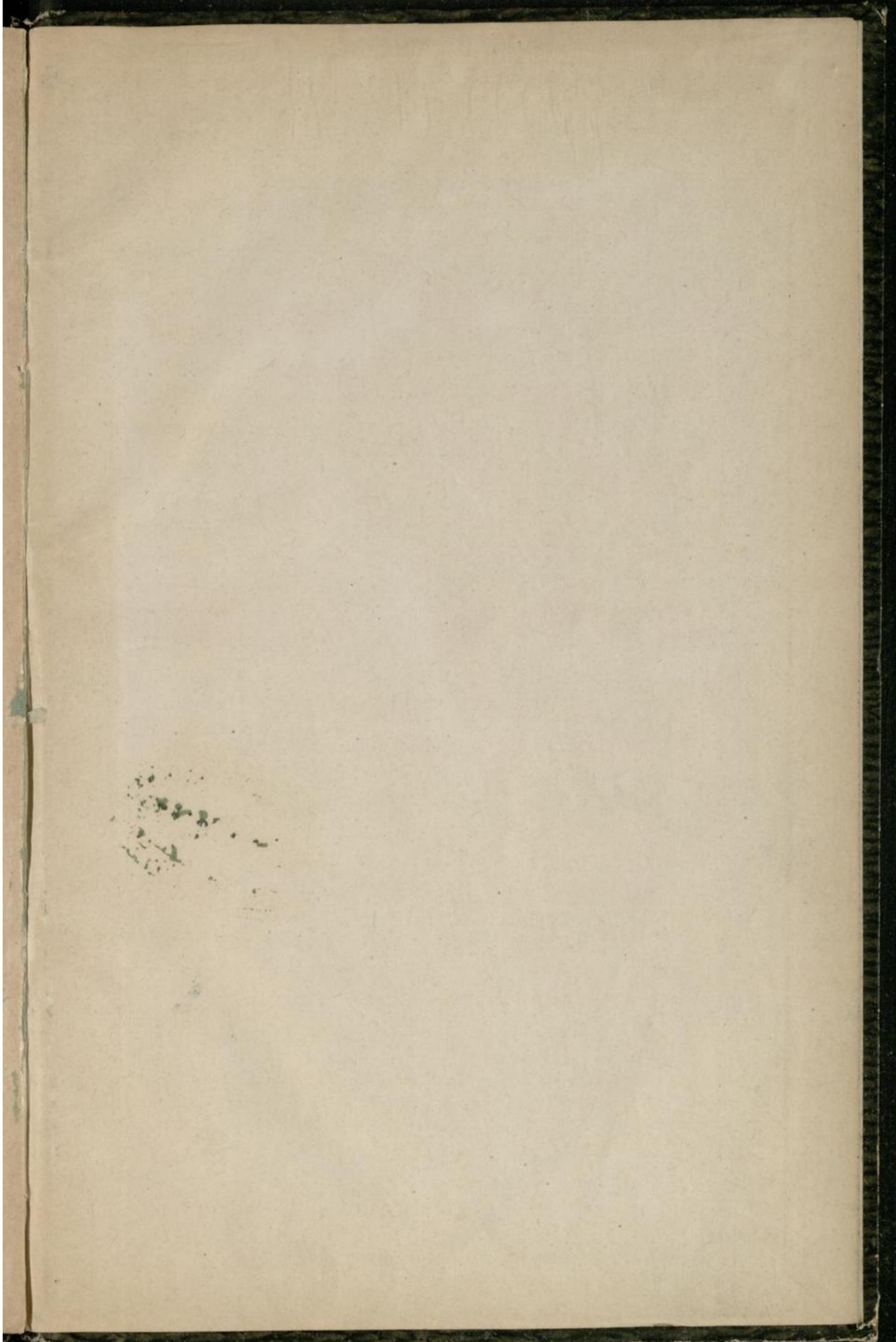
ẕin, 629 [1868 oder 1869]

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9920

254, c

opg. Rubin

גאון יהודה וירושלים

שָׂרָד מְתָאָר

בגדי העברים והעבריות

וכל

תכשיטי בנות ישראל

ותמרוקי הנשים, ותפארת כלי יקר, ומלאכת דברי חפץ בארץ יהודה, מראשית ימי מקראי הקודש עד תמס, כלם מבוררים באר היטב בבחינת מקור מחצבתם לגוייהם בארצותם ומפורשים היטב הדק בבחינת מלאכת עבודתם חומרים ותכליתם ותשמישם וכח פעולתם על האומה הישראלית, להתנוסס על דגל עת חיה לכבוד ולתפארת.

מתאב אנכי את גאון יעקב (עמוס)
וענה גאון ישראל בפניו (סוֹסֵט)
אשחית את גאון יהודה ואת גאון
ירושלים הרב (יִכְמִיס)

מאת

שלמה ראבין

Dr. phil. et Magister art. lib

שנת תרכ"ט לפ"ק

ויין

בדפוס של יעקב הכהן שלאססבערג

פתח דבר

חס עשירה הספה העבריה, כאחת הספות החיות באירופה, לליין בגדי העצרים הקדוונים בכלל, עטרה גדול עוד יתר ואלד צליון חלצת העבריות, צטנות קטורי הכלה ועדיה, צכנויי פרי ידי חסת חיל, צחוארי ורקחת צטניה לונסחה, וצפרטי סאר תנרוקי הנסים, הנזכרים צכתצי הקודט, חס צגזרת פעלים או צתצנית טנות, ד"ו:

א. ציון בגדי העברים.

לבוש, מלבוש, תלבשת, בגד, בגדי חפש, שמלה, שלמה, גלומים, חליצות, מחלצות, כסות, סות, מד, מדה, מדוים, אדר, אדרת, כתנת, כתנת פסים, כתנין, תשנין, אבנט, חשב, אזור, מזח, מזיח, חגור, חגורה, מחגורת, אפוד, אפדה, ברומים, פתילים, מכלולים, מעטה, מכנסים, מעיל, סרבלין, שמיכה, שק, נעלים, שרוך נעל, חבש, צניף, מגבעה, מצנפת, פאר, אפר, טבולים, חצן, מסוה, סתר פנים וכו'.

ב. ציון תכשיטי העבריה.

- I. ונלצוטי העצרים וקיסוטיס: בגדות, גליונים, מחלצות, מטפחות, מעילים, כסתות, לחשים, נטיפות, בתי הנפש, עגילים, מעטפות, עכסים, עדנים*, פארים, פאה נכרית (פתהן), פתיגיל, צעיפים, רדידים, צמה, צניפות רעלות, שביסים, שהרונים, שרות וכו'.
- II. ונעסה ידיה צכיסור ופלך, ונעסה חוטצ אורג ורוקס, ונעסה רסת ונעסה ונעזר, ונעסה פסתים טריקות:
- אטון, ארג, בד, בוין, שש, חוט, חור, חטובה, כרפס, סדין וכו'.
- III. קטורי הכלה: חרוזים, חריטים, טבעת, טטפת, כלים, כליל כלולות, לויח, תורי זהב עס נקודות הכסף, ענקים, קשורים וכו'.
- VI. עדי עדיים: זר, חח, חלי, חליה, חלאים, כומו, נזם, פנינים, צמיד, אצעדה, צעדה, רביד, מראה, ראי מצק וכו'.

(* צכרוס האותיות עכדיס ונל' אענדנו עטרות לי.)

V. לצעי רקונתים: ארגמן, רקמות, חכליל, כחל, פוך וכו'.
VI. נוסחת צעונים: רקמים, אבקת רובל, אהלים, שמן המור, מור
עובר, נטף, נרד, קציעות וכו'.

והרצה קטתה עלינו יד הציאור צעונית קדונוים וצולות נוסכות ההן
עפ"י תורת הלשון ודרך השנוט, עד שהחכם צעל אולה"ס צטרס כתן
החליט לאמר: „ואין להכריע איזה ונלצוט נקרא כתונת, כי נוי יציאנו לראות
את הונלצוטים אשר כבר עשו ולצטו?" אונס כן היו והיו חכמים חכמים
רצים וכן שלונים, אשר צנוחוקק חקרי לצסם הציאונו לראות את הונלצוטים
הסם צקונתם וצלציונם, כוסעים כצונים ותרים נוסכילים ונצקרים חוקרי
קדונויות כמו גארווע, צעט טיגער, העערען, נייכערס
חארדין וכו' העניקו נחקריהם אחריהם, האריכו לשון לנעניתם, והרחיבו
טפה על אודות כל נויי הלצוטים הסם, ויוליח עליהם נוספטם צהיר כאור
הלהרים, ואת כל תולאות נחקריהם אסף וקצן כעויר גורנה החכם
A. Th. Hartmann ונווקור כתצו וספריו הרצים, ונוועיני חפס
נוחופס קופרים אחריס טאצתי את הדצרים אשר אנכי נתן לפניך, קורא
עצרי, צספר הקטן הזה, אשר פלגתי לארצעה חלקים, החלק הראשון יצר
על קורות נוקור תפארת גאון ישראל צצגדי פאר ככלי חפץ וצתנורוקי יקר.
החלק השני יפרט צגדי העצרים והעצרות צענוותיהם על פי תכונתם:
החלק השלישי יוליח לצא תכטיי צנות ליון צנוספר ונצרר ונלצן תוכן
נועטיהם ונוספטיהם לכלם צסם יקרא אחד לא נעדר. והחלק הרצעי יליי
לעינינו חית הכסים העצרות צארץ יהודה:

תכלית הציאורים האלה להועיל להצנת השפה הקדושה צציאור כחוצים
רצים וטמות טונים צנוקראי הקודס ולטננח לצצ הקורא העצרי צהצצונכו
לאחור על אורך ורוחצ חית אונתו, אשר כגפן אדרת התנוודה והסתרעה
צקרצ העונים כצדי הארץ, צונלצוטי טני עם עדנים וצחרסת זהב ואצני חפץ,
וכל יקר ראתה עינם כאחד הלאוים הנופוארים ציווי קדם, והגויס צתור
נועלת הונדרגה ציוניו אלה. ולא יאנורו עוד נוחרפי ישראל צויהם ונונדיהם
(אשר פעם גם צקרצס יונלחו נוערסיהם ונחריציהם ונחם ילחו —) לאמר;
אך עם אחרי עוצד אדונתו הלעירה, עם קטן צזוי וספל-ערך היה יעקצ צין
הגויס הגדולים ציונים הסם, צאשר תפקחה עיניהם לראות. איך העצריה
אספה לאדר תכטייה נולחי נוצרח ונצוח השנוט, ונולתחת העצרים ונלחה
נון אל זן צגדים רצים לנחיהם וכלים וכלים טונים הסוררים אז צרחת
הארץ ואיי הים, ועם ישראל היה גוי גדול ורחצ ידים גם צעיניכי קוסט
להתפאר גם צכיווסי כקות עדי עדיים צין עווי הקדם. וגם לו כלכל העונים
היו העדיים סזה ככונה לנוועדי רגל האונה לתת לה אפר תחת פאר ונוקל
תפארה היה לנוקל חוצלים — וה' ישוב ונחם-ליון.

ויעץ ציווי הגדה לסנת ה' תרכ"ט.

חלק ראשון

קורות כלי הפיץ העברים ויקר תמרוקיהם.

פרק ראשון

מומן דורות עולמים עד רדת העברים מצרימה.

ככל הענוים צקחר ילדותם, הנוכסים ונערונויהם צטרפוי פאפירוס, כן היה גם לקדונוי ענוי ווקראי הקדש ולהעצרים עלה תאנה (צראשית ג') ויין הצגד הראשון אשר תפרו להם האדם ואשתו ע"י קליעה או נשזר, ועשו להם חגורות אשר הספיקו להם צארץ אסיה החונה.

וויין הצגד השני היה קתנות עור (סס) אשר עשה ה' לאדם ולאשתו וילציקס, כוועשה כל הענוים הקדונוים, וגם ענוים חדשים צראשיתם, צהחלם להיות רועיאלן ונוסעים צעדד או גצורי ליד צקדה וציער, הזוצחים צהנות קדי וחיתו יער, ועושים להם ונעורותיהם נוכסה עתיק על צקרים. והעצרים תפרו את כתנות-עור האלה צשערות או צגידי צהונה וחיה, אשר נודעו להם, כאשר החלו ונאזו ונקדם לתפוש כנור ועוגב, ולנוסוך צקשת ללוד ליד, אשר לשניהם הלריכו גידי חיות הקדה. ולצשו העורות האלה החלק וצפנים והשער וצחוץ, כאשר הלציקה רצקה את "עורות גדיי העזים" על ידי יעקב ועל חלקת לואריו (סס כ"ז). ולנוען הקציע את העין לצצע רקנותים, תפרו צכקות כזאת עורות ונסונים צשלל לצעים שונים, והיה כזה קתנת פשים (סס ל"ז) אשר עשה יעקב ליוסף בן זקוניו.

וצינוים ההם החלו כצר גם הנשים העצריות לנוסוח צקרים וסערס ולהקטיר צגדיהם צריח כיחוח ראשי צשנוים הנועלים קטורה נעינה צאף, כי אז נכעה דרך ארץ כנען אורחת יסועאלים ונגלעד, "וגנוליהם נוסאים נכאת ולרי ולוט הולכים להוריד ונלריונה" (סס ל"ז), ויעקב שלח ליוסף צנו וצנורת הארץ לרי נכאת ולוט וצטנים וסקדים (סס נ"ג) פירות הנוולאים שפאת שונן.

פרק שני

מומן רדת העברים מצרימה עד זמן עלותם לארץ כנען.

ארץ ונלרים, אשר הקדינה אז וניתר הארלות לצא אל תור הנועלה צונלכות ונחצבת, ואשר כצר אז היתה, כנוו כוס אחותה, רוכלת ענוי ארלות הקדם הודו וערב, ונלחה צינוים ההם כלי וועשה חרס וחושב צכסף וצזהב וצשלנוות וצתנורוקי הנשים. הנולרי היה אזי שולחי ידיס צכיסור לטוות פשתן הנוולא סס

לרוב, ותווכי פלך לארוג גידי שיחים ועלים, אשר הלנויחה אדונתו
לנוכזיר בכלל. ונויני פשתה (שנוות ט' ל"א) וקנה וסוף על יד יאורי
נוכר צפרט, „ערות על יאור על פי יאור וכל נזרע יאור" אשר ונהם
היו „עוזדי פשתים שריקות ואורגים חורי" (ישעיה י"ט).

וולרים היא ארץ נוולדת הפשתה הלכנה „חטובות חטון וולרים"
צסם שיש*) אשר לצסו הקרים**) והכהנים, ואשר עטו גם אלהיהם,
שנוהם לנוודו גם העצרים לדונות ונלככי השרת וכל קדושי העליונים
לצושים צגדי לצן „לצושיה כתלג חור ושער ראשה כענור נקח" —
„איש אחד לצוט צדים", דניאל) וגם רוצ צגדי הכהנים היו לצנים:
„כתונת צד קודש ילצט ונוכנסי צד יהיו על צסרו וצאצנט צד יחגור
וצוולנפת צד ילנוף" (ויקרא ט"ז) „צגדי פשתים ילצסו וגו' פארי
פשתים יהיו על ראסם ונוכנסי פשתים יהיו על ונתניהם" (יהזקאל נו"ד).
וגם להחנטת הנותים, כונו שנחנטו אז יעקב ויוסף, ללרבו הרצה
חריטי צד ורדידי פשתן.

צארץ ההוא לנוודו צני ישראל ונצכי חם והנשים העצריות ונרעותיהן
הנולריות ונלחכת ונטוה וארג צלוור וצפשתים, וקראו צלסונם הקדושה
לחווור ונלצוט כזה צסונות שיש או בויץ אשר צהצנית ונצור
נוכנה בד.

עוד שאלו הנשים העצריות ונשכנותיהן הנולריות ההכשר והנונהג
לקרוע צפוך עיניהן, להאדים צתולע ראשי לפרכי אלצעותיהן (הנוללח
עוד עתה על גויות חנוטי הנולרים) ולנושוח פני להצים צסרד קוי
לצעים ונצריקים ולהלהיל פנים צסונן ששון, כאשר הסכן הסכינו
הנולרים וני אז ועד היום הזה צסלל פרחי לצעי כועס וריח ייחוח,
אשר — כונו נטעים ונשגשגים עלים לתרופה ולרי להעלות ארוכה
וכלנים פורים קוים לנולחכת החנטת הנותים — פרו ורצו צארלם,
וצראסם הנוטע הנופואר צחכליל אדונדם והנודע צסם כו פר הנולרי
הוא Henna.

העצריה לא קאלה צלצד אשה ונחת רעותה ונשכנתה ונוגרת
ציתה צארץ וולרים כלי כסף וכלי זהב ושנולות, כי גם לנוודו ונהן
ההרגל והסנווט צכלי חפץ כאלה, כי נוולל אז צוולרים עפרות זהב

*) ססם הזה סורס צראש: לנור גפן (Baumwolle) או הצגד הנעשה ונונו,
סכן ונכה סערצי עוד היום חכריך כוצעיו ונ"ג צסם Saseh וצסווי Scheesch
וצוולרים Seias אכן גם ויין צד וצוץ (Leinwand) נקרא צערצית סס, סכן
נלינו „נוכנסי צד" (שנוות כ"ח ו"צ, ויקרא ט"ז ד) סר"ל „נוכנסי פשתים" (ישקאל
נ"ד י"ח) ונכונים ג"כ „נוכנסי הצד סס ונצור" (שמות ל"ט כ"ח).
**) שמוכנים מזה צלסונות עצרית וארמית: סורים עד „אורגים חורי"
ציסעיה י"ט וציסעיה כ"ט. סר"ל לצן וצל' ארמית ו'ר

ונטיילי כסף לרוז, כנראה ונונה שנתן פרעה על יד יוסף את טבעתו,
ועם רציד זה על לווארו, ונונה סנואלא כזר צצית יוסף גציעי כסף
וזה, אשר חלצו הנוארים והכושים ונהררי ערצ ואפריקה.
גם הנונהג להתינור צתפארת חצני הפץ, ולפאר גו וכלי צחצנים
יקרות, יסן נוסן היה צווארים, כי צשכללות הררי ווארים התיכונה
והעליונה נוואלים חצני נופח לשם וסוהם וכיואלא צהן.

פרק שלישי

מומן מסעי בני ישראל במדבר בערב עד התנחלם בארץ כנען.

וולוונדות לטוות ולארזוג צחפץ כפיהן, עסן להן הנשים העצרות
צדרך נוסעיהם צונדצר ונגז עדרי לאנס וצקדם קלעי אוהלים, יריעות
נוכקה, צגדים ושאר כלי הפץ גסים או דקים, כנועקה הצ-דואנים
צזונן הזה. נוסערות הגנול עסן אדרת עער אשר לצסן הרואים
והנצויים. ויפוזו זרועותיהן לטוות את העזים ליריעות נוכקה אוהל
נוועד כנו"ש (שנות ל"ה) וכל אשה חכונה לצ צידיה טוו וגו' וכל
הנשים אשר נסח לצן אותנה צחכונה טוו את העזים. יריעות אהלי
נוקיהם עסן נוסער שחור של העזים, כנועקה נטי הערצויים עד
היום הזה, לכן נאום סולנוית (ש"ה א') "שחורה אני ונאום צנות
ירושלים כאהלי קדר כיריעות סלונה". אכן צגדי חופש וצנוות טלוואת
עסן ונן עזים אשר להם עער לומר רך זך ועוז, כעין עדר העזים
סגלסו ונהר הגלעד, אשר לשערס תדונה עער היפיפיה סולנוית (ססו)
וכציר העזים אשר שונה ויכל נוראשתי נוסת דוד, דונו ואלאכי שאל
לשערת ראש אש חרנום.

פרק רביעי

מומן האחוז בארץ כנען בימי יהושע עד מות דוד.

צצואם אל ארץ נוסצת עצדו העצרים ונלחכת חוסצ ואורג גם
צפשתים, אשר יצסו אז פשתי העץ צהעריכס אותם על סג להום
הסנוק (יהושע צ'). והיו העצרים וולוונדים היטצ צוולחכת צגדי
לומר ופשתים, כנראה נוסקודי התורה על נגעי צגד לומר או צגד
פשתים או צסתי או צערצ וגו' (ויקרא י"ג). ורוצ צגדי האנשים
והנשים עסן וולומר או נוספתים או נוסניהם יחדיו, צערס ילו אותם
הנוחוקק לאומר: לא תלצס לומר ופשתים יחדיו וצגד כלאים שעטמו
לא יעלה עליך. וציחוד ארגו צגדים נוגז לומר הכצקים והרחלים,
אשר עת הגזה היתה להם ליום חג נוסתה וסנוחה, כונו סנואלא
נוקדם אלל לצן ויעקצ, ואח"כ אלל כצל ודוד, גם לאתן זונה
נחנו לומר ופשתים (הושע צ').

אחרי אשר נארג בגד הלנוור כצקו אותו לנקותו ונחלאתו הדצוקה
בו, והנונקים האלה נקראו בובסים, אשר ישצו צנוקוס וניוחד הנקרא
„שדה כוצק" (נו"צ י"ח, ישעיה ז') והנקיון הזה נעשה ע"י דטן שרפת
עשצ הלנווח צנוקוונות לחים כגוונח צצלה ונוכונה „צורית" (ירמיה צ')
או „צורית ווכצקיס" (ונלככי ג') וצערצית שם הלנווח ההוא: קלי (כנוו
שנקרא „צור" ישעיה א') החוונר הנונקח חלאת הונתכת היקרה); וע"י
ונין ונלח שקורין כיטרא הוא ה כ ת ר (ירמיה צ') אשר נודע לחוונר עז
ונצלצן ונצעצע ונעלה צאשו חס יולק חוונן עליו (נוסלי כ"ה), כי כן
חצו העצרים ללצוש צגדים נקיים ולצנים ונגוהלים היעצ כו"ס
(קהלת ט') „צכל עת יהיו צגדיך לצנים וסונן על ראשך אל יחקר",
ועל זאת עקן אותם צרונו הנציח ירמיהו הנ"ל לחונר: כי חס תכצקי
צנתר ותרצי לך צורית נכתם עונך לפני! כחוונר: תתיפה צהדר גופך
והך שקון ונחועצ צנפסך! חונס גם צגדים לצועים חונדו להם אז,
שע"כ חונרה חס קיקרא על צנה לחונר: „הלח יונלחו יחלקו סלל וגו'
סלל לצעים לקיקרא סלל לצעים רקונה לצע רקונתים ללוארי סלל".

פארי עדי עדיים לונדו אז צני ישראל וון העונים הונתוארים
סכניהם, וכנענים הם העעניקים וים (וע"ז רנוז הנציח ישעיהו צתוכחתו
„כי ונלחו ונקדם ועוננים כפלסותים וצילדי נכרים ישפיקו ותונלח ארלו
כסך וזהצ וגו'" כנוו שהוכיח להלן חת צנות ליון על פארי עדייהן).
חלה ונזה הונדינים, אשר ונני אז קחרו צרכולת ערצ ונלריונה
(צרחשית ל"ו) ונלונר (ישעיה ק') „שפעת גוולים תכסך צכרי ונדין
ועיפה כלם ונצצח יצחו וזהצ ולצונה ישאו", הם נפלו עם הענולקים
כפעם צפעם צנחלת העצרים לצו סלל; חכן כאשר גצרה עליהם יד
העצרים צרחו לנפשותם והניחו צנוחניהם כזוני זהצ וחרגונן שהרוכים
ונטיפות (סופטים ח', ט"ז ח', דה"א י"ח), ודוד לקח פעם ונראש ונלך
צני עונן עטרת גדולה ונשקלה ככר זהצ וחצן יקרה (ט"ז צ"ז). גם
צעשות סצטי עצר הירדן ונזרחה ונלחונה עם ההגריחים סכניהם
ויפלו צידם (דה"א ה') סצו ונהם סלל כזה, וחלה ונזה הפלסותים
(אשר הסיצו חת הארון הקודש לחסם טחורי זהצ ועכצרי זהצ,
ונהם לקח סנוסון סלטים סדינים וסלטים חליפות צגדים לתת
לונרעיו אשר ונלחו „חידתו) סכני העעניקים וצעלי צריתם הנזכרים
יחד צנוקרא (יולל ד' ד' ענווס ח' זכריה ט', ירמיה נו"ז, יחזקאל
כ"ה) ונליו סונלכי לור ולידון כרתו צרית סלוס עם ונלכי ישראל
דוד וסלונה צכו וסלחו להם ונזונרת ארלם צחרוסת ען ונחכת.
וגם ונפחת הנגצ והלפון קינוו וקצלו צני ישראל ויני פארים

וצגדים. חלה ונגזג הנגלים שכניהם, אשר אח"כ היתה צת פרעה
ונלך ונלרים חסת הנולך הגדול צישראל. וחלה ונלפון צבל וכסדים,
אשר כצר חונדו אל "אדרת סנער" (יהושע ז) הצחה ונצבל.
ואהצת הנסים העצרות אל שלל תכטיים כאלה נראה ונקינת
דוד על קחול ועל יונתן לאנור: "צנות ישראל אל קחול צכינה
הנולציסקן פני עם עדנים הנועלה עדי זה על לצוסכן".
וגם ידעו כצר צני ישראל ציננים ההם נורוקח ונרוקח וניני
צוסם לנעשה ולנוסוך צהם, וצהיכלי נולכים היו נסים וניזחדות
העוסקות ראשית סוננים כאלה ונקראו בקחות, כנוו קאנור סוואל
צנושפט הנולך: ואת צנותיכם יקח לרקחות וגו'.

פרק חמישי

בימי הבית הראשון מימי מלך שלמה עד גלות בבל.
הנולך הגדול הוא החזיק ונעדנות הצרית צין צני ישראל
וצין עם הפעניקים לור ולידון, אוחצי תפנוקים ויודעי חין ערך
עדי עדיים: הוא חדש את צריתו עם חירס ונלך לור, אשר היה
אוחצ גם לדוד אציו כל היננים (נ"ח ה' ט' י'). וצין נסי שלנות
הנכריות היו גם לדניות (קס י"ח) והיתה לו, או לנולך ישראלי
אחר, צת לור לאשה [תחלים נ"ח], ואליהו התשצי הלך לרפתה
אשר ללידון ויקצ קס, והנציח יונה ירד אל ארץ הפעניקים יפו
לצרוח וקס צאניה תרשישה, צצרכת יעקב וצקירת דצורה [אשר
לד"ק גם סניהם נתחצרו צונן ההוא] כאנור על זצולן לחוף יננים
יסקון והוא לחוף חניות יסקן וירכתו על לידון, ואשר יקצ לחוף
יננים גם הוא, ונציחים רצים חזו קקות על לור ולידון, והטיפו
רעות עתידות על יוקצי חצל הים, על אשר הרעו לצני ישראל
צהתרועעס עונהם לחצרה [ענווס ח', לפניה צ', זכריה ט'], ונולי
ישראל ונציחיו ידעו אז גודל עוסר הפעניקים וכצוד לור הנועטירה
אשר קוחריה קרים כנעניה נכצדי ארץ (יטעיה כ"ג), וצפי יחזקאל
העיר לור חניה כלילת יופי ונלחה אולרות כל הארץ, והחליפה סחורותיה
גם עם ישראל ויהודה, יהודה וארץ ישראל הנה רוכליך צחטי ונית
ופנג ודצק וסונן ולורי כתנו ונערצד" [יחזקאל כ"ז], וצחנות ונלינו כן
אלל צנין הצית ואחריו, כי צנוחיר כסף וזהו ועלי הצנין אשר לקחו
צני ישראל ון הנורים קלחו להם חטים וסונן ויין. כ"ז נורה על
צרית החצרה והריעות אז צין ישראל וצין לור ולידון הנופזרים יקר
תפארת העדיים על פני כל הארץ.

אזכורנו לזכרון חרשית היו ופוארים צוללכת מחשבתם צקרב צני ישראל:
 חירם וולור חורש נחשה, אשר היה וולא צחכונה צחצוכה וצדעה, ילר אח
 שני העמודים יכין וצועז לאולס ההיכל עם הכותרות והסצכות וועשה שושן
 והרמונים, ולת היס הנחשת עם הפקעים ושפתו כוועשה שפת כוס פרח
 שושן, ולת הווכנות עם הווסגרות והסלצים לויות וועשה מורד והכותרות
 והכחפות והעוקלעות והאופנים עם כרוצים אריות ותוורות כווער איש
 ולויות, ולת יתר כלי צית ה' לכבוד ולתפארת.

וציונים ההט ארה הוולך שלונה לחצרה עם וולכי לור ללכת צאניות
 חרשים אופירה להציא כסף וזה צאולרותיהם עד אין קלה, וצלי ספק
 לוודו צני ישראל אז*) ווהלוויים לעשות צזהצ וצכסף כלי-הדור ועדי-
 הפארת. ווקוונות רצים צווקרא יעידון ויגידון כי היו צקרב צני ישראל לורפי
 כסף (תהלים ק"ו י') צוחני זהצ (איוב כ"ג י') וצוחני כסף (מוסלי ו') צתוך
 וולרף לכסף וכור לזהצ (שם י"ז) להגות סיגים ווכסף וילא ללורף כלי (שם
 כ"ה), וישעיה הוכיח עוועל דצר פסל אשר כסף חרש ולורף צזהצ ירקענו
 ורתוקות כסף לורף, ויחזק חרש את לורף ווחליק פטיש את הולס פעם, חרש
 צרזל וועלד ופעל צפחם וצווקצות ילרהו, חרש עלים נעה קו יתארהו צשרד
 יעשהו צווקלעות וצווחוגה יתארהו. וירויה ידע מן ונפוח נחר וועופרת צאש
 כי לשוא יצורף כסף כוואס, ויחזקאל וזכיר כור סיגים כסף נחשת דליל צרזל
 ועופרת (יחזקאל כ"ג), ולחרון הכציאים אומר: וישצ וולרף וועטהר כסף וגו'
 וחקק אוחם כזהצ וככסף וגו' (וללכי ג'), וידעו גם וואוונות יחירה ללפות
 כסף סיגים על חרש או לעשות תפוחי זהצ צוושכיות כסף (מוסלי כ"ה י"א),
 ואוונים ופוארים כאלה הם היו "החרש והווסגר" אשר הגלה כצוכדלכר
 צצלה. והיו ציניהם ווקוונות מיוחדים (Fabriken) לווללכת מחשבת. ד"ו
 "צית עבודת הצורף" (דה"א ד' כ"א) "גיא חרשים" (שם י"ד) "היולרים ויושצי
 נעעים וגדרה" (שם כ"ג) וכו'.

א. פגנים וראמות.

אָדמוּ עַצִּים טַפְּגִינִים . . .
 הַשֵּׁךְ טַשְׁחֹר תַּאֲרָם. (איכה ד')

עם כלי כסף וזהצ היו להעצרים אז גם יקר הפכיסים (**)
 וועלג והלחים (***) ווחלצ (איכה ד'). וצקמר איוב פרשה כ"ח, אשר צחכונת

(* חך אז ולא ווקודם — ואין ווקודם וואוחר צמורה וד"ל. —

(** Perlen שכן צל' יוכיח קורין Pinna ללצ החוונט שבו נמלאים הפנינים הווקולעים,
 אכן הפנינים העגילים שזם צעצרות דר (אסתר א' ו') ושרשו דרר שר"ל כומו סצצ סחור
 סחור היו עגול.

(***) והחומר אדס שם מורה לחלוח חכות ונקיון בעלם השמים לטוהר וכלצת
 הספיר, אעפ"י שהספיר אינו לנן דק ירקרק צלצעו, כי שנות הלצעים אודם ולנן מוריס
 צכלל על צוהר וצוהק המראה.

חולצ הררים וצחצוחת חופש וענונים הולך ונחאר ונולא הכסף חקוק הזהב
 בעליל לחרץ חליצת הצחול ועפר ויליקת הכחוסה נואצו, דרך גידי עפרות
 זהב בכתב עקלחון, ונקום ספיר וקוסה יקר וסרס הרים וכו', הוא נוכה
 סס צין כתס חופיר וחוכית פזגזיס ופעדת כוס, גם ראמות (*Korallen)
 הנוולאים ויס סוף) ונוסך הפנינים, סר"ל וולא (כנוו "לכסף נולא"
 הכ"ל) הפנינים הנוולאים בחסיה ווקרקע חיס על יד חוף תק חיס הערבי
 הוא יס סוף אשר באדום ארץ נולדת איוצ.

ב. אבנים יקרות.

תשתפנה אבני קריש

בראש פלחוצות. (איכה ד')

גם אצני כוז אצני חפץ התנוסקו אז על אדנות ישראל, והעלו יפעת
 עדי עדיים על ראש העברים, סכן וקופר אלל נולכת סבא סהביאה לסלונה
 עם בשוים וזהב גם אצן יקרה, וגם אחי חירס ושלמה אשר נסא זהב נואופיר
 הציא אלמוגים ואצן יקרה. על כן חיס ציונים הסס (כי צוון צית ראשון ולא
 ווקודס ככתבה פרסת הנושכן**) בקספר סוונת ואין ווקודס ונאחר צחורה

(* אכן לדעת הרמב"ם (כלים פרק ג') ה"ל חוב הוא הקוראל הנוונת צקרקעית
 חיס וכן פ" הערוך סס על חוחמה של אלמוג צצח ר"ט.

(** רלווי לונק: לא כלטוה וכעת צתחלה חלל וולחבה פשוטה וקלה ונחווים
 פשוטים ונוליים כפי וקת יד הזון והנקום הסוא, רק אח"כ צעת תפארת לישראל נאלל
 וקודס על זון וולחכת הנושכן וכליו וצגדי הכחיס, ונוספו עליו עדי עדיים כהס וכהס
 להגדיל ולהאדיר ולהעריץ גם את וושכן העדות.

סא לא עיניך קורא וצין, איך הודרש וורה לנו צרוז כי וולחכת הנושכן כנוו סהיא
 ונחוארת לפנינו צנחוגת ספר סוונת לא יכולה להעשות על פי חוקי הטבע, באורו סוף
 וטה אשר נר"ל על צרכי סרי יועלי ואלרים וחרטווייהס, וכל יקר ראחה עינו צצית פרעה,
 חף הוא נתקשה צנעשה הונורה עד שהראה לו הקצ"ה ונורה של חש, והמדרש מדייק זאת
 מדכתיב צנורה, אשר חתה ונראה צהר, וא"כ נאחר דכתיב ג"כ צכלל וולחכת הנושכן
 „והקוות את הנושכן כושפטו אשר הרחית צהר" ונשוע ג"כ סכל תצנית הנושכן הרחה
 הקצ"ה לונטה ונפצי סנתקשה צה. אצל, ווסיק הודרש לקסר, באשר צכ"ז נתקשה וטה להצין
 ונעשה הונורה, חונר לו הקצ"ה השלך את הכבר לאור והיא נעשית ואליה, לכך לא נכתב
 נעשה, הרי סכל הנושכן נעשה עפ"י נס וע"י חיש אשר תיה צלל חל וידע ללרף האותיות
 סצהס צברא העולם — ועל הוקס הנושכן צפ' פקודי דרשו רז"ל סהוקס ואליו. —

והנה לא אהבה ולא אפלה פי ללפמף דצר חל המאמינים באונת וצתוס לצצס, כי
 הנושכן נעשה סלל צדרך הטבע. אכן הצלתי רונים להוקיק עוד נסים על הנופתים סנוולאו
 כצר צחורה, ונקיינוים צכ"ז וולחכת הנושכן ככתבה וכלטונה צנוקונה וצנחה, לכוונתס
 תחיצנה סאלות ענוונות באלה: 1) סאלת רש"י לפי חומו על עלי טעים (ותצוונת צסס
 התכוונת כסארה מעל) תסתרע על כל הדר חונד הלוקקוס הגדול הסוא: ואין חיס לעס
 נוקע צער צמדצר ערב חונור חמורתיס ויני ונתכת זהב שלטים ככר וכסף וואה ככר
 ונחשת סצעים ככר ואצנים טונות יקרות ונשוצלות צהב, אחרי לאתס חבור צרזל הסצלות
 צחפון אשר לא הספיק צלקס להחמוץ, והוכרחו לסאול להס וואת הוולרים סכניהס כלי כסף

לאל יד בני ישראל לנולאות צחוטן הושפע אשר על כל הכהן הגדול העווד
 לשרת בקודש ארבעה עורי אצנים יקרות: אדם פגועה וזרקה נופך ספיר
 ויהלם נטס טצו ואחלונה תרטיש שוהס ויטפה, אשר רק בתטע ונתן התינור
 ונלך לור (יחזקאל פ"ח). ונלצד האצנים היקרות האלה נודע להעצרים עוד:
 כדבר ואצני אקדח* ואצני פוך***) ושם גדולת וגזיט.

ובלי זהב ושנולות? — 2) מאין היה להם חומר כציר וחספר עמוס כזה וכן תכלת וארגון
 המקולאים צפו אשר, אף אם כצר המזילו אותם הפעניקים אז, יקרו אז צואד צואד ונל
 נפרלו ונתפטטו עוד על הארץ? — 3) איך התקדשו והציחו האנשים עם הנשים וכל איש
 אשר נמלא חמו תכלת וארגון ובו' ואצני שוהס ואצני ונולויס וכו', אשר בחמץ מלות שנה
 אח"כ הוכרח שלונה הוולך הגדול צירושלים להציח ולעשות כל אלה ע"י חכוי לור ולשלם
 צעדים חטים ושמן ועטרים עיר בארץ הגליל? — 4) למה הוכרח שלמה להציח נולור חרש
 וחוטב לעשות לו צוולאכת הוקדש שנוטכה טצע שנים, אחרי טכצר צימי חטה נמלא צצית
 ישראל חרטי אכן ועץ וחוטב ורוקס ואורג לעשות כל הוולאכה הומוחלה והעלה צוושכן
 שנוטכה רק שנה אחת? — 5) נודע נזכר בכל ימי השופטים והנולבים עד דוד רק
 הארון לצד צלי אזהל הנועד? — 6) נודע לא נזכרו כל העת התיא אשר צין ושה
 וצין שלונה, לא צוועצרת הירדן ולא צוולחנות בני ישראל עם הפלשתים ושאר אויביהם ובו',
 דבר וכל בני הקודש והשרד הווקולאים צווחירס וצוולאכתם? — 7) נודע צהעלות דוד
 את הארון וצית אצינדז אשר צוצעה וחס"כ וצית עובד אדום הגתי ירושלמינה צתוך
 ה א ח ל א ש ר ל ו ג ט ה ל ו ד ו ד , ודוד וכל צית ישראל שלשים חלף איש ושתקים לפני ה'
 וגו', נודע לא נזכר ונלונה ון כהנים ונלוצים בגדי פאר לכבוד ולתפארת אין במוה? —
 8) ונודע קרא דוד ונלוצ לבו אל נקן הציח לאור: ראה חסכו יושב צצית חרזים וארון
 האלהים יושב בתוך היריעה! אם צלונת ישב הארון כוולך צגדוד שני עם עדנים צתוך ונשכן
 העדות צהדר תפארתה הומוחלת צקפר טעות? — 9) ומה זה כל החרדה והעוול והיגיעה
 אשר יגע דוד ועוול שלונה צנו להבין את הומוחכות והאצנים היקרות ונעצלות התכלת
 והארגון ובו' לוקדש, אחרי טכל אלה היו די והותר וקדש קדמותה? —
 ומה יענה איש אשר ווח קדקדו לא הוגט לנחשתי ונשפט ועוקל? הלא הוא יענה
 ויאמר: אין ווקדס ונלוחר צחורה! אחד הכהנים השוורים נוסה חחמה צוקדש עולויס
 התעורר לכבוד הושכן כי קנחת צית שלונה אכלתהו, ועווד והעלה עדי צית הוקדש
 טצירושלים על הושכן טצוודצר, להחודע ולהגלות כי כל וולאכת צית הוקדש וכליו ונלח ה'
 ילאה ופיהו הוא נזה צהר סיני אל ושה עצדו.

* נשרט קדח ועעונו כמו „אצני אש“ (יחזקאל כ"ח) וכן פדפד (ישעיה כ"ד י"ז)
 ושרט כדד ועעונו גם הוא כמו „כידודי אש“ (איוב ו"א י"א) ודונו צחק האכן לזוהר להצ
 ה א ש (תחת אשר האחרונים ונכנים זוהר מראה האצנים היקרות כמו דיאעאנט ודווי
 צכנו וויס — וסינוך מאור ר"ע צחגיגה בטתכטקו אלל אצני שיש טהור אלל טלמור וויס
 מים — כעין המלה האשכנזית Strahl להורות קרני אור וויס וכן כילוצות צלטון
 האחרונים לטציצי אש ולרטיקי וויס) וגם ופגי טוקלתן כמו הגרמאנט ודווי חולצות להצות אש
 צהכות אותן על עשת צרזל שקורין Stahl ע"ד טעות אצנים פרעיות כאלה צל"ח Feuersteine.
 **) לצד ונהוראה הכללית של הטס הזה על כחל ושרק (Schminke) הנעשה מאצן
 שקורין Spiessglaserz טכוחלות צו נשי ארלות הקדס את עיניהן, וורה צפרטיט גם על
 אכן יקרה שקורין Chalcedon, טכן נזכר אלל שוהס וטיט ושאר אצני חפץ צטס „אצני פוך“
 (דה"א כ"ט צ') „צפוך אצניך“ (ישעיה כ"ד י"א) הכ"ל. ועטס רריפת שתי האצנים האלה
 צטס אחד, ומפי טדומות זו לזו צווראה ירקרק לח ווול צתכלת צהירה צווראה הקשת צעק'

ג. בְּשֵׁמִי רִיחַ נִיחֹחַ וְשִׁמְנֵי מְשַׁחָה.

וְרֵאשִׁית יִשְׁמָנִים יִמְשַׁחֶה
וְלֹא נָחֲלוּ עַל-יִשְׁבָּר יוֹסֵף. (עמוס ו')

מקומה לור ולידון, אשר וזהם קיימו וקצלו העצרים תכשיטי אצני יקר הכ"ל, קצלו ולמדו גם רוקה ורקחת ריח ניחוח ושמן נשחת הראש והגויה. צין ויני הסחורות והוערבים והעצובים אשר סחרו ורכלו העעניקים האלה עם יתר עוני הקדם, וכללו יפי וסחרם עם שש צרקונה ונוולרים, כסף צרזל בדיל ועופרת ונאיי תרשיש, קוקים פרטים ופרדים ונצית תוגרמה, קרנות סן והצנים ונצני דדן, כופך ארגמן ורקמה וצוף וראמות וכדכד ונארץ ארם, חטי וניית פכג ודבש ושמן ולורי ונארץ ישראל, יין חלבון ולמר לחר ועיר דושק, גלוויי תכלת וגנזי צרומים ונארץ אשור וכו', וזונה והולך שם גם קדה וקנה "וראש כל צושם" ונארץ ערב ונצח, אשר ונלכת הארץ התיא הביאה בעלמה אל הונלך שלמה צשומים הרבה ונאל, לא צא כצושם ההוא עוד לרוב אשר כחה ונלכת שצא לונלך שלמה, וגם יתר ראשי הארץ הביאו לו לונחה, ונלצד כלי כסף וכלי זהב ושלמות ונשק קוקים ופרדים, גם צשומים. והונלך חזקיהו צהרואתו כבוד עשרו ורוב גדולתו לפני ונלכחי ונלך צבל, הראה להם גם את הצשומים והשמן הטוב הנמלא באולר "בית נכותו" (מ"צ כ/ יסעיה ל"ע).

ראש ויני הצשומים היחה הלצונה שהוא ויין סרף צריח עוב הנוטף ונעץ הגדל בארץ ערב, אשר הקטירו גם צצית הנוקדש לריח ניחוח לד', והליכות שצא סחרו עם הלצונה (ירמיה ו' כ') בארץ יהודה ונשאר ארלות קציבותיהם. גם קנה הטוב ונארץ ונרחק ערב על המוצת, וצין יתר קמי הקטורה נאכו עוד ונור דרור קנמון קדה*) נטף ושחלת וחלצנה, צשגם שיח ה לרי הגדל צעיר גלעד וצעמק יריחו קרוב לים הונלה, אשר שלח יעקב ונחה לונשנה ונלך הונלרים, וקוחרי ליר ולידון לקחו אותו צווערצם ונארץ יהודה,**) והוא ויין שמן לצן אדומדס הנוטף (שכן וורה הסרש לרי צערצית נטייפה) ונעל השיח ההוא, וריח יפה אף נעים לו, ועעמוו חד ונור ונצושם, והוא ונרפא לחללים רבים וסונים עד היום הזה. וכן נודע אז עץ אלה לים המכונה ג"כ עץ גן העדן או עץ הנשר צין צשומי ריח ניחוח הגדלים צאקיה. וכן הצשם כרד***) הגדל צהודו וריחו עוז והדר הים צין ראשי ששונים לנשוח ולעדן את הצשק, ונשאו ונאכו עכפי עצות וניחודים צחוד

והדבר כמו צאצן שש שורה פעם שיש האצן הנקחת לפסילים ועמודים, "עמודי שש" (אסתר א') ופעם על אצן יקרה, צהע ושש ודר וקוחרת" (שם).
*) היא קליעה (Kassia) צחלמוד ונל"ר "קליעות" (תהלים מ"ה) ונרש שיהם קדד וקלוע וורה גם צערצית ונארמית פלול ונקוב וברוד שהוא ויין קליפת לנחי צשם.
**) צשנת כ"ו חתי רב יוסף אלו ונלקטי אפרקמון ונעין גדי ועד רנחא.
***) וכלל זה תעלה צידך רוב לשונות של צשומים ונלשון עבר נעחקו אל לשונות נכרים, כרד, קליעה, אהלות, קמון, חלצנה" (ערוך ונלח אלצן).

צגדיהם, או צחיקס או על לוארס לריח ניחוח. וכן לונח כפר הכ"ל אשר
לכור פרחיו נסאו העצרות צין סדיהן. וכן ידעו אז ונטע כרכס (Safran)
הנודע גם צחיירופה, אכן הוא עוב יוחר צחקה. וולצד כל אלה קטעו
העצרים שנוני ריח ניחוח וכלכי לוט ודולחים וופרי שקדים וצטנים ועלי
הדק ותפוחי זהב (Pomeranzen) ורמוזים ועסיק גפן לצנון עם שונן שסון
או שוטנים והצללה. כל ראשי צטנוני ריח וסנוני ניחוח האלה העלו קטורה
צאף הכצחיים והמלילים צישראל להנעים זמירות וסירות לאונר:

יפרה כשושנה ויך שרשיו כלבנון

ילכו יונקותיו ויהי בזית הודו

וריה לו כלבנון (הושע י"ד)

מה יפו דודיך אחותי כלה מה טובו דודיך מין

וריה שמניך מכל בשמים* נופת תשופנה שפתותיך כלה

דבש וחלב תחת לשונך וריח שלמותיך כריח לבנון

שלחך פרדם רמונים עם פרי מגדים

כפרים עם נרדים נרד וכרכם קנה וקנמון

עם כל עצי לבונה מור ואהללות עם כל ראשי בשמים

מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון

עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יולו בשמיו. (ס"ה ד')

כל זיכי צטנוים האלה היו וסנומים אלהים ואכשים, הנה העלו קטרת
ריח ניחוח על ווצח ה' לרלון, וצסה ונשחו גם צכי אדם את צטרס לונטעני.
וולכים כהנים ונצחיים נושחו צטנון הסנוים, צכל ונשחה שנוכים וכוס רוים
יד הסנון העוב וועל ראשי הסוקוצים על פי ודוחיסם, ורצדי ונשחה ועכסי
ילועס נפו צקטורה צטנוים, ולקרחת קרואי הונשחה הכיפו תיונרות עסן
הקטורה לקדם פכיהם צריח ניחוח, ועל זאת ירזנון דצרי הסוכים צטער לאונר:

השוכבים על מטות שן וסרוחים על ערשותם

ואוכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק

הפורטים על פי הנבל כדויד חשבו להם כלי שיר

השותים במזרקי יין וראשית שמנים ימשהו. (עמוס ו')

ונעים זמירות ישראל יודה לה' מקדו ואונתו לאונר:

תערוך לפני שלחן . . .

דשנת בשמן ראשי כוסי ריחה. (החלים כ"ג)

וונטל צפי הונלך הסכס:

שמן וקטרת ישמח לב. (משלי כ"ז)

* נהגו לערב שונן הונשחה צטנוים, ע"כ ווליו סתרנס הסורי צפטיעא על "לריח
שנוניך עוננים" (ע"ה א') צס ונכ"ך כאלו כתיב צטניך וצאונת ר"ל שונן צטנוים.

ואשת נסף כלורה לז הווייה:

נפתי משכבי מור אהלים וקנמון. (סס ז)

והכזיא ונכיה הקריה אשר היה לזונה:

ותשרי למלך*) בשמן ותרבי רקחך (ישעיה כ"ז)

ושמני וקטרתני נתח לפניהם. (יחזקאל ע"ז)

גם צוויי מואבל ונעשה (זוהו מקור המוציא "מוסק שכר") ערצו ויני
צשמים לתח להם ריח כיחוח (נושלי כ"ג ל', יחזקאל כ"ד י', ס"ה ח' ב') צוודרש
סיר הסירים על כרד וכרכס מר אנוניינון ופי' הערך שם צלשון יוני יין
ועורצ עם מור וצשמים (Myrthenwein). גם קצרות המלכים ונלאו צעלי
צשמים כו"ס (ד"ה צ"ג ע"ז י"ד) ויקצרוהו צקצרותיו אשר כרה לו צעיר דוד
וישכיצוהו צוושכב אשר ונלא צשמים וזים ורקחים צווקקת ונעשה. וגם
צרחלה וזהו צוים ויני צשמים (ס"ג צ"ג כ', רוח ג' ג'). גם דכו צשמים
צוודוכה והכיני אוחס לרפואת העלה ולמזור כל וכה (ישעיה א' ו', ירויה
ו"ו י"ח) ונקראו הצשמים המדוכים האלה צסם ככ"ח (צראשית ל"ז כ"ה,
ו"ג י"ח) או ככות (ו"ג כ', ישעיה ל"ע) (ונלשון נכה וכחוס) וזהו "צית
ככותו"**) של המלך יחזקיהו, ונעשתה המלכה — צאוונת ויוחדת "צווקקת
ונעשה" (ד"ה צ"ג ע"ז י"ד) אשר וסס קטרו עונה וצית לצית לזוכר "אצקת
רוכל" (ס"ה ג' ו') — הזאת לרוב על ידי נסים שנקראו ופני זה "רקחות"
צושפט המלך אשר שם שמואל הרואה לפני בני ישראל; לצד וקטורת
השמים לנעשת הכהן וכלי הקדש ולווצח ה' שנעשתה ע"י "הכהנים רוקסי
המקקת לצשמים" (ד"ה א"ע ל') וצאה המולה לאור: "על צסר אדם לא
ייקד וצווחכנתו לא תעשו כוונה" (שמות ל') ואמרו של צית אצעינס לא רלו
ללמוד על ונעשה הקטרת (יווא פרק ג'). והנה ככתשו סומוני (עיין יוספון
קדונויות ספר שלישי ח' ג') הצשמים צכלי או צאצן חלולה**) ונשקו
הדק היעצ והולים צשמן הטוב ווויני זיחיס טווצים וואד הפרים ורצים צאכץ
ישראל עד אשר יז ויץ העסיק ון המדוכה המולה. וצקטורת המוקדס נתכו

(* ר"ל הפלך כ"ל "שוחטי הילדים".

(**) והסם צית לד"ק מורה באן תיצה או ארגז (Gehäuse, Behälter) ור"ל תיצה
מלאה אצקת ויני צשמים (ובס"ה ה' קירח לתצות כאלה צכוי "מגדלות ורחקים" סרגילים
צני קדס לגרד צהס שיניהס, ולתת ריח נעים לרוח אפס, כי יקד להס ריח כיחוס צרוח אפס
ע"ד "וריש אפך כחפוחים" (ס"ה ז' ט').

(***) שחי וליכות ערציות רוונות על אופן ונשק הצשמים האחת היא הליור
והלויתן (Krokodil) המודר ציון מולדת היס ויזה צרעש נורא שפך ויסי אדירים על ראשו:
ירחיס בקיר מולדה יס יסיס בו רוקח ה "Salbenmörser" (איצו ו"ח כ"ג); והשגית הוא
הדמיון הסוק המועה צרצ כוחו עד כי יגרע נעפי יזע: "גצו חלק ונשמן ונאהיל אגלי זעח
כצוצו אצן אשר צקרצה יסחקו ראשי צשמים להעלות קטורת ריח כיחוס צאף הכלה רנת
החן והיופי" (משורר ערצי Amralkeis, Moallak).

עוד ונלח*) הוא כי ערום הכ"ל הפורה לרוב צאריך וכלים, כי עי"ז תוהר האש
להלית בקטורה וגאות תימרות העטן יתאזכו לנעלה.

ד. בגדי תכלת וארגמן.

האמנים עלי תולע
חבקו אשפתות. (איכה ד')

עוד לנודו העצרים — לצד וקדושק***) קומרתם בלור לחר (יחזקאל
כ"ז) ולצד וואטר השיצ הנוקד ונלך וואחז ליהורם ונלך ישראל וואה אלף
כרים וואה אלף חילים לנור (ו"ז ג' ד') — וון הפעניקים קוחרי לור ולידון
ונלחלת ונחשבת רקונה צויני לנור יקרים, כמו בלור הווסובה ועיר Milet
צאקיה הקטנה הנודע צסס „כלי וילת". וידוע כי רועה אחד נעם הפעניקים
ונלח ע"י כלצו את הלצב האדונוי הסס בגוים שלו בלצ חוונט או סבלול
אחד (Muschel) ובעבור זה ונכונה לד"ק הלצב הזה בעצרת צסס תולעת
או תולע ועיין להלן) וצדס חלזון זה כלעצב הלנור. החוונטים האלה היו
ונסני וויכיס, האחד פקוט וסונו צפעניקית ארגמן (דה"צ ז' ו') וצאכנוית
ארגמנא (דכילל) ובעצרת ארגמן וצלי יוכית ורומית Purpura וצאשכנוית
Purpurnuschel, ונוסקה ונוולת הים, ולצבו לח ואדום. והוויין הסני
ונתעגל ונכונה אלל העוים הקדונוים סופר או חלולרה או קרן
הנוכריז, ונוולח על כפיס וסלעים וסונו תכלת, ולצבו אדוודס צהיר סחרחר
כזוהר הרקיע כונראה פני הים וכעין עלס הפרה והאזן Hyacinth. וסני
הוויכיס לקחו הפעניקים „תכלת וארגמן וואיי חליטע" Aeolien (יחזקאל
כ"ז ז'), ונוולח חוונט הארגמן (Purpurschnecke) על חוף הים אלל
לור, וצצבת דק כ"ז חלו לדי חלזון ונקולנח לנור ועד חיפת. וגס לצ
החוונט (Purpurnuschel) נולח על חוף ים הפעניקים לח רחוק ונוילר
הר סכנוול***). ונחלזון אחד אשר הוויחו צהולס פעס הוליחו רק כווס
עיפות דס, ע"כ הים יקר וואל וואל צווחירו אשר צכסף יקולח. וצונכחות
ו"ד חנו רצכן חלזון זה גופו דווסה לים וצרייתו דווסה לדג ועולה אחת לע'
סנה ונודנו לוצעין תכלת לפיכך דוויי יקרים.

צגדי תכלת וארגמן לצשו צין העוים הקדונוים אך וכלכיס וכסגיס
גדולים סרים ויועלי הארץ ועסירי העס, „גס אכסי חיל ונחלעים" (נחום ז' ד').
והים ארגמן וסני תולעת ונשזר כוונעט צכל ונלחבת הונסכן וצית ונקדס עולנוים

*) וזהו פ"י „ונולח" הנזכר אלל ונעסה הקטורת, ולא כהנפרסים סר"ל עירוב וסחיקה.
**) סהיה לד"ק הלנור היקר והמפואר ונעיר Kerman ונכונה הלנור הלצוב הוס
פרטל (ס"ה ז' ו') או פרטיל (דה"צ ז' ו').
***) וזה הים חולי הלצב כרונל או כר חיל חסוכרנו לעיל. ועיין להלן השערה
סליטת צסס הוס.

וכליהם. — גם הצלי הגויס היה "תכלת וארגמן לבזסם" (ירמיה י' ט') —
 "שרי יהודה רגומתם" (תהלים ס"ח כ"ח) פחות וסגני אשור "לבזסי תכלת"
 (יחזקאל כ"ג ו') וזני ישראל בזו "בגדי הארגמן שעל מלכי ודין" (סופטי ח' כ"ו).
 עוד לזודו העצרים וסוקרי לור ולידון לעשות את הלצע שקורין
 Karmesin וזחלמוד זהורית הנעשה מוגריי האלון (*Kermeseiche).
 הגדל בארץ ישראל, וזיחוד בארץ ארם ופרס (עיין רש"י ישעיה א' י"ח).
 הגריים ההם היו מלאים חולעים אדומים (כעין החולעים הקטנים שקורין
 Cochenille הכולדים על עלי תאני היער בארץ פערס). ע"כ קראו לחוט
 הלצע ודומם בשם המזכיר "שני חולעת" או "חולעת שני" או זיחודם
 "חולע" "שנים". והלצע הזה איננו Purpur כי אם Karmesin והוא
 לד"ק בוונת השמות כרוול או כרוויל הכ"ל, והוא "ראשך עליך ככרוול
 ודלת ראשך כארגמן" (ש"ס ז' ו') שכרדף כרוול עם ארגמן. וחכמי לור
 הלכו ירושלימה לעשות אלל שלמה "בארגמן וכרוויל ותכלת" (דה"צ ז' ו')
 "ויעש את הפרכת תכלת וארגמן וכרוויל ובוץ" (שם ג' י"ד). והכרוויל הזה
 דומה ללצע הארגמן בנראותו להצאש אוכלה, והוא אולי עין החשוול שזכר יחזקאל.
 ונפרלה ציננים ההם ונלחכת הלצעים היקרים האלה צין "צני ליון
 היקרים המוקולאים צפו האנוכים עלי חולע" (איכה ד' ה') עד שנמלא בסקר
 שלמה הליור ונאשת חיל, אשר היא ונערותיה עשו קדין ומגור לכעני לידון,
 שעשתה בחשך כפיה לבזסי שנים וארגמן לנחקה ונלג ויום אחרון. וכלל
 המהלך לרגלי האור, כן התחקה גם אשה זונה בשרטי רגלי אשת חיל,
 וחלצש שני למסוך אחריה לב עוגזים (ירמיה ד' ל').

ה. בגדי רקמות בזהב ובמשי

ומלבושיך ישיש ומשי ורקמה...
 ותקחי את בגדי רקמתך ותכסיים.

(יחזקאל ע"ג)
 כבר הזכרנו לזעלה ראש הפארת בגדי רקמותם בשלל לצעים בנחמה
 העצרים. הפאר הזה התקטף עוד ציחר עזו בזמן שנחמה צו עתה:

(* וזה בשנחים העירותי בעלה הזופה אשר לז"ע הנביא, כי נאמר האגדה: עתידים
 אילני ארץ ישראל שיוליאו בלי מילת, שר"ל בגדי לזור או משי, דומה למה שמקפדים החכמים
 הרומים, הטבעיים Plinius והסיריי Virgil, כי בארץ סינים גדל המשי על העצים כמו לזור
 הנפן. ובקפזר יוני Leukippe היה לבזס בגד ונאמר חולעים אשר נשי סודו קוות מעל
 העצים. וכלם החליפו הקצה בנזבז כי לא הונעוהו בעזמו, גדל על העצים, רק החולעים,
 אם חולעי גריורי האלון כרונוס המזכר פה, או חולעי משי צינים הנחפרנקים על עלי
 הנכאים. אם אונם גם פשוט מדצרים אינו יולא נוחק הטבע, שכן בשנת תר"ז נמלא בנ"ע
 הו"ל באורלנאנס החדשה כחוז לאמר: בארץ פערס באמעריקה נמלאו צינים האלה עץ לזומח
 משי ופשתים. הלוח הזה גזום ג' עד ד' רגל, ופריו מביל בתינות קטנות משי הנעלה בדקותו
 ובחזקותו על המשי שבועים החולעים. גבעול הלוח הזה נוחן חוט ארוך ומנהיק חזק ויפה
 יותר ומחטי פשתן ואנשי הארץ ארגו ועוו מוננו כבר קדיים טונים ויפיים נאד.

אל כל שלל לצעי רקמה צנון בחכלת ובחרגמן חזרו עוד חוטי
 זהב להעשיר ולהאדיר כוגם צרק הלצעים, והעצרים ידעו את המלחמה
 הזאת צפרוערוע כמקופר (סמות ל"ע ג') "וירקעו את פחי הזהב וקלץ
 פחילים לעשות צחוך החכלת וצחוך הארגמן וצחוך חולעת הסני וצחוך
 הסס מעטה חושב". וסיה עירוב חוטי או שערי זהב ויוחד בצגדי הכתמים
 והמלכים (*). ונקראת המלחמה הזאת צס משבצת וגם צת לור צת וולך
 סיה "ומוקצלות זהב לצוסה" (תהלים ו"ה).

* * *

עוד כזכר ציחוקאל (ט"ז י"ח י"ג) מין צגד מפורח של קשיי סרס ססס
 וסס מורה מין מעוה וארג המעטה והמוקשך בחוטים דקים כשערה. והנה
 צרור כי לא הגיעה עוד צימים הסס מוארץ סינים לחסיה הקטנה מלחכת
 תולעי המשי Seidenraupe, אכן תחתם היו להם (כנודע על סאי Kos)
 אז (כאשר יעידון ויגידון ספרי חכמי קדם אריקטו ודומיהם), מיני תולעים
 אחרים (סקורין Bombyces) הדומים לדורה או לעכצית, אשר ארגו
 מרי פיהם חוטים כמו שער (ופילון סיהודי מוכהו מעוה הסומית) להוצ
 דק (**). ונקשו צארג סיה סקור אוחס כתצה, וסיהס נעוה, כמעטה המשי
 שלנו, חוטים ופחילים לעשות מעס צגדי כצוד ותפארת. ועל ידיעת המלחמה
 הזאת רומח המלילה (ישעים כ"ט) "וקורי עכצית יארגו וגו' קוריהם לא יסו
 לצגד ולא יחכרו צמעטיהם".

ו. נגעי בגדים

חס אונס כוכל לכנות צלדק את יקר תפארת הצגדים צצחית
 פעולתם הרוחנית צסם כגע לרעה, כי כגע נראה צצית חיס וחסה
 אשר צצוד צגדי יקר יחמורה, לחכול ולהסחית כל יגיע כפיס וכל זיעת
 חפס כמקוק נוסק ועוד יעניקו אחס גאה וגאון, יעטפו למו סיה רוס
 עינים ורמז לצצ חועצת ס' גם סניהס; הכה סיו לצגי יסרלל נגעי צגדים
 גם צצחית פעולתם הטיעית, במצוה צחורת כהים על כגע לרעה (*).
 יקרק או אדומס צצגד לור או פסתים או עור צסתי או צערצ כגע

(* ולד"ק גם "אחזי סס צ" (ס"ז ח' ט') ר"ל מעיל חסצן הונך שאול או מניו
 ססיה מוסנך צוסד והכציד עליו משל לעיפה צוסו ותחלחום. וגם לרעת המפרסס אוחס
 מענין חס, וחלה ר"ל Verwirrung des Geistes כמו חוטי סנסצית ססצובים
 בחוטי החכלת והארגמן.
 (** וחולי נקרא סס המעוה סדק סזה דק (ישעים ט"ו) או ד"ק (סס ט' כ"ז)
 וצדמיון חליו שער החוט שצעין דק (ויקרא כ"א ב').
 (***) ססם כגע לרעת הוסל צמעטקה מליצות מוג צעתי אל צגד או צית כעין
 המעטמער האסכחי צמזע Krebs der Gebäude.

פתחה בקרחתו או בגזחתו. ונשערים חכמי הצאור כי רלון הכחוצ על
 הצגדים אשר לצט מלרוע אשר הים זו הכגע, וכשחתו וכעמאוו וליחות לרעת
 ערים אשר זכו ונגע המלרוע. לכן אחריס (כמו Michaelis) ופרקים
 העעס צצגדי לור סר"ל צגדים הנעשים ונלור בהום ומה אשר נחו צוגפס
 רעס (סקורין עוד היום Sterbewolle) וכתהום וזה כתס ירקק או אדומס
 צצגדי, והלוצטו הוא צחזקת סכנה פן תדצק זו ונחלה כושכת. ואולי הים
 הכגע העצעי של הצגדים ווקור ונשחת לכגעס הרוחני, כי עשירי העס
 יראו ונחנת הלור כי לא עסור הוא ונגע עמוון צחצו, ויחכסו צצגדי ונסי
 ורקונת זה, והלוקקוס החגכז דרך חשט צריחות על ונשענת החולה, עד
 אשר הים לנעטת תפארה ואל"כ לעקל מוצלים.

פרק ששי

בית שני או מזמן עלות היהודים מגלות בבל עד חורבן העיר ירושלים
 ע"י טיטוס.

בזמן שלפני הזמן הנכחי, החילצה לעינינו שלטלת שלט ערים צכויות
 לתלפיות שחצרו להן יסדיו כל ויני פאר וסדר, הלא הנה: לור צצגל
 וריכוס, אשר שפכו רוח זיוס ותפארתס על חצל ונלוחס, ע"י הליכות שחצ
 ואורחות תינאל צארץ וצוים, על יס ונלרים ועל הים הפרסי ועל יס סוף ועל
 יס הודו, על נהרי נחלי פרת ומדקל ועל הים האחרון, ויקר הודן כפרץ על
 ארץ יהודה היושבת ציניהן בפתך.

ועתה בזמן הנכחי נראה את צצגל סדודה ופלומס חחת ונלומות
 ונשלת פרק, אשר התנשאה צתעלומות עוה, ותהי צונשך שתי ונאות סכה
 ונלכה ונעטירה ונאם הגוים, חרועס ונשלת ונחודו ונקדס עד הים ונערכה,
 ונהרי חררט לפונס עד ימי הודו ופרק נגצה ועל לפון אפריקה, ותחת
 ונעוה כנפיה אספה וקצלה ונלח רוחצ החצל צפארי עדי עדיים הנשגסגים
 כגפן אדנה צערי צאקטריען ונלחאקאנדל, טושן, פענחעפאלים, דושק, צצגל
 ולור החדשה, ערים ונחיות ככוכבים צעווי החצל, וצימוד הגיה זוהר
 תפארתן על צכי יהודה הנשפחרים והנשפודים ציניהן והעולים צנלות הונלך
 כורס ירושלימה.

וכאשר קס אחרי שתי ונאות סנה אלכסכדר ווקדון להרוס ונלכת
 פרק עד היקודצה, והעיר לור היתה ונעי ונפלה, והעיר צצגל צחשכה החילצה
 צלל העיר הגדולה סיליקיא על יד הנהר חידקל, אז קומס וגס נלכה
 אלכסכדריח צצמלרים להיות עיר רוכלת עוים, ונלחה חילכות זהב וכסף
 ופנינים ונלומגים ונצנים יקרות וצטוים וסווי הקטורת צגדי סכי עס עדרים
 ועדי עדיים. צעיר הזאת נחחו חכמי יון וכצווי העוים כלס, וצית עקד
 ספרים רבים וסוגים הים צית ועל לחכמי לצ וחכמי ונלכת חושב. והיהודים
 חנערו גס אז ציחר שאת צעווי ונלרים, וכנולח אלפים נפשות צכי

יהודה יטבו זאלכסנדריא צתור צני חורין צושפטוי לדור וחופט
כאזרחי הארץ.

וציונים ההם הכלו גם פרחי ערי יון ורומי וחענוגי צטריס וועדני
וואכל וועשה וצגלים. פילון היהודי ואלאך האלכסנדריא חל הקייזר קאליגולא
וועפר טראה צרומי: וועות טן וילועי לצ צנוגה צרק פאר הפנינים ויופי
זה צו וופו, ועליהן כסחות וקומות צזה צצכרוצים וצכלני הוד להפליא.
והחמה הכוללי יומכן (אשר חי צירושלים צקוף הזון ההוא) צוועטה ורכבה
טלו ועתאר לפנינו צטכד ופליא את הדך אזרחי רומי צעת ההיא לאור:
ואנו ואצלו רוכלי ווערבה כי אין דורט לעוצוניהם, לא זה צו כסף ולא
אצני חפץ, לא פנינים ולא צוץ ולא ארגמן וועי, ולא כרמיל ועלי אלמוגים;
לא כלי טן וכלי עץ טון וצחל עשת וכחשה וטיט, לא יין ולא טון, לא
ראשי צטונים ולא וועשה סונים וקטורת לצונה; לא עצדי עולם וטפחות
כחפיות וכו'.

א. בְּלִי מִתְּכֶת יִקְרָה

ובילרי נכרים ישפיקו
ותמלא ארצו כסף וזהב
ואין קצה לאוצרותיו.

(ישעיה צ')

יבא קדים ריח ה' . . .
הוא ישקה אוצר בלבל חמדה
(סופט י"ג)

צטוצ ה' את טיבת ליון ונגלות צכל לעלות ירושלמיה, היה ליהודים
כסף וזה צרכוש וצחמה "וכל סציצותיהם חזקו צידיהם צכלי כסף צזה צ
צרכוש וצצחמה וצווגלות" (עזרא א') ויהי להם אגרעלים וחלפים כפורים
ועוד כלים לזה ולכסף וכלי כחשת ואלה צוודות כזה. ויהי ציניהם חרטים
צונים ולורפים ורקמים ורוכלים (כחמיה ג'), כאלה וכאלה קיוו וקצלו
היהודים וועוי פרק וודי הוופונקים וואה, כי וולכיהם וכל טרי הפרחמים
והאחשדרפנים יטבו על וקצי וועות זה וכסף על גילי כסף ועוודי טט
(אסתר א') והשקות צכלי זה יין וולכות, והוולך יטב על כסא זה ועטרת
זה צראשו וטריטו זה צידו.

וגם צזון ההוא טכרו היהודים צוואכל צוועשה וצטון את הלדונים
והלורים לעשות וולאכחם, והעיר לור לצרה אז כסף כעפר וחרוץ כטיט
חולות (זכריה ע') וון הלורים יטבו צירישלים (כחמיה י"ג ע"ז) על כן ידעו
אז סופרי ירושלים לדצר צטיריהם (סיר הסירים אשר כחצר לדעת חכמי
הצקורת *) ציונים ההם) על אפריון ועלי לצכון עוודיו כסף רפידתו זה

(* ואם ישאל קורא צזון: איך נעלסה כסף רניים כחפה צלטון זה טטיר והעלילה
כחמה צעת אשר הסופר ועתאוכן לאור "וצניהם טלי ודבר אטודות ואינם וכלים לדבר

ונרכבו ארבעה גלילי זהב ומונחים בתרשים, עשה שן מעלפת ספירים, עמודי
 שש מיוקדים על אדני פז. וגם צקפר דניאל (אשר נחצבר צימי החשמונאים)
 נזכרים לנוי זהב וכסף, ורצדי זהב ענקו חורי הארץ על גבגבותיהם, כלי
 חודת כסף זהב אשר שנה וולך הנגב הוא וולרים ווולך הלפון היא
 קוריא וכו'. וצקפרי החשמונאים נקופר איך וולך הלפון בוז צירושלים
 פרוכת ווסך הסיכל כליל זהב עטור בתוך שאר אולכות בית המוקד, ו
 ופעם אחת הצטיה לתת כסף זהב להיהודים אשר יכפרו בעדו לחלסי
 ישראל, וצפעס אחרת שללו רב כסף זהב צומחה הסוריים, וצמנכת הצית
 אחרי שנלחו החשמונאים על חיל לצא הסוריים פארו לת קירות הצית
 בעטרות זהב, וצהיות היהודים תחת יד הסוריים הוצילו להם עטרות זהב
 לשי ואשכח, וליונתן וולך היהודים נתן אלכסנדר וולך הסוריים עכס זהב
 לחות כבוד, ואנטיוכס הוולך הלעיר נתן ליהונתן כלי צית וזהב עטור,
 ושוועון הכהן הגדול, אשר ציתו היה וולא כסף זהב שלח לעדת יועלי
 רוני ווגן זהב וונסקלו אלף וניס. ווליו ציונאל ל"ד כי הכהן הגדול
 לצט צין הערצים וולצוט עשוי בארץ הכדיאל, וצקסר וולצוט עשוי צפלוסקין
 עיר וולרים (ועיין צערוך וולת הגדוין). וצכתוצים האחרונים הם הקפריס
 החילוכים או הגנחים ונקופר, כי אולר העיר ירושלים היה וולא וגדוש
 צכסף וצזהב (*), ונצכי ירושלים קכו אנשי לור וקציצותיהם כלי זהב,
 אנטיוכס הרשע בוז וון הסיכל אלף ושונת וואות ככרי זהב, ואנשי חיל
 היו ויוחנים צחלילות זהב, הרצה ויני כלי כסף זהב החכוסקו
 צהיכלי השרים, ולורפס עשו וזהב ווסק פארי עדי עדיים, צזהב לפו
 פקילי אלילים (**), ולקונות זהב שנו צפיהם, צאלצעותיהם נשאו עצועת
 יקרות ונצובלות צזהב ווספ, והנשים העלו עדיי זהב על ראשם ופכהן
 ועל כל צערן, גם האנשים שות שחו אלעדות ולמיידים על ידיהם ועל
 רגליהם. ופילון היהודי צהרצה ווקומות ווספריו ונחלוכן ונחלוכן על רוב
 ווספר גציעי כסף זהב צומסתה היין ועל זהב פארי אלעדה וענקים אשר

יהודית? אף חני אשאלהו: איך התרוננוה ונליפת ישעיהו השני להרקיב לשחקים צלשון
 יפופיה אין כוונה צכל המוקדא צעת אשר יחוקאל וזכריהו ושאר נביאי צכל היו כצדי שפה,
 ונפתולי אלהים נפתלו עם הלשון? אכן צאמת לא יחכן ויה שחלעיו רצי ונצחרי המוקדא,
 כי אחרי גלות צכל ירדה שפת עבר עשר וועלות אחורנית, וכל יפי חודת ונליפתה כחה
 חכה, אונס רק הנביאים והמליצים אשר חיו צצכל עכחו הלשון העבריה הנקיה צהתערצה
 צאחיותיה האריות והכשדית, הקרובות אליה וננשפתה. לא כן הסופרים והמליצים אשר
 נשחרו בארץ, ואשר שורו שפתם הקדושה צנפתה, כי הנה גאה גאו צחוד המליצה הלחה
 כזהב, ולהלו ויט צהדר תפארת השיר העברי, וחלק גדול ונשירי קודש ויעיצי כגן צכנור
 נעים וצנהגוין ורעיש כליות ולצ עמוק צזון ההוא יקודתו!
 (*) שועון שומר הצית הלשון לפני כלי צרם לאמר: "הנה אולר הצית וולא
 כסף זהב אשר לא יקפר ורוב" (קפר החשמונאים צ' ג' ו').
 (**), "בצחלה תעדה כלית כן יעדס עדי זהב וישם עטרה על ראשם" -- "כי צול
 עץ הנה נחפה צכסף וצזהב" (אגרת ירושית ח' ע').

חנודו להם צית ישראל. וגם בחלמוד הזכרים הרצה חכמינו זכורו ישראל יקרים ופז ועדיים כחודים וזהו. וזיוסיפון פלאוויס ונחלר הדך כבוד הסיכל צירוסלים ופז: ומוולך לעין רואי ציקר תפארתו. ונחלמוד (קוכה ל"ו) וקופר שאגדו לולציהם זגיווויס (סוטים) של זהו וליכאי המולך היו שלחכות של זהו. וזכפרי הזרית החדטה הזכר ג"כ כ"פ הוד יפעח כלי פז *) וכל הון יקר זארך ישראל וזכפזיזותיה, קדשות וכלות הסקוסקו זחנודה זהו ופז וזכף רגל ועד ראש, נסים שאככות עדו ונעשה ווקשה (** שערותיהן זעכסי כחם חופיר וזלילי זהו קגור, טרים וחורי הארץ שמו עטרות זהו זראשם, זתי האלילים ונלחו ונפה אל פה כלי כסף וכלי זהב, ואנשים ופונקים כסו אלצעות ידיהם זעזעות זהו ***)

ב. ראמות ופנינים

ראמות וגביש לא יזכר

המשך חקמה מפנינים

(חיוב כ"ח)

הראמות הנ"ל (או האלמוגים שקורין קוראלים), אשר מולאן וים סוף (כ"ל) הסווד לארץ יהודה, ונטי אלכסנדריא השתמשו זמן הרבה, כנראה מדברי פילון הנ"ל, לא נעדרו זין נטי יהודה גם זינים הסם. גם הפנינים נשתזחו ואלד זאלכסנדריא לחכמינו אנשים ונשים זנולאכת ענקים ללוואר ומרוזים לידים, ומוקולאים היו זארך יהודה זכחם פז. זיני תלמידי הנולרי עטרו נטי ליון ווקלעות לונת ראשן וקוולת תלחלי שעכן זחרוזי פנינים, וזחזיון יומכן הנ"ל וזיפסי טערי ירוסלים של ונעלה זחורי פנינים אדומים ולמים.

ג. אבנים יקרות.

פלאבן יקרה מספתך

אדם פטרה ויהלם

הרשיש שהם וישפה

ספיר נפך וברקת וזהב . . .

בתוך אבני-אש התהלכת . . .

עד נמצא עולתה בך . . .

(*) "זציהם כלי כסף וכלי זהב" (אגרת ז' וזן שחול אל טימיטיוס).
 (** "הנשים וקלקלות תלחלי טערן ונעלות עדיי זהו ופנינים וזגדי תפארת" (אגרת ח' וזן שחול אל טימיטיוס).
 (***) "ואם יחד זקהלכס איש לזוט שני עם עדיים ועל ידו זעזעות זהו וזו" (אגרת יעקב ז'). ונאמר (אגרת שמועון כיפח) אל תתהדרו זקלקול טער זעדי זהו וזגדי חנודות! ונאמר (חזיון יומכן "ח) חוים! חוים! העיר הגדולה האמונה עלי זוך וזרגמן וברמייל, הוקולאה זזהו זאבנים יקרות ופנינים.

מִלֹּךְ תֹּכֵף חָמֶס וְחַטָּא . . .
 גְּבִיחַ לִפְנֵי בֵּיתֶיךָ . . .
 חֲלִלְתָּ מִקְדָּשֶׁיךָ . . .
 וְאַתָּנָה לְאַפֵּר עַל-הָאָרֶץ
 (יחזקאל כ"ח.)

התסוקה לאצני חפץ נוספה עוד ציתר עוז ציונים ההם. צספרי
 דניאל אסתר וסיר הסירים ונתוסקות אצני יקר צהע ושע ודר וסמרת
 וחללים וועסה ידי חונן. ולפי יוספון פלאוויוס היתה וולחחה בגדי הכהן
 הגדול המרוקוים ציקר אצני חפץ כסונרת צאולר וניחד צצית סנוקדס,
 וולחחה כזאת נחשפה צין סגולות ולכים. וצכחוצים האחרונים הוכרים
 עדיי אצני חפץ לנרצה (*). בגדים חמודות כאלה הכוללים כעין השפועל
 וצרק אצני חש היו מלוים אז צכל יוני חלומידי הכולרי, וחזיון יומן סאל
 וחגדי יקר כאלה דמיוני סרעפיו החלום צרות הזיה צין השמים וצין
 הארץ, והוא מלייר לעינינו בגדי כלולות וכסות קדשות ונחללות נסים
 שרות וצריקים ונהדרת אצני הוד, ועל ירוסלים סל וועלה ידוה ההחה
 לאור: הנה ירוסלים חדל על כרוצ ונשמים חרלה, ועוטיה עטה אור
 ה' כשלונה, כעלם האודס לעוהר. . . וחונת חש סציו לה, קרצה אור
 יקרות הזה צעין הצדולה, ואסיות חונות העיר ויוקדות על אצני יקר
 אודס וספיר וצרקת ונהירות צראשונה, אחריהן כוגה צרק כופך יספה
 ויהלם, אחריהן ונהירות? סצו גצס חללונה פערדה וססה, וצאחרונה ילהיר
 הלסם צלחלות יקרקות.

ד. שִׁמְנֵי מִשְׁחָה לְרִיחַ גִּיחֹחַ.

וְאַסְבֵּךְ בְּשֶׁמֶן . . .
 סֵלֶת וּדְבַשׁ וְשֶׁמֶן אֲבִלָת . . .
 וְשֶׁמֶן וְקַמְרֹתֵי נֹתֶת לַפְּנִיָּהם . . .
 (יחזקאל ע"ז.)

גם העונג הנפסק הזה עשה לו כנפים ציתר סלח ציונים ההם, כי
 כן כולל צוולכות פרס צדת הכסים סלל וולאו יוני תמרוקיםן לאפריון סוולך
 עד אשר כושחו "ססה חדסים צטונן סוור וססה חדסים צצטומים וצתמרוקי
 הכסים" (אסתר צ'), ע"כ כולל צספר כחוויה סוחכיר צין צני יהודה העולים
 וצצל ונפרס, ונשפחה אוננים ויוחדים צוולככת ונשחק הסווננין צסס
 הרקחים (ג' ח') — כי צעס ישראל וואונת ויוני עולם הכחוצ "ויחערבו
 צגוים וילנדו וועסיהם" — והעצרות נסאו צין סדיהן לכור ווור ואסכול

(* "סעריך צת ליון ספיר ונפך יצנו חוונתיך אצני חפץ וכלפת חוונתיך
 סס" (טוניה י"ג) "כחות צרקת צושצלות זה צן קול הסיר צושחה ויון כחות
 נופך צחלי כחם כן סוור צושחה היין" (צן סירל צ"צ).

כופר *) וכרד כותן ריח (ס"ה ח'), והיפסיה שולמית מקוערת מור
 ולצננה וכל חצקת רוכל עד קדומתה לחימרות עסק, וגם שלמותיהן הכיסו
 זריח שונים וכל צמנים כפרים עם כרדים כרכס קנה וקנמון מור
 ואהלוח (סס ד'), וגם צמכבן צמיעתן לישון סכו צמון חורק, עד כי
 ידי שולמית ואלצעותיה נטפו מור עוצר על כפות המעל צמחה
 לאהובה הדופק על פתח חדר ומכבה, ורעיוניה כמלאו צמיעותי ריח
 כיחות כאלה עד כי באשרה את יפי פני אהובה תאמר לחיו בערבות
 הצמס וגדלות מרקמים שפתותיו שושנים כועפות מור עוצר (סס ח').
 ובכלל היחה הסיכה צמון אחד לרכי הגוף ודי יוס ציומו לאכסים ולכסים
 למו לחס צמר ויין, לכן מלינו צדכיהל שקק בהיחו ומחצל לא אכל
 לחס חמודות וצמר ויין לא צל אל פיו וסוד לא סך צמון עד ואלח לו
 שלטת סצעים ימים. והמסורר וחון ההוא חומר: "ויין ישמח לבב אנוש
 להליל פנים ומשון ולחס לבב אנוש יפעל" (תהלים ק"ד ע"ו). ובספר
 קהלת מזהיר: ושון על ראשך לא יחפר, וכומר: "ומלא צמנו יין ורקח
 ועח הנלנים לא יעצר נעטרה ראשנו שושנים צמרים יצלו (חכמת שלום
 צ' י'). וכהגו גם אז כמו ציוי קדם לקוד ראשם בכל סעודה ומשחה
 סכומר (תהלים כ"ג) "הערך לפני שלחן וגו' דעת צמון ראשי כוסי
 רויה", וכזכר המנהג הזה בכתובים הגנוזים ובספרי הצרית המדשה. וה
 טעם המסורר: מה עוז ומה נעים שבת אחים גם יחד כשון הטוב על
 הראש יורד על הזקן וגו'" (תהלים קל"ג). ומסכו צמנים גם ציין הנקרא
 באצן-גליוס (מקוס ע"ו כ"ג) "יין המור" (כמו סנקרא שון המעורר
 בצמנים "שון המור" ועל "שון חורק" מתרגם הפשיטא "משחל דמורא")
 ובס"ה (ח' צ') יין הרקח. והסעודה קדשו צה הכרה את ראשם צמון
 נקרא (ישעיה כ"ד) "משחה שונים" המהסך בגערה סכיה למשחה
 שורים ושונים מווחים לסמרים וזקקים ע"ד ההחול, ולראש הלועי יין
 המדושן צמון ומשחה קורא סכיה (סס כ"ח) "גיא שונים" ושון משחה
 כזה נקרא ג"כ "שון שון" (תהלים נ"ה, ישעיה ס"א). ולפני כל איש
 ומורם עם הארץ נסכו שוני ריח כיחות (דכיהל צ' ו"ו). והמנהג הזה
 כשאר בארץ הקדם עד היום הזה. ומלכד זאת נראה ומספר טוים מנהגם
 אז לגרש רוחות רעות ע"י קעור ריח רע, וה סיה אולי טעם החלצנה
 בקעורת הסנים ע"ד הסעיר לעזאזל ציוה"כ. —

* כפר הוא Alhenna הי"ל, וציונית Kypros והיו לדעת Samuel Oedman
 (מוצא ציביליזאציקה החדשה של וויכאעלים ח"ג) "אשכל הכפר" והמנהג בארצות הקדם
 למשוח בכופר עור הצמר הים כדי לעזור צעד חדי זיעת הגוף הרגיל בארצות החמות הסן,
 כי צמנו הכופר לכוון העור ליצור ולנצו.

כאשר לכו הרוויים על ירושלים, התראו הצריונים הנה הקנאים צלחלים
 וקולעים צעערים צעיינים יושבות על וולח קרן הפוך, וכל גופם כועף מור
 עוצר; והנולך אגריפפא כגס לפני עדה ועלי רועי צראש גיא שונים כאלו
 צל מושחה הין; צלויה הנה הורדס הנולך הלכו חמש נוחות עצדים נושאים
 ראשו צעמים; ואלכו עות הנולך אגריפפא התקומונו מוסליו על מוספחתו
 והנה מקושטים צעערות כלכי ריח וכוטפים מוסחת שון עשון וכו' ועכ"ל
 רעור חז"ל צאמרים (סצח ס"ג) עלי ירושלים של קימוון היו וצעפה שהיו
 מסיקין מהם גימן כודף צכל אכן ישראל.

ה. בגדי ארגמן

שמרון אהלה וירושלים אהליבה ותון אהלה . . .
 לבשי תקלת פחות וסגנים . . .
 ותרא אחותה אהליבה . . .
 פחות וסגנים קרבים לבשי מקלול . . .
 (יסוקאל כ"ג).

גם צגדי פאר כאלה נזכרים לנוציר בזמן ההוא. צהיכלי וולכי
 פקס כראו יריעות חור כרפס ותכלת אחו צחצלי צוץ וארגמן, ומרכי
 היהודי ראש אחרדפני הנולך כואי פניו היה לצוס תכלת וחור ועליו
 חכריך צוץ וארגמן (אסחר ח' ע"ו). וגם וולכי ישראל וסרותיהם חצשו
 על ראשיהם חכריך ארגמן כזה (*). ואפריוכי הנולכים כרפדו צארגמן (ס"ה
 ג' ע"ג). כצספר דכאל כוכר ונכה וולכי צכל להלציש צגדי ארגמן לשר
 אשה הנולך הפץ ציקרה וצספיר מווכו וועיל הארגמן היה סימן כי יחד
 ונגדולתו. וצספרי החסמונאים (ספר ראשון ד') וקופר כי היהודים
 צכלחוסם על לצאות אריציהם טללו וצזו צמוחיהם זה צ וסוף וועילי תכלת
 וארגמן ורכוש עלום ורצ. צחזון יו ח כן צירושלים וצצרי חוכחת פי לון
 היהודי צאלכסכדריא נזכרו נסים קדושות מלוצסות תכלת וארגמן (**).

(*) ע"ז רועו הכחוצ הכ"ל "ראשך עליך ככרועל ודלת ראשך בארגמן". והנה הזכרתי
 לזעלה כונה פירושים על סס הלצב כ ר ו י ל, ויש להוסיף צזה עוד פירוש החכם Lorsbaech,
 כי מקור המלה הזאת צלסון פרקית Kermial סר"ל חודם תולעה, היינו לצע חדום
 מהחולע סקרא Kerm צפרקית. ולפי הערת החכם הזה גם תרגום הכסדי על פרמיל
 (ד"צ ז' ג') כונו הארמי על תחשים צספר שווח צמלה ססנונא מקורו צפרקית
 Sugsuno ומורה ג"כ לצע מין חולע, וכ"ז נצרך ומלצן חח המצטא העצרי שני תולעת.
 תולעת שני צפנים שונים.
 (***) והפלא שא"ל צעלהי קועה: מוסחר צית מקדש ראשון צעלה סירה פרכה
 ופירע"י סס מין משי מוצסר.

חלק שני

פְּלִי גִבְרַ וְשִׁמְלַח אִשָּׁה

א

חליסות וצנא בגדי בני ציון ובנות ירושלים.

וּתְקַחֵי מִבְּגְדֵיךָ וְתַעֲשִׂי לָךְ בְּמֹת
מְלָאוֹת וְתִזְנִי עֲלֵיהֶם . . .
וְהַפְּשִׁיטוּ אֹתָךְ בְּבִגְדֵיךָ וְהִנְיחוּךָ עִירוֹם וְעָרְיָה.
(יחזקאל ט"ז.)

פרק ראשון

בגדים תחתונים

א. כתנת

בשנות הנאות הקדמוניות נשחוו בגר ואסה לכסות ונערווי צערם
בעלי עצות, בקנה וסוף, בעורות ובאלרות סער, צוכסה עתיק ונלנר
ופסחים, אשר הארכו עד ארכבותיהם, ולווידיס באזור עור על ירכותיהם,
כאשר חלצטנה כשי עם הארץ בארץ ערצ עד היום הזה.

אכן אחרי כן הפכו להם שלוח עור * צערס כואת צונלאת
ונחשבת וצוף או ושי או ואלחל, ונקרא בגד תחתון כזה בלי צתי ידיס **
לאנשים ולנשים בעצמיה כתנת *** (Kiton, וציונית Kition, וצרוויית) (צקרוס
האוחיות) Tunica, וצו"ר על ויעשו להם חבורות אסטביון; אך כתנת
הנשים היחה ארוכה יותר וכתנת האנשים, אשר ע"כ בא הלוי לכהנים,
אשר לצשו כתנות קלרות כאלה, לצל יעלו צועלות על המוצח אשר לא
חגלה ערותם עליו; ולהוולך לוד אשר היס חגור רק אפור צד על
כתנתו ומכרכר צכל עוז ל: כי ארון ה' צהכסאו לעיר ליון, הוכיחה ויכל אסתו
על פכיו, כי כגלה לעיני אנהות עצדיו כהגלות כגלות אחד הריקים.

ב. אזור מתנים

קניצ כתנת כואת הרחבה צופלי כפליה חגרו אזור **** פסחים
על הנחכים, לנענן הדצק הכתנת היעצ אל ונחתי לוצטה, (ירוויסו י"ג)

* ולטון האדרס צ"ר כתנות עור סדצקים לעור ר' אליעזר אונר אגאה ר"ל
עור עזים.

** ולהלוצטה לצדה היחה זרועו חסופה, (ישעיה כ"צ יחזקאל ד' ז').

*** כי הכתנת היחה בגד תחתון בנין חלוק על צער האדם נראה ונכתובים
רבים ד"ו ויקרא ט"ז ד' שווסק, על צערו גם על הכתנת שזכר, וס"ה ה' שונחאוננת
שולתיית צלינה לאזור: "פשתתי את כתנתי איככה אלצטנה!" אונס ציוני וקרא האחרונים
השתמשו צעם הרצוי וכתנת גם לליון הוולצושים צכלל, ד"ו, וכתנות כהנים ואלה" (עורא
צ' ס"ט) וכן נחמיה ז' ע' וע"צ.

**** עיין צו"ק פ' ואלו מנלחין ובחולין פ' כל הצער ואזורו נוכיח עליו וצערך שס.

לער ואצל נקרא שמו שק — ,ותחת פתיגיל ונחגורת שק" — ע"כ נופל על השק כמו על חגור המנחים לשוכות חגר, פתח (ישיעיה כ' ז'), והולילה בהתהפכות הכונה, "פתחת שקי ותאזרי סוּחָה" ויאמר "שק חפתי עלי גלדי" (איוב ע"ז ע"ו) ע"ד שכאמר "ותפרו" על חגורות עלי חלטה, וע"ד "כתכות עור". והיה שק כזה גם מלבוש פשוט כעין חלחת שער אשר לבש ישיעיה הכניח להרחות לעיני העם ונאסו צמותות, ודומה אל אזור פסתים של ירמיה ואל אזור עור של אליהו.

ה. קשורים

חרון שאננות

רבות במחוז

פישפה וערה

וחגרה על-הלצים

(ישיעיה ל"ז)

אכן החגורים אשר לבשו רק הנשים לבדן נקראים קשורים (ישיעיה ג' כ'. ירמיה ז' ל"ז), וכדף הפעל ונוטו עם ע"ד י ועם ע"ט פת צוקרא, כי השקש קשר וורה בכלל על כריכת ועמידת דבר קבוצ דבר (בראשית ל"ח כ"ח) ועל חגור העדי צפרע (ישיעיה ע"ט י"ח). אנוכס ענדו קשורי עדי כאלה גם על היד (דברים י"א י"ח) על הגרגרת (נוסלי ג' ג') על הלב (שם ו' כ"א) — והו ולילת, "אולת קשורה בלב כער" (שם כ"ז) שר"ל הכער נתפאר ונתקטט בחולתו — ועל האלצעות (שם ז' ג' ועיין להלן בזה). וכמו שהקרא חגר וורה בדך השאלה גם על זריזות ובריאות, כן וורה קשר אלל לאן על בריאות ומיוזנות (בראשית ל').

רוחב חגורת הנשים היה עד שלש וארבע אלצעות (ולפי יוקיסון פלאוויוס היה רוכב אצנע הכה"ג ד' אלצעות) וארכה עד שלשים אמה (וכן היה גם אורך אצנע הכה"ג) ונעשתה וחוור יקר דק וכך כמו נסי ולער לחר וכיולא זו, והיתה חגורה בזאת וקוטעת צרקנות פארי ונעשה לעלועים ופקועים וכרובים ותיוורות ולפיעות ונעשה חו"ס צ (שע"כ נקרא חגור ופואר כזה אשר על אפוד הכה"ג צסס הפרטי חשב) ע"ד האיש לבוש הצדים (דניאל י' ה') שהיו נחניו חגורים בכחם אופז, וכן צהזיות יומכן הסחה נזכיר חגורי זהב על חזה שרפי וועלה, והשבעים ונחגרוים הכחוצ (שמוסב ג"כ על איש אחד לבוש צדים כמו דניאל הכ"ל) "וקסת הסופר צמותני" (יחזקאל ע' ז') כאלו כתוצ הספיר שר"ל אזור ששמו קסת* הועוער צקפירים

(* השבעים ונחגרוים השם קסת צולה Zone שר"ל חגורה, ויפה העיר צה החכם רד"ח לאנדעקצערב (תולין שנת תרפ"ח נומר 29) שהיא אחיזה היונית Kestos וכוונת הכניח על אזור המלביח שהיה קיון המטרה. ומ"ס שם החכם הזה, "אזור הסופר" שכתב תכ"ד כי ל"ד השבעים לא חייבי חסופר כלל, שאללס הסופר כמו הספיר ככ"ל. ויתכן שגם שם החגורה הקדושה לטפריים תלמידי ירושלים Kosti הוא ושם קסת בעלמו, ואין צורך להטערה Nork וקיעחו שהשם כמו כ"ד.

היה חגור צוחניו. וראשי קלות החגורה החלחלו בעכסים וצקראי זה
 ושובלים צאצאים עוצות וורגליות, וחסגר העכסים היה לווען יתלכדו קלוי
 החגורה וגם יתפרדו יתחצבו וגם יתקוולו כרלון הלוצט, זה לד"ק טעם
 הכחוצ (ש"ה ז' ז') „חנוקי ירכיך כמו חלאים וועשה די חונן שררך אגן הקסר
 וגו'“ קלוי החגורה קשורים על הירך בחלי כחם וועשה חרש וחוסב,
 והקרקס הזה, בעצור סדומה לעצור וועפי סנוקוועו חלל העצור בגוף הלוצט,
 זכוכה סרר *) וועהדויוון הזה תלחא הוולין חקוס לקוב אל חלקי הגוף בעלום
 כמו צטן סדים לואר וכו', והוולילה גם היא מפורחת סס כמו חלאים וועשה
 די חונן! וקופרי ההודים והערביאים הקדוונים וזכירים כי עכסי החגורה
 וקרקסי הסויעו ללללי זורה כאשר פזזה וכרכה העלומה ככ"ל, וע"ז רומז
 הכחוצ צט"ס הכ"ל הוועחיל „וזה יפו פעמיך צנעלים וגו'“ היינו צעת
 הרקוד צוחול משחקים צהוון חוגג.

וולצד החגורות הוועפולרות האלה אשר התפארו צתן נסי זרוס
 הארץ, לצטו נסי עם הארץ גם חגורות פשוטות עשויות וועור או מפתחים
 הנ"ל או וועערות צהומה וחיה, כאשר תלצטנה עוד היום נסי הצ"י
 דואינים והנשים היועצות צערי וועער צאקיא.

פרק שלישי חריטים

אם ראינו צפרק שלפני זה כי חנסי הלצא נשאו צחגוריהם (**)
 הכצוצים (כעין חסן האפור של הכה"ג שהיה כפול ר"ל כצוצ) כלי
 מלחומם, כן ידוע כי החגורה צא"י השחומשה לפעוים צווקוס כים וחיק
 לשלח צה וועות וועטפתח ושאר חפלים קטנים (***) אכן להעצרות
 העשירות והאלילות היה כים ויוחד הכעשה וועחכת או וועור או וועוור
 יקר אחר, והיה תלוי צפחיל לוויד אל החגורה או סוור צקוועיה, ונקרא
 כים תלוי כזה צטס חריטי אשר וולצד תשויעו גם להאנשים לשלח צו
 לרור כסף ושאר דברי חפץ (ו"צ ה' כ"ג) היה להנשים עדי וקטוע שהוא
 „החריטיים“ (ישעיה ג' כ"צ) ספירטו רד"ק ורזעוועמויללער וגיוזיוס כיסים,
 וכעסו וועצו או וועקף, רחצ לוועלה ווולק תחתיו, ופי ראשו מפורח צטפת
 ארגון צחורי פנינים וצחרוי חצבים יקרות.

(*) וגם וועפי שהקרקס הסוה וועחיק וועחוץ קשורי החגורה סכן הורחת סרר צארעיות
 חומוץ וחוק וועה סרירות לב.

(**) וחולי נשאו אז חיה ויין כלי זיין גם צפנדל ועפי"ז יפורט הוועטח „ויחן
 דמי מלחומה צחגורתו אשר צוחניו וועעלו אשר צרגליו“ (מ"א ז' ה'). (צטגס ווליו
 צחקרל סס ויוחד לקנדל איש מלחומה והוא סאן (ישעיה ע' ד').
 (***) וציווד הנקרא חפונדה (Funda) צ"פ הוועה: לא יכנס אדם להר הצית
 צמקלו וועעלו וצאפונדתו, ופי הערוך סס שהוא חלוק קטן ויש צו הרבה וקוועות ספורים
 וועחנים סס דצר הוועורח להם, וכן סצת פרק הוועטע שפירטו ג"כ אוור חלול או חלוק
 עם כיסין. וכן כלים פרק כ"ז כים של פונדה ועיין ר"ע ור"מ וחוי"ט סס.

פרק רביעי
רדידים.

העצרות כסו את ראשיהן עד הולכה צועפת עשויה מחומר לק
או גס, ושתי כתפותיה יורדות על שכונן, ונקרא וקוס כזה צסס רדיד
(ע"ס שוחפסט ויורד ו"ל הרודד עוים תחתי) אשר הסליכו בחפזון על
ראשן בהגלות כגלות גזר זר לעיניהן. הכזיא ישעיה מונה את "הרדידים"
צין עדיי תפארת צכות ליון, וצפירי שלום סצצה סולוית כלילה לצקס
את טאהצה נפסה ועל ראשה רדיד כזה, אשר שומרי החומות נסאו
ועליה בחפזם אותה לזונה כי קתה פניה.

פרק חמישי
בגדים עליונים
א. מעיל

צסס מעיל (הכגור ונולה על) ליינו העברים וין בגד עליון (כעין
Talar או Mantel) ונתחך ונתרחצ לכקות על הלוצס אותו עד כף
רגליו (וועיל הכהן הסתלשל וירד חרלה לאות התצל" ספר החכמה י"ח
כ"ז) ע"כ כופל עליו לסון "מוכרצל" (דה"א ע"ו כ"ז) ולסון "עטה" (ס"א
כ"ח י"ד וצט"ו). והיה לצוש הכהן הגדול ולצוש וולכי ישראל שחול ודוד
(ס"א י"ח כ"ד כ"ח) ונשיא האומות (יחזקאל כ"ו ד"ז) וצני הכזירים
(ס"א ז' י"ט) וצרי העם (עזרא ע') ועשירי הארץ וגדולים (איוב א' כ').
צ' י"ג). ונעשה וועיל הכהן כליל תכלת (שמות) וועיל הוולך דוד מן
צוץ (דה"א ע"ו כ"ז). אך לא נדע אם היה הוועיל גם וולצוש הנסים,
סאין להציא ראיה צרורה ע"ז ונתחצו אלל תור כי כן תלצטנה צכות
הוולך הצחולות וועילים (ס"צ י"ג י"ח) ופני שווסצ סס כוואור ווסגר
על "תנתה הפסים" אשר היתה על תורה, והוא כעין צאור להשוות התנתה
שהיא צדוות תציתה אל תאר הוועיל. ויתכן כי כל הושפט ההוא נוסף
על גליון הספר וואיזה וועתיק לצאר תוכן תנתה הפסים שהיתה כוין
וועילים אשר נהגו צכות הוולך ללצוש צערס תהייכה לאיס, ואח"כ נקסח
הצאור הגליוני הזה ע"י וועתיק אחר אל תוך הספר, כאשר קרה כואת
הרצה פעוים צוקרא כידוע.

ב. שמלה

צסס שמלה (השרט סול צערכית מורה כריכה ועטיפה) כנו
העברים ויני צגדים עליונים*) אשר נהגו ציוים הקדמונים ועוד
היום צמוקוות החוים צחסיס וצאפריקה להחכקות צהס גצרים (ישעיה

(*) כו"ס, עוטה אור כשלמה" הופל על הצגד העליון העוטף כל הגוף כו"ס, והוא
עוטה וועיל" ונאור, וועיל לרקה יעטני", "כאשר יעטה הרועה את צבדו", ווענו על

ד' ח' ונשים (דברים כ"א י"ג) * כעס ככהן. והיו גדולים ורחבי ידים להשתרע על כל הגוף (כו"ט "וחכמה צלמה" ו"א י"א כ"ט) ולסכון עוד לתשמישים אחרים: פעם הרקיעו אותם כיריעה על הארץ (שופטים ח' כ"ה), ופעם היו לנזק עתיק על דצת הגוולים ועל גז הקוסים והחמורים כמו כר וכס למוטצ הרכב עליהם, פעם עשו אותם על הנוטה לכסות לילה להחם זהם (שמות כ"ג כו'. דברים כ"ג י"ז. כ"ד י"ג) ופעם היו לסק ולחמתח לטוס ולשאת זהם (שמות י"ג ל"ד) דברים שונים (ש"א כ"א י' וסלי ל' ד'), ויש אשר השתמשו זהם לקלעים ליריעות האוהל ולכס האניה.

וכן נוספר הנוסע Wansleb כי הערביאים צמורים כופלים שומלם ארובה עד י"ד חמות וכורכים אותם על גופם כוה פעמים, והיתה להם ציוס לנעיל ולכסות צלילה וליריעה באוהל ולחמתחם ולכציר ורדעת על חמוריהם, ולפעמים גם לנפרש נס על ספיוכותיהם הקטנות. ונקראה שלום כזאת אלל הערביאים Heik שהיא בעברית חיק המורה בהתחלה על קפלי וקנטי השומלה הרחבה שסם טונו הידים כמו צללחח (שמות ד' תהלים ע"ד ו"ד י"א) וסם נסאו כסף לשוחד (ושתי י"ז כ"ג) וגורלות (סם ט"ז ל"ג) וגם ילדים (ו"א ג' כ'). צמדצ י"א י"ג שהיא ע"ד רות ד' ע"ז) ועלות צלאן (ישעיה ו' י"א) — והמליכה מנווח: "שאתי צחיקי עמים רבים" (תהלים כ"ט כ"א) — וצחיות שומלה כזאת גם כסות לילה צומה ככ"ל נקראה האשה שוכבת חיק בעלה וכן להפך (דברים כ"ח כ"ו) ע"ד "ופרשו את השומלה" (סם כ"ג י"ז) ומה "חיק נכריה", (וסלי. ה' כ'); והיתה שומלה כזאת גם לנלע הרכב וזהו "חיק הרכב" (ו"א כ"ג ל"ה). וכדף ססם חיק עם צג ד': "סיחמה איש את צחיקו וצגדיו לא חטרפנה" (וסלי ר' כ"ז) ועם סק: "לצוסי סק וגו' ותפלתי על חיקי חסוב" (תהלים ל"ה י"ג).

שס כלס", "יעטו כנעיל" וכו'. ומליו צוקרח שרדף שרש עט ה עם השרש עטס (המורה צעריית כסוי כל הגוף צלי גלוי כל מואמה) והוא: "עשויה לצרק נענה לטבח" (יחזקאל כ"א כ') שר"ל ע"ד חרצ גלית הפלסתי שומר, "הנס היא לטה צשומלה" (ש"א כ"א י'). וכמו עט ה כן נרדף גם עט ה עם עט ה: "שומל צע שותו ולא אחז י עט ה ינון ולא אראה" (איוב כ"ג ט'). וצחנס רלה חרצ ש"ר להגיה סם צע שותו תחת צע שותו. ומליו עוד כומו: "כי רוח מלפני י עט ה נשמות אני ע ש י ת י" (ישעיה כ"ז ט"ז). וטעם רדיפת שרטי עט ה עט ה עט ה נראה צצחית חנועת עוטיה עטה ורחוף עיט, כמו שלהפך מורה עט ה גם חנועת הסלך והחפזון כמו "עוטה הכה והנה" (ו"א כ' ו') ואולי גם "ו ע ט ה נקסה" (ישעיה ג' כ"ד) כמו ו ע ט ה. וצח יפורש עוד כחוב אחר קסה הצנה: "ונענה חלה תחת רוח כהה" (סם ס"א) שגא גם פה כמו צבתוב הכ"ל. ו ע ט ה לעומת רוח ורלנו: רוח שומה (וסרש ה ל ל המורה ז ר ח — צהלו גרו על ראשי" — וגם ש ט ח ע"ד "אור זרוע (זרות) ללדיק ולישרי לל שומה" תחת רוח נכחה ועלצה.

* ודומה לזה ססם א ס ע ל י ת (Stola) צגמרח שפי' ר' צנינון מוספיה סם חין מיוחד לנשים ונענתק ללצוסי חנשים, והסם ט ל י ת צח' שהוא לדעת ר' מללית מוצח צערוך לנעלה מכל הצגדים.

בראשונה היתה שוולה כזאת פשוטה ועורה כיום גיחה ונרחס ונסכת
 הארג, ומערת עזים או גמלים צלי כל מעדה תפארת, ועטתה את הגוף
 ברצנות קומתיה הרחבים ככ"ל (*). אכן ברצות חודת התפארת צישראל
 לא מלאה שוולה כזאת עוד חן צעיני העצרות בלאתן שער עלי קרת או
 צצנתן צקוד עליזים, ואז החלו לארוג שוולות כאלה וולור לחר או וולור
 גפן דק וזך אשר לצפו בהן יום יום אכסים ונסים, באהצתם תוויד ללצוט
 בגדים לצנים לחורים וזכיס כסלג, כאשר לוח המוסוק הקדונוי „וכצפו
 שוולותם" (שוות י"ע) והחכם האחרון „בכל עת יהיו בגדיך לצנים" (קהלת
 ע'). ואך ציני יגון ואצל לצפו בגדים לואיס כו"ס אלל ופיצת „ואת
 בגדיו לא כצס" (ס"צ י"ע כ"ה) ויהושע הכהן הגדול צסתאללו על טענת
 הסען לכגדו הים לצוט בגדים לואיס עד אשר הלצישו אוחו וחללות
 עהרות (זכריה ג').

אצל גם השוולה הזכה הזאת לא הספיקה אח"כ להצציע עין צנות
 ליון, אשר נפטן שוקקה להעלות על צקן אך שני עם עדכיס להתנוקס
 ולהתנוולן בצצעי רקומה, לכן סנו תואר השוולה התיא צפנים סוונים, והיו
 תולדותיה ציני בגדים עליונים רבים וסוונים כפי אשר קרא להם ישעיהו
 הכזיא צשוותם לוויניהם.

בחרצוני קון וטרצ חוס עטו העצרות על כחתן וועדה בגד רחצ
 וחקפל צופלי רקומה ויורד עד עקצות הכגל, וועטה חטוצת אטון וולרים
 או לור לחר ווארץ הודו או טס וארגוון (ושלי ל"א כ"צ), לבן או וורוקס
 צלעלועי כרוצים, והוא זך ודק כוועטה ארג חוטי רוח. וציני החורף והקור
 עטהה לה אסת החיל לצוסה עוז והדר (**). ווטס או ארגוון או סכיס (***)
 כפי ווסת רכוסה, לווען לא תירא לציתה ווטלג.

והנה נומלח הסס שמלה לליון כללי (***) וצלי הצדל צין בגד
 עליון לחחתון ד"ו „ושלוות צלות עליהם" (יהושע ע' ה') וציחוד אלל
 הפעל קרע ללער ואצל (צראשית ל"ז ל"ד. ו"ד י"ג. יהושע ז' ו'). והיה
 להם שוולת קלין (ישעיה ג') שוולת איס וולחונה (סס ד') שוולת שציס
 (דצרים כ"א) שוולת אקורים (צראשית ו"א י"ד ע"ד בגדי כלל סזוכיר
 להלן) וכו'.

(* וכבר הזכרנו טע"כ הוכרח הנושא שוולה כזאת כפעס צפעס לחקן אותה עליו
 ולכרכה היעצ לווען לא תפריע פעמיו ואקוריו יועטו, וכי ע"כ מלינו צמקרא לרוצ „סנס
 וחתים" „אזור חללים" וכו' לכוונת הכנה והזמנה לאיזה ופעל צכה וצרגט, שר"ל חגור השוולה
 הרחצה לוועלה לווען יקל נושאה לרוץ אורה ולעצוד עצודתו.

(** ווטלי ל"א. וזהו פ"י „עוז והדר" שר"ל מלצוט יפה תואר אף גס ועצ להסס
 צו צחורף, וכפל הלסון דומה לולית הכחוצ „לצטי עזך ליון לצטי בגדי תפארתך וגו'.

(***) הסכס Michaelis גורס כאן שנים שר"ל doppelte Kleidung וכן הוא
 כנוקס הצצעים, וגס הפולגאטא וחרגומת duplicibus מפני שלא יתכן להלציש תולעת שני
 צל צני הצית ואפי' העצדים צוטווע.

(****) ולהארנוי הסס הכללי ישפא צתרגוס על שלמה ועל אדרת ועל טעמפות

ג. בגד

לליון כללי על המלצות העליון כולל וולבד שמלה עוד הסס הכללי
 השכי בגד (בראשית ל"ט י"ג. ישעיה ס"ג א') שמווד אלל מעיל (עזרא
 ט') וכרדף פעם עם שמלה (בראשית ל"ז בפעל הקריעה אלל ראובן על
 בגדיו כמו ציעקז הכ"ל על סעלותיו) ועם מעיל (*). (ישעיה כ"ט
 י"ז. סס ס"א י') ופעם מורה קלעים ונכסה לארון העדות ועל כל המקדש
 (צמדזר ד') בככוי "בגדי השרד", ופעם מורה כסות הנעם אשר
 יתעטף בה היסן (ש"א י"ט י"ג. ו"א א' א') ופעם אונחתח לשים בה
 משא דברים טובים (ת"צ ד' ל"ט), ופעם מורה כמו שמלה לליון כללי
 בלי הצדל התחתון והעליון (ו"צ ז' ח'. ש"א כ"ח ח'). והיה להם בגדי
 אלוונות (בראשית ל"ח) — והיו "בגדי אלוונה" שאקרה התורה לחבול
 (דברים כ"ד) — בגדי אצל (**). (ס"ב י"ד) בגדי כלל (ת"צ כ"ה) בגדי
 תפארת (ישעיה כ"ב) בגדי חופש (יחזקאל כ"ז) וכו'.

ד. לבוש ה. כסות

ליון כללי שלישי הוא הסס לבוש (או מלבוש) המורה ג"כ כמו
 שמלה על נכסה לילה לישן וכרדף עם כסות (איוב כ"ז ז'. תהלים ק"ד
 ו'). והיה להם לבוש כהני הצעל (ו"צ י') לבוש מלכות (אסתר ו') לבוש
 אכסי ואלחונה (ס"ב כ'. ישעיה י"ד) לבוש אצל הוא שק (אסתר ד') ולבוש
 נשים עשירות עוז והדר (ושלי ל"א) שש ונשי וארנגון (סס יחזקאל
 ט"ז) ומונשצלות זהב (תהלים מ"ה. ס"ב א'). וליון כללי רביעי הוא הסס
 כסות (שמות כ"א י').

ו. שית

ליון כללי חמישי לבגד עליון הוא הסס שית הנזכר בין עדיי הזונה
 (ושלי ז' י') וע"ז מוליח תוכחה מוסר (תהלים ע"ג ו') שנופל עליו הפעל
 עעף וכרדף עם הענק שהוא רביד הקוצצ את הלואה.

ז. מד

ליון כללי ששי הוא הסס מד או מדה או מדוה המורה פעם על
 וולבוש בכלל (ש"א י"ח ד') ופעם על אחז בגד עליון (שופטים ג' ט"ו. ש"א
 י"ז ל"ח) ואלל קריעה כמו שולם וצגד הכ"ל (ש"א ד' י"ב) וכרדף עם
 צגד ומזח (תהלים ק"ט י"ח) ופעם על בגד תחתון (ויקרא ו' ג' שמוקצ
 "על צשרו" גם על מד), ופעם על יריעת הרלפס "יושצי על ודין" (שופטים

(* ומורה כוונתו בהעתיקה על חולת האונח בנעדה שקר וצונעטה כחש : צגד
 צגד ונעול ונעל (vermählen).
 (** ובמדרש איכה מכוונים "בגדי צדד" : כל זמן שעושין רלוטו של מקום ולבצישך
 רקחה וכל זמן שהן מכעיסין אותו הוא מלבישן בגדי צדד.

ה'). והיה מד וולצוס הכהן (ויקרא ו'. תהלים קל"ג) וולצוס איש וולחנה (ש"צ כ') וכו'.

ח. תבריך

ליון כללי שציעי ציוני ויקרא האחרונים הוא השם תבריך (אסתר ח' ט"ו) שר"ל עפ"י לשון קוריא וולצוס ופואר ארוך ורחב צופלי קופסיו. — וידעתי כי הקורא צארלותינו וצווננו אשר לא כסה הלג כף רגלו צארלות המזרח ישחמום על רצוי שמוח בגדים עליונים האלה, ולולער יחשוב שלצטו המזרחיים הצגדים האלה רק חליפות זא"ז צקירוגין; אולם צאונת הרצו חנסי המזרח ללצוט בגדים קלים רבים גם צצח אחת ככרחה ומושקה (צצח פ' ט"ז) „ולוצס כל מה שיכול ללצוט ועוטף כל מה שיכול לעטוף ר' יוקי אוור שמונה עשר כלים" ופי' ר"ע שס שהוא רגיל ללצוט צחול צצח אחת, והולך ומונה בגמרא שס ואלו הן: הקרבל העליון וולצוס למר ומגור רחצ וצגד לר וחלוק שעל הצטר ומגור עליו וכוצע וולכפת וצתי סוקים וידים ורדידים ועלית קטן וקודר צצלוחרו וכו' ע"ס.

ט. אפד

יעוד כולל שס פרטי לליין איזה צגד עליון והוא אפד המזכר צחחלה לשס צגד הפארת אשר עטה הכה"ג (שמות כ"ח) וועשהו שס כהורחת השרש אפד צלסון ערצית שר"ל: הפל צצר ולוועלה לוטה, כי כן היה האפוד כופל ואלחורי הכהן לוטה ווגיע עד עקציו (עיין רש"י שם), ואח"כ מזכר למין צגד חנסי „אפוד צד". ולא כולל אלל כסיס. אכן לעוונתו כולל עוד שכי שמוח לליין ויני צגדים עליונים לכסיס צלצד, ואלה הם:

י. מטפחת

הכציה ישעיהו וווכה הוועפחות צין צגדי תפארת צכות ליון, ומורה השרש לפח (צחלוק ט' ל' כדלעיל) צערצית על שטיחה ורקיעה והוא פשוט פתאווי של קלעי אוהל ושל וערכת הלצח, וכן צערצית עפח הוא רוחצ היר ונחמר (ישעיה ו"ח) „וייווכו טפחה שוים" שר"ל כווי יריעת אוהל השוים, וזהו „ונוקד עד הטפחות" (ו"א ז'), וכרדף צהורחת גדול צנים עם רצצ ג"ל *). וכרחה ווכ"ז שגס לצוט הוועפחת היה צגד רחצ ידים צכפליו וקוועטיו הנקל להשטרע ולהחמודד על כל הגוף, עד כי רוח המוחציה השחחוטה צצגד כזה טעליה, אשר כקחה צו צלילה צכצכה צוורגלות צועו, לקחת אל חוכו הרחצ שס נודות טעורים. וכרחה עוד כי הוועפחת היתה יקרה וחשובה צכחצה וציפיה יותר וון הס וולה, ע"כ היתה צגד תפארת לכסי ליון ולרות אשר צוולות כעווי חוונתה רחלה וקכה והעלחה עדיה עליה.

*) „עוללי טפחים" (איכה ז'). חונס יונחן חרגס גם שס: עוליוויא דהוו וולפסין צקדינין דוילתח, שר"ל ילדים האוויים עלי חולע הוועפחות.

יא. מעטפה

ישעיהו הנביא מונה ג"כ הוועטפּוּרֶת צִין בגדי הפארת צנות ליון. השרש ע ע פ וורה צערצית על ענף עץ יונק הנוח לכוף ולהתקפל הסה וכה, ע"כ מורה צערצית (ויזה קרוב השרש הזה לאחזת ורעיו ע ע פ ע ע ר) גם על בגד שותקפל על הגוף לעשותו על כל סביבותיו, והו סולילה ״ווענקיס יעטפו צר״ (תהלים ס"ה) שר"ל הענוק יהיה נזקקה כלו צצר באפס ונקום פנוי. והיה הצגד הזה נשתרע ונתוודד על כל שאר הצגדים התחוכים והעליונים לכסות עליהם צשפעת תלחלי קלותיו ונחלפות כשליו כעין עטיפת ישועאל (ו"ק כ"ד). וכבר הזכרנו לעיל שכל בגד ארוך ורחב כזה הגיש את לוצפו לנחושטים וצלתו יכלת להשתרר על ילורי גוו ללעוד צעו ולעשות ונלאתו, עד שכלזר צמגור וכפלי הצגד התכולו צרחצם ונושכו בארכם לועלה בגד הנותנים והחזה, ואז יכול הלוצם לפעול בצרוע עזו, ע"כ קנה וגם כלצה החמורה הסולילית צערצית לליין צשרש ע ע פ חולשת הלצ והכפס והרות ופני זלעפות רעב או אחיזת השצן, וגם חולשת הלאן הכחלה והנהלחה אשר חכוף ראשה תחת נזקקה לורה אשר יעוויק עליה נשא לעיפה; ולהפך הלאן הצריחה נזקקה נקושרת כאלו שנסה נחניה ואזהר חלליה לקשור נועעפת לורה צק שורי אור להקל נשאו ועליה; והסולילה חיה ככל אחיותיה העצריות כי חיות הנה צליור וצדוויין!

יב. בגפות

העצרים כיחר עניי הקדם היו נהירים ואלד להתעטף בצגדים רחצי ידים כאלה, עד שגם בצגדים וורוצעים (כעין הנוטפחות Shawls שלנו וכמו העוליתים שאנחנו נחפללים בהן) צעלי ארבע כנפות אשר התכסו בהם (דצרים כ"ג י"ג, יחזקאל ע"ז ח'). ידעו לעשות עטה צוהירות כפלאה, והפסילו שתי הכנפות העליונות ונאחזי כחפותיהם לעומת שתי הכנפות אשר לעבר פניהם, וקרסי זהב או נחשת רכסו ארבעת קלוי הצגד לאחדים לנענן יתלכדו ולא יתפרדו, ולא יזח עבר הפנים נעצר הכתפות.

ועם העתקה השם בנף לקלוי הצגד הנורצע (צוודצר ע"ו ל"א) וכקות לילה (דצרים כ"ג א'. יחזקאל ע"ז ח'. רוח ג' ע') והנעיל (ס"א ח"ד). מפני שהקלות האלה דווחת לכנפי העוף ע"ד שופכה קלות הכרם (ישעיה ס' א') או הווצח צסם קרן צעצור שדוויס לקרן החיה, וכן היונים והעצרים נזכרים קלוי הצגדים צולה המורה צלשוכותם; כנף העוף, וגם קלות הארץ נזכרים ככפיים הסולילים (ישעיה יחזקאל ואיוצ) וכן הרות (שמואל השע ותהלים) והאניה (ישעיה י"ח) והשחר (תהלים קל"ע) והשמש (מלאכי ג' כ') צדרך השאלה וולילית כזאת.

יג. צעיפים

על כהנת הפסים ועל הנוטפחות והנועעפות ההן כסו הנשים העצריות נזקף רגל ועד קדקד נועטה דק ורך, אשר צרוצ קוועיו הלניע צגדי העצרים

ויכורי גוה וועיני גצר זר לופה וווציט ציפיה. סס וועטס כזה צוקרא הוא
ציעף (* חסר החכמה צו רצקה צראחה את איסה לעען לא יחזה צה
(צראשית כ"ד ס"ה), וחסר החעלפה (Vermummt) צו חמר לעען לא
יכירס יחודה חויה, וצחלמוד (כליס וו"צ) ווכוה טרען.

יד. סתר פנים

על כל כצוד חופה, ועל כל צגדי פאר האלה השחרע סתר פנים
הלוע הלוע על פני היפיה, ווסכה נסוכה צקסוריה על גרגרותיה וצחלחלי
קולותיה על כחפותיה ורק שתי עיניה כיוני הגליות נסקפות החולה וצעד
ללוחה.

פרק ששי

בגדי כבוד ותפארת

ממאָתה בשוליה לא זכרה אחריתה
ותרד פלאים (איכה א').

א. מחלצות

וועל להצגדים העליונים הכ"ל לצסה העצריה וועדה צגד דק הארג
וזך הוראה וחסוסק ווחכולץ צהדרת חן ללצי עדי תפארת. לויני צגדי-חג
כאלה קורא הנציא ישעיהו מחלצות (***) ולסן סרס העודף הנקרא שוליס
(Schleppen וצל"ח סיפולי גלימא צסנהדרין ק"צ) ארוכים וואחריהן (כעין
שולי וועיל האפוד חסר לצס הכסן הגדול, — שעות כ"ח ל"ג — וכעין
וחזה הנציא ישעיהו ווסלנות חוד הסכיכה, וסוליו מלאים את הסיכל").
והעצריה עטסה ווחללות יקרות כאלה צחגים וצמוועדים, צשוחת חתוכה
וצושחה שומים, צקהל הוון חוגג או צוקסלות עצודת הוחצח. וסס צגדי —
חג כאלה אלל האכסים היה חליפות (סופטים י"ד י"ע וכוזר לרוב אלל
צגדים ועיין צהערה) ע"ס שוחליפים (לסון חלף כופל על לצוס, כלצוס
תחליפס ויחלופו" ועל שונלה, ויחלף שונלותיו") צגדי חול צצגדי יקה, ווא

(* השרש לעף וורה צלסון ערצית ענין כריכה קציצית כ"פ ונרדף צזחת עם
השרש לכף הדומה לו צחלוק ל' צע' ופני שלפי הצרת הקדמונים כצטח האות נו"ן עם
העי"ן ציחה, כונו שחעיר ע"ז הרומצו"ן צוואורו, "אור לחתיצה". לכך צח פעס (תהלים פ"ט
כ') עזרתי כזר הנזכר סס ולהלן כתוצ ל"ט אלל וועיח. וועליו צחסר ז' ד' שחרגו
הצבעים על, "צחוק הולך" כאלו כחצ, "צחלר הולך" וואור החכס הר"ח יפה צקפרו על
חרבוס הפשיעח לחוש ווגלות, כי כראה שקרא היוני צחלר תאו' צכזק; חולס עפ"י
הכ"ל יחבן עפ"י היוני כזק כונו עזק ער"ל כונו חלר וול, ויעזקהו".

(**) השרש חלץ צערצית וורה טוהר וזוהר (הפך אופל ואישון) כונו כסף
לרוף ובל דצר יקר ולח וזך, ע"כ נזכר (זכריה ב') "וחללות" צהפך, צגדים לואים". ועל
"חליפות צגדים" (ו"צ ה' ה') "חליפות שלמות" (צראשית ו"ה כ"צ) — היורה לדעת חכווי
הציחור על צגדי הערציהים הארוכים שקוריץ החוגרתיים Kastaans והערציהים Kalaat (סני
השעות האלה שגורים עוד היום צפי יהודי פולין — וחרגס הערצי צסס נגור ושרש חלץ.

כמו עד היום הזה נתנו ולכי קדם לאנשים אשר חפלים ציקרם, להיות מרואי פניהם ויושבים קרוצ למלכות, בגדי כבוד ותפארת בגדי סרד וסדר כאלה, להסתדר גם צעומים צהיכלי מלך) ויחנן שופכי זאת (מלכד הטעם צהערה הכ"ל) נקראו ונחללות (שהיה גם שם בגדי גברים זכרים ג' ד') ע"ס שחוללים אותן אחרי עצור השמחה להחליפן בגדי חול.

ורצת התגאו העבריות העדינות, וציחוד עלויות עגבים וצקקות אהבה, צפולי ונחללותיהן הנקחצים ונחחוריהן והמחלגלים צעגולי מעגל רגליהן כנחסף אחרי החלון ללכוד לב הגברים. — שורה לנגדך, הקורא העברי, עלויה רכה וענוגה, ונקוערת וור עוצר ולצונה כתימרות עשן, עוטייה עטה צומחלה ונשתרעה צופלי כפליה הרועסים עליה כנשצרי ים נגרש לרוח היום שיפוח, שפחה כושאת קוליה צחלתלי עגיליהם אחריה, והיא גם היא כנחעלפת ונחרפקת על דודה וכשענת על זרוע ימין ונחצבה, וככה הלך וטפוף (* הלך — זאת תנוכת צה ליון בגאון תפארתה! — וע"ז דוה לב הכציא המוקוקן על קריה נחמונה שהיחה לזונה לחנור: "טווחחה צפוליה לא זכרה אחריתה!" ונח כנסת ישראל צדווחה לאשת חן ויטיבה לעד להטות אליה לב עוגבים, אשר לנודה אוחס עליה חלופים לראש" (ירמיה י"ג) ויסקר הכציא ההוא לחנור: "צרוצ עוכיך נבלו שוליך:" וצחרפת מוקרה לחנור "וגם אחי חשפתי שוליך על פניך ונראה קלונך נחפיך ונחללותיך זונה זכותך וכו", וצלטון הזאת 'סוד יסר' כחוס החלקוטי את העיר הגדולה כינוס טווצת חן צעלת כשפים ונרוצ זנוכיה המוכרת גוים צזנוכיה ונשפחות צכשפיה לחנור: "וגליתי שוליך על פניך והראיתי גוים ונעך וכו'":

(* "יען כי גצהו צנות ליון וחלככה כטויות גרון ונשקרות עינים הלך וטפוף תלככה" (ישעיה ג'). בני קדם וציחוד הערציהים מולאים חן ויופי צלכת היפיפיה נעה ונדה כחוו (watschelnder Pfauengang) וכנוע תנור גצה קוונה ופני רוח נושצת צכפוחיו. הליכה ונשופפת כזאת הוסצה מנצדות שולי ונשעפות ונחללות, ונחחנודה לחת חן ויופי לתנועת קרח העודף, אשר כנצב החבי צשלל לצעיו החנוסק צרקנות זהב ונפז וצנשצלות אחני חן לרגלי פעווי העצריה הנחחנועעת כלהט חרצ ונחחפכת. וזס פ' הפעל ט פ פ צישעיה הכ"ל, שכן מורה השרש ט פ פ צחרוית לשון השוואה צנדה, וכן צל"ח לא גדושות ולא נחוקות חלל טפופות (יונח ו"ח) וכו"ל כחן פסיעות שוות, עקצ צלד אגודל" (שצת ק"צ), והשרש טפחף צערצית מורה לשון החנועע צנעגל, ונזכיר השד"ל צפירושו ליסעיה כי צערצית יחנור פ ר ס ע פ אף על סוס הנחלך לחט וכן הציא ר' יונה צשרטיו (הציאו גיזיוס) ונלילה ערצית ונשרש ל פ פ (צחלוף ט' ל') שעיניה נתינת הרגלים על החרץ צחכונה, וזהו ענין הליכה צח ליון צעצטיט טלנוותיה, צנטיית גרונה הנה וסנה, וצקקור עין לבל עזר ופנה, אשר חך צכצדות תנחגב צלעדים עגילים כחלילה חוזרת צנחוגה. וזהו חלק ההחול צחוכחת הכציא צרחשיתה, וחלק המוקר צחחיתה. וז"ל החכס ר' יחל צרי"ל צחחורו (הנחסף לשנת תקנ"ד) על הכתוב וכעכס חל מוקר חויל (עיין להלן ח"ב פ"ו): ונחחו צדצרי הימים הקדמונים טנהגו הנשים להחלצט צלעיף הנשענף חח כל הראש ונשס היה יורד על כל החחורים והעודף וננו היה קרוח עור כחיה חנוות על פני החרץ (ויחנן טכוון הכציא לזה צחחורו וקרוחי טצולים צרחשיתה) וכשהן חולכות הקרוס הזה ונחחועע אחריהן צחחועה עקוונה ועקלקלות דוונה לתנועת נחש וזה יפאר ויקשע חח

ב. גליונים

זכות ליון אשר לזכו גאות צהוד יפין והחאזרו גאון צהדר יפעתן, העלו על צטרן ווין צגד דק חך וחטובת אטון וולרים שמה צוץ או ווסי וועסי ווכצר, אשר ווצעד לחרכיו נסקף עור צטרן או לצכת כחנתן, כי כן חלצטנה ציוויס הקדמוכים גם כסי היוניס והרומיס, וציחוד זנות ארלות הקדם. להצגד הזה קורא הנציח יעטיה גליונים*) ושרש ג' לה צהגלות כגלות ווצעד ללוחס כל נסחר ונעלס אשר לא יראה החולה אלל נסיס וכליעות לכה.

ג. סדינים

צסס סדין (***) — סונחורגס יונית Sindon חה סונו צכל הלסוכות — נקרא ווין צגד לגצרים ולנסיס. ושרש הסס וולסון וולריה, שסס ווקור חומר הוולצוטס הוא שמה ווין קל ופעטה לחורה וכה דקה ון הדקה. והיו הצגדים האלה יקריס וואד, שע"כ יעד סווסון שלסיס סדיניס צומחיר פטר החידה אשר סס לפני ורעי חחונחו וסווחח לצו (סופטיס י"ד) והיו חציציס צכל הארלות וואד, שלכן הוכרחו כנעני לור ולידון לעשותס גם על ידי סכנותיהס הנסיס העצריות צארץ ישראל (עיין צהערה). גם

כל הגוף, ולכן חתבצר על ידו כח החסוקה צאיס להתחצר אל האטה עוצת הווראה הדיח. וחו רוויס גם היום שיחנו הנסיס קרוח כזה צצגדיהס שקורין צל"ח (איינע שלעפעע) ולזה חמר הנציח ווח חפארת העכסיס (דיח וואיעקטעע דער שלעפעען) וזה שלח חמר צעאר החכטיעיס שהציח סס לפי סתכליחס לחח יקר וחפארת אל הלצוט צו, וכן כצאר וצרגליהס חעכסנה שהיו סורחיס צרגליהס, כמו שקורין צל"ח (איינען שלעפעענדיגן בלנג) וכו'.

(*) ולא כפי קלח הווצאריס שר"ל וורוח אספקלריח, צאשר הנציח וונה הגליוניס צין צגדי חמד וועטה אורג ורוקס, ודצר הלמד ווענינו הוא. וגס צל"ח ג' ל ח ווין צגד הוא „וגולח דהצח פרסי עליך“ (צ"ו פ"ה) וכן וחרגס יונחן על כנפי צגדיהס ג' ל י ה וכן הוודרש על חגורות ועל קרצליהון, עיין צערוד וולת ג'ל, וכן פי' הח' שר"ל לצוסיס דקיס שאינס ווכסיס הצער אלל ונגליס אוחו שהצער נראה ווחוכס לרוצ דקותס, וכן הוא חחרגוס השצעיס, וכן הציח רד"ק צשרשיס סנקראיסי צערציה ג' ל י ה. והסס סרבלא הכ"ל (דניאל ג' כ"ח) ווערש Michaelis ווכסיס ארוכיס ושרש הסס צפרס, וועייד (Bibliothek חלק י"ד) כי היו צין חלנידייו ווארץ הונגאריח ואחורו עגס צלשונס כן. ווחח חזכיר אוחו וזה שהיהודיס ווכסיס הארץ Ungarn צסס ה ג ר סווקורו ווחה סוולינו כי על „הגריס“ (חלליס פ"ג) וחרגס הכסדי הכגריס שר"ל Ungarn, שע"כ רלה החכס Wolf צסס Moyne לשער, כי חחרגוס הזה לא נחצר עד הוחה החטיעיית לונספר הוולריס, כי רק אז חתגלה עם הונגריס חתצל, אכן ע"ז השיצ Michaelis צספרו הכ"ל ח"ג כי צאוח חזבר עם האונגארן אלל כוחצו דצרי היניס עוד צווחה החוטייית לונספרס וכו' ע"ס.

(**) צדגט הדלח הוורה על חקרן כו"ן הונוולח שער לשוכות, כמו ספיר צארמיית סכסירון גבור צקוריית בכצרה, וכן סדין ווחורגס צעאר לשוכות סדין. וופני סכנעני לור ולידון רכלו צאטון הזה וואריס לערוצ עם

הסדינים ונה ישעיהו במקפר בגדי גאון הפלחה זכות ליון אשר זעזנת
זניה הנסים פנימה לזשו אחס על עור זקן זמקום הכחנת.

ד. פתיגיל

אם תזכרו לזעלה אח הפתיגיל זמזכח סאזורים, הנה זעח
רזים שהוא זעיל רחז זמזפטע זשמו פתיג זמזספת — יל כזו
ברמיל זון ברם; זקקס הסס פתג דומה לזרטי פסק פתה
פתח פלח פקח המורים רחזזה זכרחה. ולזעח זד"ל זקקס
הסס פתיג זמזספת גי היא זקך געגועים להורות פחיל כחזד
זנעים. זקסס פחיל (הזכזר זרחה"ת) פירשו זונקלזס זרס"י
זענין זעולה זקד"ק פחז זלחה או לזקי.

חלק שלישי

צבי עדיי בנות ציון

פרק ראשון

שער ראש האשה

ושפח ה' קקדק בנות ציון
זח' פתהן יערה (ישעים ב').

א. מעשה מקשה

זתחת מעשה מקשה קרחה (ישעים ב').

העזריות, כזו כל נסי ארץ הקדם, אהזו לזאה על ראשן זוגדל זער
ארוך הזרד זקדקדן זמקלעות תלחלים על לזאכן, זנוזזה זנזאס היא
זעיקהן ראש קרה זגזה או דלה זער דלה ולזוזה. זזאה זספך הזכיה זז
לעגו זעזרה זוכחחו על גזחה עיני זכות ליון זגערתו: „ושפח ה' קדקד
זכות ליון זח' פתהן יערה זגו' זחח זעעה זקשה קרחה". ולזווחו זמזחאה
דוד זולחיה על זפעח זער זאהזה נפשו הזוזה כעזר העזים זנלשו זזכר

כל הארלות, זגס העזריה אשר לזדה זלחח הסדינים זמזרים עשהה קדין כזה
זחזכרה לזכעני לידון (זשלי ל"א כ"ד) זמזידונים היו זמזרים על כל הסדינים
זבידיהם, זין שהיו זארץ ישראל זין שהיו זארץ אחרת, כי הם זעעה ארץ
זלרים, ע"כ גזרו רזים זחכזוי העמים השס קדין זשס העיר לידון זקקרה
זלזוחיהם גם סידון.

הגלעד. וכבר נקדם קדומה לוחם סחורה לחרפה אשם זוגדה
 בחלוק כעורים: „וסרע אח ראש האשה“ (צמדזר ה') שר"ל הסר
 וקלעות הלחלי סערת הראש, כמו שאחז"ל (קועט ט') היא קלעת
 אח סערת לפיכך כהן קוחר אח סערת, כי כן מורה הסרס סרע זבל
 נקום על הסר אגודות הסדרים ופתח מערכת המטטר צמוסקי או צטצעי,
 וחסו „גדל סרע (סס נרדף צהוראחו זלח עם פרח סרד) סער ראשו“
 (צמדזר ו' ה') שר"ל הניח הסער הגדול פרח וסוצב כמו סהוא, זלי הקלות
 לחו וזלי הקליעהו צקוולוח הלחלים, כמנהג הנשים הסרעות צאקיא, וכן
 לחרו (מ"ק ט"ו) אין פריעה אלח גדול סער.
 והיחה קליעה מחלפות סער ראש האשה צעדיה לצלוס כמגדל פאר
 וכחומר נקסה מכהס ישעיהו הכניח צזעס לעגו וצעצרה מהחלותיו
 מעשה מקשה, הומוז על הלמד צנוח ליון לפאר סערן וקדוש לחרו לה
 כהלמד אל ונורה המקדס שהיחה „מעשה נקסה“, וכחומר: חחת מעשה
 נקסה הנוורה צמקדס חנח הקרחה אשכ נאסרה על משרתי המקדס סלח
 יקרמו קרחה והסחול כמדקרות פי חרצ חדס צלל שדי וחץ צרוז צאספחו
 (ישעיה ט"ע ז').

ב. צַמָּה

וְשָׂאָה צַמִּים חֵילָם (איוב ה').

הצניח אחרה צעסוח העצרים אח סערת ראשה וקלעת מעשה ידי
 חמן צקלסול קולוחים צעחלפות יורדות כסנסקים על פי מדוחיה, מכהס הכניח
 הסוח צסס צַמָּה (ישעיה מ"ז ז', ט"ה ד' ו') כי סרסו לוחס מורה גם
 צעצצית לסון קסירה ואליקה ועניצה יחירה, כעין הסס „למים“ (איוב ה'
 וי"ח) על קסורי מיהרי סס ומלכודה, ע"כ יאמר צסחר אגודה החלחלים „גלי
 לחחך“.

ג. שֶׁבֶל

גְּלִי צַמְחָה חֲשָׁפִי שֶׁבֶל (ישעיה מ"ז).

חס הלחלי סער סרסס לח ירדו נכחס סציו סלוח, כי חס החלכדו
 אחורנית על סעורף צלמיד סחיל סכלת או ארגמן, קורח להס הכניח הסוח
 צסס שֶׁבֶל המורה צעצצית סער ארוך ויורד לחורה, ועל הסר אגודתו לחור
 „חשפי סצל“ כי הסרס חסרף מורה כמו גלס סקר המסכה והסר הקסר
 אשכ לצגדים או לקליפת העלים, ומגזילים סכי המספטים הסס זה לענוח
 זה כושפט הלסון: „גלי לחחך“ על מחלפות הסער היורדות מעס סציו
 סרסס — „חספי סוצל“ על הלמדן גם יחד על סעורף (*).

(* ונראה כי כמו נשים טעמות ורקחות הנ"ל, כן היו נשים מיוחדות לחקן
 ולסלסל סער חשים, ונחלל צעצצת ל"ד הגודלת סכוחלת ספוקסה, ספוקסה היא

וגם צחי צני ליון המוקולאים צפו והאמונים עלי תולע לא כונעו
 כפעם צפעס (צעקותם וועטה נסים כוונ סרדנפל מולך אשור ופרסנדז מולך
 פרס ודוויס) לסלסל טערת ראשם בתמוכות כאלה, וכוונ טהזיר וצטן
 שמשון הגצור הטהדר צטער ראשו לשזרהו צצצע וחלפות אשר גלמה אהוצת
 נפשו דלילה ציטנה אוחו על צרכיה, כן הטהגה אחריו אצטלוס צן דוד
 צכוצד טערו ונטל וטקלו וואתים טקלים צאצן המולך וכן מהולל אחריו דוד
 שולמית כי "ראשו כחם פז קולותיו תלחלים טחורות כעורצ" (ט"ה ה').

והעצרות ככל כסי עווי הקדם קלעו צוחלפות טער ראשן חוטי כסף
 וחס (*), גם צחורי ישראל אשר היו צלוית המולך טלומה קלעו צתלחלי טערוס
 פקת זהב ורלי כסף אשר הלכולו צזרות טטוט, עליהם (יוסיפון פלאוויוס
 קדמוניות ספר שמיני). והטליצות אשר ענדו חת התלחלים לומען יתלכדו
 ולא יתפרדו, היו וטפסה טער ראשן או וטפאה ככרית (עיין טצת כ"א וכו"ג)
 או ווקטורי לור וטפטים, אשר נעטרו לפעמים צפרחי חווד וכרקונו צזהב
 וצאצנים עוצות וורגליות, ווכונים צתלמוד צצלי קלחות, וצירוטלוי
 (כתוצות פ' המדיק) קלפ עין או קלפטון.

ואחרי אשר קלעה העצריה טערת ראשה לוחלפות ולתלחלים ולקולות,
 הטגיחה לקדר אוחס צווערכת תפארת על קדקדה, כוונ טנאור צאיצבל
 "וטיעצ אח ראשה" אחרי אשר טומה צפוך עיניה (ו"צ ט').

וכטאו העצרות טער ווגודל כ"כ עד שלפעמים הטכקו צו כוונ צלעיף
 צראותן פני גצר זר, כווסופר (כתוצות ק"ו) ווצתו של נקדיוון צן גריון
 צראותה אח ר' יוחנן צן זכאי כמעטפה צטערה וכו'. ואס גדלה ופקסה אח
 טערה נעטה כווגדל, והוא טטנינו צוטטה (טצת פ' י') טר' אליעזר ווחייצ
 הגדולח והמוקסה צטצת וטוס צונה (**).

והנה על "הקטורים" ציטעיה הכ"ל חרגס יונחן "קלמווסיא" ווצחרו
 צעל ווסק הערוך וורכצ וון קלומיס וולה יוכית ווחיא וולה אמונית, טעניכה
 טער ור"ל ג"כ איזה חכטיט הטערה.

ד המראה

העצרות, ככל אחיותיהן צנות חוה אים כל חוודה לחן ויופי, אחרי
 אשר עטו צחפץ כפיהן תלחלי טער ראשן למויניהם, טאלו צוטטפו האורים
 היא הווראה והציעו אל הראי וולק לראות, אס ללח חפכין צידן לצכות כוונ

הקורקת צוטרק טער הנשים, והגודלת היא אשה הווגדלת תלחלי הטער, ואחת ונהנה
 נקראת "מריה ווגדלחה" (Magdalene) המזכרת צאצן-גליוס ווחחיהו כ"ז כ"ו, והיא
 מרים ווגדלח טער נטיא צונט' חגיגה ד', כי הטרט ג ד ל צערצית וורה סנדך וטרוב וענוד
 ציחד, ועל "טצע וחלפות ראשו" ווחרגס הטעדי: טצע גדילת ריטיה.

(* טזה רלון, וועדי זהב וכסף" אחר "טערת תפארת צראשך" (יחזקאל ג"ז).
 (**) ופריד' צגוורא טס: וכי דרך צנין צנדך? ווטטי אין כדדניט ר"ס ויצן ה' חת
 הללע וולאד טקלעה הקצ"ה וכו' טכן קורין לקלעיחא צניחא.

רוים דלת וחלפותיהן לכבוד ולתפארת. ולווען סקר החלמה וועל פני
הנוראה (בן קירא י"ג ז"ג). ולעשות לו זוהר לה וחד (חכמה שלמה ז' כ"ז)
השתמשו באגודת אזור הוועה כל חלמה בארץ ישראל.
והנה וימות עולם ונשכים קדמוניות התלוו בני אדם, וביחוד צרות
חיה, תאזה להסתכל בצעם וולק וולוטע, אשר קרני האור יסתברו על פניו
ויסובו אחורנית, לווען תחזיק עיניהם את ללס דמות תצניתם.
הנסיון הראשון, ציני נעורי ויך האדם, אשר הסב לצו על ככה, היה,
לפי השערה, בהצטו צפעס ראסונה צשחור סצעין ענייתו, וראה צו לורת
קלקח פניו צוודה וועירה. על כן קרא העברי לתפוח חוש הראות: איסון
צת עין, סר"ל איש זעיר וזער ילד צית העין *). וע"ז יתכן להסב הוועילה
הנוסתרית, פנים אל פנים" הכאור צושרע"ה (טנות ל"ג. דברים ל"ד) הדומה
לכאורה אל "פנים אל פנים" הכאור ציעקצ (בראשית ל"ג) ואל "פנים
צפנים" הכאור צישראל (דברים ה') והנחתגד אל וואור סקי"ת חליו, לא
תוכל לראות פני וגו' ופני לא יראו". אכן הנה צדויון פנים אל פנים יוכל
להיות ווסק על חיון ושרע"ה צוורה האספקלריא של סכינה, כעין שוסתכל
האדם צדצרו עם רעהו צאיסון צת עינו, ודומה אל זה סאחז"ל על
ושרע"ה טראה צאספקלריא הוואירה, סר"ל הוורה לורת הפנים (Spiegel)
כנו סנזכיר להלן צזה; זה כוונת הכחוצ, "לא כן עצדי ושה וגו' (במראה)
ולא צחידות" ר"ל צוורה צהיר וצאספקלריא וואירה, וסא"כ לנציה אחר
(אור לעיל סס) (ב"ר א' ה') (לסון נקצה) היינו אספקלריא סאינה וואירה
וולד עלוה, רק וקצלת צצחית נוקצא ע"ד האללה את אורה וווקוס אחר,
ע"ד אורס ז"ל: פני ושה כחמה פני יהושע כלצנה.

הוין סני ונהראות פנים לצני אדם צוון וואור היה טעם פני וי
ווכוחה (Wasserspiegel) טע"ז ווסק הוסל הקדמוני, כוים הפנים לפנים
כן לצ האדם לאדם (וועלי כ"ז). וכן ווספרים היונים צהגדות גלגולי נפש
סלהס, על אודות העלס Narcissus, צן אחד סרי הנחלים בארץ צעאטיען
אשר סכין להנחלות ולהקטע, צהצטו פעס אחת על פני ויס ללולים
וצהירים אשר צצור, וירא לורת פניו אשר ואלה סן גדול צעיניו, ויחשוק
צלורת קלקח פניו וצגעגעויעו חליה נפל אל הצור הסוא, וירחמו האללים
עליו ויהפכוהו אל ויך סרה אחד הנקרא על טוועד היום הזה.

הוין סליסי וכלי הסתכלות הורה היה לוח ווחכה וולק וולוטע
ווארט לווען היות לו צרק, ולרצו היה ונחשת קלל וולחצ וואצרק צפנים
סכונים וולוטעיס לעין רואי, אשר ווקורו כנראה היה בארץ וולרים **), והנשים
*) ונה סכנהו צעל הלסון צת ולא צן? אולי רמוז על היות וני חז
הסתכלות צוורה סגולת האטה ולא האיש, טע"כ כללו צעלי התוספת ע"ז ב"ט
ח' צד"ה הוסתפר הסתכלות כוח צכלל הלוח: לא ינצט גבר טונלת אשה.
**) ר' דוד די פוועיס הכוסח צספרו לנת דוד אומר על הסס טוטפת: י"ח
ס"ה וולה וולרית כנו וורחות (1)

וועו
וולך
צצטן
צוצת
דוד
דוד
כסף
ערס
ויוס
לכדו
ג"ג
צזה
ולוי
לות,
יצל
עין
ריון
את
זייצ
ארו
ינה
חרי
דיס
בנו
הנה
היא
בנו
את

העצרות הציבוריות עממן בלחץ ישראל מעלרים, והנה מראות הלוזאות
 והתקנים אשר לבאו פתח אהל* (מועד (שמות ל"ח) שמהן עשה בלללל את
 הכיור ולא כנו כהנה לרחלם (ע"ן רס"י שם בשם סתחמווא, ופילון
 האלכסנדרוני בקפרו ח"י משה אומר שלכן נעשה הכיור ונחשת מראות
 הלוזאות להזכיר את כל סרומן זו, כי סוטר הכיור הים מראה למען יראה
 גם הוא את נפשו צהירה וטהורה כמו צראי מולק). ומראה נחכת כזה נקרא
 ג"כ "ראי מולק" (איוז ל"ז). והעשירות השתמשו גם במראות כסף לרוף
 או זהב מוקק מעולפים ספירים ואבני חן. וגם היונים הקדמונים אשר
 קבלו ראשית לימודיהם וכימוסיהם מן ליקרוסם המלכי, ידעו כבר ממראות
 נחכת כאלה, וזכר בהגדותיהם המראה אשר הסתכלה בה נעמה אלילת
 המן והיופי, וסקימן אשר החוכים מליינים זו עד היום הזה כוכב
 כוגה היא נעמה היא ווענוק, הורה צימי קדומים על המראה שלה עם
 בית היר. וצקיפורס על אודות הסיפיים הצוגדה העלענא זוכר, כי צמעלה
 מעל צהישה וצמולדה לצרות עם מעגבה פאריו לקחה אתה המראה
 של זהב שלה וחציאהו אל העיר טרויה. והנה נעם "ראי מולק" נראה
 שעשו מראות כאלה מכל מיני המולקים, כמו נחשת אלל העצרים כ"ל,
 ומזהב אלל היונים כ"ל. אכן מאשר הזהב והנחשת יקרקים הם וצוק
 אורם איננו זך ולא למדי, ע"כ צמרו יותר לעשות את המראות מכתף
 מוקק. מראות כסף נמלאו צין סרומאים, וגם צאמעריקה נמלאו אכשי
 חיירות צצוס שמה השמוש במראות צין חוסצי העיר טערה, אשר עשו
 אותן ממיני נחכת.

המין הרציעי הים כעין עזללות מלוחלחות ומצריקות שהיו כגללות
 כמגלה קפר ונקראו לד"ק (הסך פירושו לעיל) עש"ז "גליונים" (ישעיה
 ג' עפ"י השערת רס"י שם וגם לדעת הכסדי שהרגס שם "מחיתא"
 כמו שהרגס אונקלוס על מראות הלוזאות) שצכלל לא ידעו אז עוד
 ממראות גדולות הנחלות על הכותל, כי אם מקטנות הנשאות צחולן
 הצגד. ומשצ הנציח לפי"ז את המראה צין עדי עדיים שהיא אך למותר
 (Luxus) טכן הים גם צימי חכמי החלמוד והלחה (כמו שמשמע מפירש"י
 ע"ז כ"ע טרק אדם משוצ קפיד לראות צמחה בעשותו את טערה, אם
 אומס ששם קאי רק על איש ולא אשה).

המין החמישי מהמראות היותר שלם צתכלית שמושו הוא לוח
 הנעשה מצוכית, אחרי אשר נמלאו מוצלי הים מעם הפעניקים צמקרה
 את מלחכת עבודה הצוכית, צחנותם פעם לרגלי סר הכרמל על חוף
 נמלא חול לצפל שם את מאלנס על האש, וכאשר לא היו להם אצנים
 אחרות לעשות מהן חכור וכירים, לקחו מחד אחינס נחמים גדולים

(* ומלינו גם אלל היונים הקדמונים, כי עלמות הקריצו ראי מולק עם
 אחד תלתלי ראשן הנועף מור עוצר על מוצה אלילה, למלא חן צעיניה או
 לכפר פניה צמחה.

קאלפעטענע, אשר נתכו ונוקו וחוס האש, והתערב החומר ההוא עם דטן העלים ועם חול החוף והיה לזכוכית. ולד"ק הוא "ראי מולק" הכ"ל שזאיו, כי בן אור עם המוצא ספורכו שהן ונראות של נחשת או זכוכית, שכפי הנראה (איוז כ"ח) נודעה אז כבר ונלחכה הזכוכית (אשר לד"ק עשה המלך שלמה חלוקים שקופים אעוויים — היינו פתוחים וקגורים כאלה שר"ל חלון זכוכית — צצית המוקדש וזכוכית אשר נתכו לו ונלכי לור ולידון שהם הפעניקים הכ"ל, אבל היות הזכוכית של הפעניקים מודעה כבר בקשר איוז יתנגד אל דעת האומר כי ושה כתב קשר איוז, אם לא נקדים הנלחת הזכוכית ע"י הפעניקים כוזה נואת שנה מהמורגל בין קופרי דברי הימים), וכן נראה גם דעת הכסדי שחרגס על "ראי מולק" כמו על "זכוכית" שזאיו הכ"ל "אקסקלריא" (היא הרומית Specular האיטלקית Spechio והגרמנית Spiegel). וידוע כי צעיר לידון במקום עבודה מעשה הזכוכית עשו הפעניקים גם ונראות זכוכית. אך עוד לא השתלמו הנראות שהן ע"י לפוי הלוח ונפנים למען יאר הפנים לפנים, כי אף שנקופר והפעניקים שהרגישו קלת ונשלמות בואת, בנלחותם פעם צוקרה ללוחית של זכוכית צכקף ח' צכ"ז לא הציבו הדבר כנושטעו הראוי ללפות את עצר הנראה ציתה צחומר צפיר צלתי זכוכי, ותחת ללפות לוח הזכוכית ונפנים ונשחו אותו צשטר שחור, אשר הקדיר והכהה את אור הללם היולא והעראה, ע"כ נראה שגם אחרי הנלחת הזכוכית השתמשו הקדמונים עוד ימים רבים אחרי כן בנראות נחכה.

לפוי הנראות צצדיל או צעופרת הנלחה הנאה השלש עשרה לנקפרס; אך צראשית לא היה הלפוי הזה צשלמות ונכוון להכליתו, כי ילקו את הצדיל או העופרת הנתך צעודנו רוח או חס על לוח הזכוכית עד אשר צנאה השש עשרה הנלוחו צצית ונלחכה הזכוכית צמוראנא צנחה וויכיליא ללפות את הנראה צתעוצת צדיל וכסף ח' ונראות כאלה נפולו אז על פני כל הארץ. אמנם צימינו חלה ונלפים את הנראות צכקף וצוקק שזה השלם צכלם. ומהם אש צדורות הראשונים השתמשו צראי מולק רק לתועלת הכוי והיופי, לאקסקלריא של נשים להסתכל ציפין ולהתקטע צעדי עדיים, היה הנראה צדורות החדשים צידי אכשי צצכות חושצי ונחשצות חכמה ודעת לתועליות גדולות וחשובות. הראי נלצ צין הכלים אשר צידי חוקרי הטבע, הוצרי שמים וחמים צכוכצים, דורשים צמעשה ורכבה היא חכמת הכמיע, וגם ציד רואי תחלואי צשרים הנהו כלי יקר ונכונה חפץ, שכן ד"ו ונחזון החוקר הטבעי צאנלעית הראי הצוער (Brenn- Spiegel) על כה קרני השמש וחוס האש, על סתכת המולקים ועל שרפת אצן היהלום (Diamant); החוכן מנלה צרקיע השמים מדשות וכלורות צעור ראי הנחה ונחוק (Telescop); וע"י ראי העיין

(Augenspiegel) ואלו חוקרי טבע גוף הסי פתרון חידות עלומויות
 צידיעות סצות חזיונים רבים צהרכצת גוית כל חי, והרופא ייטיב לראות
 עפ"י הראי הזה בעומק חללו של צבת העין, ויסתכל צמדד חשוך שהוא
 לצדוק צו צחורין וצקדקין כמו לאור הנר, ולחזק את צדק צית הראות
 אם כנגע כראה לו צצית —
 ואחרי אשר התחמקו צמקוס וצזמן מחדר העצרים המתקשטה
 צחכשיטיה, כוחדר לצוב אליה ולהצזוקן על יחד עדיי תפארתה —

פרק שני

מערה הקדקד

קדקד שער מתהלך באשמי (חלים ס"ח).

א. השביסים

על מעטה חקטה הסער עטתה העצרים סצכה מעטה רשת מלמד
 דק או מלמד גפן כך ונרקמת צללכי חווד ומעולפת אצני הוד צטפתו
 כמעטה פרח כוס שושן, ומסולצת צלולאות תכלת וארגמן סיוודות על
 העורף, (*) והיא שהזכיר הכציא (ישעיה ג') צסס שבים (הדומה לצרם
 סצץ ע"ס מעטה חסצץ שלה), וצקפר יהודית (ט"ז ע') "שערה העטתה
 צצצכה", וצזוטסה (סצבת פ' ע"ו) "וחוטי סצכה" ופי' רע"ו סס: מוגצעה
 שעל הראש עשויה כזין רשת. וזין צגד כזה וולא ינקצים כעין רשת
 (סמות ל"ח) הים המצבר אשר עצל חזאל צזוים ופרט על פני צן הדד
 מלך ארס (ו"צ ח' ט"ו) ותרגומו סס ס דינ.

ב. עמרה (Mitra)

צטרס ישתרגו התלתלים לרדת צלוליס חקדקד כזר הסער על
 חלקה הלואה, הסצו כוצע (Tulband) עגול כחלי צילה — העסוי
 מלמד ופשתים או וועור — סציצ הראש, אשר הים ונרקס צארגמן
 ומעולף אצני פז ויקר פניכים ונרקק צטמן תורק לריח כיחוס, והוא
 כלמד וואחורי הראש צפתיל תכלת, ועל אשיותיו ענדה המגדלת על ראש
 גצירחה צכריכה כפולה ונכופלת פס צון דק צתצכיה עגיל סעוה ועליו
 כסוי חסי ורקוה סנקסר ונעעל להולח. ועל עדי ראש כזה מפליג
 המליץ צסיר אהצים לאמר "ראשך עליך ככרוול ודלת ראשך כארגמן"
 (ססס כר וול ונשתנוע לתרי אפי צחוורו וצלורתו —) וציווי הושטה
 (כלים י"א ח') היתה עטרה כזאת צלורת ירושלים ונקראה סס עיר של
 זהב. וסונו צנקרא הוא צפירה (וצקפר צן סירא ו' "כלילת יופי") או
 עטרה ("עטרת תפארת" מונה יחזקאל ע"ז צין התכשיטים) המורה כזר

(*) סצכה כזאת נכונה (סצבת כ"ז) אסטמא שפי הערוך זין חכשיטי של חייכי
 לצעוים ואצנים טווצות ומרגליות קצועות צה ומעילות אותה על ראשה, וכזר גם "סצכה
 המוזהבת" (סצבת כ"ז).

שרים וכהנים או כתר ולכים ונקיכים בכלל, חר חתן וכלה צפרטו (ס"ה ג' י"ח), וביחוד על העדי פס צון הכ"ל הנכרך על הראש כנחש עקלתון כי כן נרדף "עטרת תפארת" עם "לוית חן" (ונשלי ד' ט') המורה (סס ח' ט') עדי תכריך (כמו הסס ליות צו"ח ז' על דציקת וכריכת הלכות) הראש. והשרש לזה מורה זערצית גלגולי הנחש צועגל (*). וכן הפעל עטר (כמו הפעל כתר) צוקרא מורה קצוב קחור קחור, חס מואנשים (ס"ח כ"ג כו') או מלכה (תהלים ח' ע"ג) — סנקרא ע"ס הארנוי קחור קחור גם "קוחרה" — או ונקיוני יקר כמו חסד ורחמים (סס ק"ג ד') וכבוד והדר (סס ח' ו'), ודומה לזה אל ורעיו עעה, עטף.

ג. הַצְּנִיפּוֹת (Turban)

כנוי שני לוויין תכריך ארוך ועגול שרכבו כוה פשוים קציצ הראש כמו העטרה הכ"ל היה צְנִיפָה (ישעיה ג' כ"ז) סכן השרש לכף (כמו שרשי לזה עטר כתר הכ"ל) מורה גלול וכרוך צעגול כדור (סס כ"ז י"ח) וזערצית מורה השרש הזה על כריכת המגורה קציצ המנכים, כי צלמות משהמשים הישועאליים כוועט צוין חגור לכריכת ראסם המנונה טורצאן (**), ע"כ נקרא תכריך מתעגל כזה על ראש הכהן הגדול מצנפת. והוא גם סס סכתר אשר על ראש הנשיא ונרדף עם עטרה (יחזקאל כ"ח ל"ח), וצונסקל אחר נקרא צניף לכה"ג (זכריה ג') ולכתר האורך סנרדף ג"כ עם עטרת (ישעיה ס"ז ג'). ויתכן שגם סוכן האורך לצט תכריך כזה לאות מושלתו, כמו שלצט לתכלית זאת כחנת ואצנט ככ"ל, ונקרא אללו צונסקל צנפה. וזהו חדוד החול הנציח (ישעיה כ"ז) צאמרו:

(* שונה כהמה הסס לו יתן נחש צריח ולויתן נחש עקלתון (ישעיה כ"ז) וצהורלמו לעורר תלמים (איוב ג' ח') הוא דומת לתמים שנוללים כ"פ צוקרא בעוררו יללה והי צמדזר יליל ישיוון.

(**) וגם המגורמים ונכים צונלת Doubde ויין תכריך לראש וגם אזור ומנכים, וכן צלטון יוכית הסס Mitra המורה עטרת תפארת הראש וליין ג"כ אזור תפארת. — ובעין מילתא דצדיותא צעילי דאורייתא בזכרתי מה ששועתי פעם אחת ציוני חרפי צהיותי אז חדוק צבת החקידים ופי איש אחד קדוש צהוביחו לחקיד אחד על שאתו את חבורתו לזעלה ויך הכרס לעומת המזה וכה דצרו: האדם הזה יפרד לשני חלאים, ומחיו ולזעלה קדוש הוא צצריית הלשון והראש והמוח והסכל והלצ וכו'. ומחיו ולזעלה טומא עומא יקרא צצריית המעור והאחרים וכו', הגבול צין שני החלאים האלה היא המגורה אשר צני עלים נושאים אותה מושפלת עד תחת הכרס, לזען העלות חלק גדול מהגוף מלד הטומאה אל לז הקדושה, הציונים והמוון העם מעלים המגורה עד המזה להוריד חלק מהגוף העליון וקדושתו אל עומאת הגוף התחתון, והישועאליים אשר לא רזו לקבל את המורה ופני שכתוצ זה לא תכאף, נושאים את המגורה לזעלה על ראסם, ומורידים צזאת את של הגוף אל שפל המדרגה צטומאה וצומת הס"ד ולא תתורו אחרי לצצכם ואחרי עיניכם אשר חסם זונים אחריהם. — ואתה הקורא חס תכלה לקרא על דצרי הקדוש הזה: דפ"ח! שפיל לקיפא דקרא: ושפתות כקיל תצלענו!

„לכוף ילכסך לנפה כדור אל ארץ רחבת ידים!“ כאומר: העלעלה אשר יעלעלך ה' יגיע ויכיד את העטרה שעל ראשך, כאלה הדוחף רעסו בחזקה עד שיפול הכובע ועל ראשו, והיא דרך ציון גדול. והנה לפי עדות יוקיפון פלאוויוס (קדמוניות ספר ג' ונלחמות ס' ה') הינה מלכמה הכה"ג בחזנית עגול שטוח ומשפחה דקה ונכוסה בחכריך צוף יקר ואלד הקובץ את הראש עד המלח ברכוסי הדורים והודרים.

ד. הפארים (Tiara) והמגבעות

כנ"י שלישי למין חכשיט גבוה כרוך על הראש היה פאר (ישעיה ג' י"ט), וגם הוא כמלא צין בגדי כהנים הדיוטים (סמות ל"ט) בלירוף פארי המגבעות שם לעומת המצנפת שם שלפניו לכה"ג, וכראש שתחנית מלכתה אחת היא (עיין רש"י צפ' ואתה תלוה). ואם השרש לכף צסס מלכמה מורה בחזנית הכריכה ככ"ל, מורה השרש גצע (המסותף צזה עם שרשי גצג צסס) תגצעה בחזנית תמונתה בגובה כמו גציע וגצעה, וכרדף צזה עם השם כוצע או קובע, כי השרש קצע מורה הקתר דצר (כעין מעל מן מעיל, צוגד מן צגד ככ"ל) בערמה ובחומה (משלי כ"ג. מלאכי ג') וגם מננו נהיה השם קצעה (ישעיה כ"א י"ז) שר"ל גציע גדול, לכן מורה גם הסוראה הכפולה: כקות הראש בחמונה גאסה. אכן השם פאר צפע מליין רק חנוש קטן מפואר תחשוכי ככ"ל, הכעשה לעדי הנשים וחומר יקר, ולפעמים גם מוין וחכת, אשר עליו כעל יקוד מוסד כרכו וועדכות המגבעה, ולחכשים היה מוין פשוט, וכופל צו הלשון חנוש על הראש (יחזקאל כ"ד), והכהנים חצשו על ראשם „פארי פשתים“, (שם ו"ד י"ח) שכן מלות הכהנים חוויד צפשתים ככ"ל, ותכריך המלכמה שעליו היה של צד (ויקרא ע"ז ד') ולכן כופל הלשון חצס גם על המגבעה אשר מועל לפארים (סמות כ"ט ע' ויקרא ח' י"ג).

ה. סרוחי שבולים

גם זה מין מגבעה מפארה לחכשי לצה הכסדים אשר חמדו להם צנות ליון (יחזקאל כ"ג ע"ו) והיה כובע גבה קומה צקומעי כפלים עם כנפים יורדות כקרח העודף על הכתפות, באורך ע"ז עד י"ח אמות כסיוס הזה, כי כן מורה השרש קרח בעברית ובערבית כמו רעיו סרך (סמות „סרוך כעל“) סרג ובארמית סרך על סבוך מוע רענן בערפיו.

ו. כרבלא

גם זה מין כובע * אדום (לכיל ג' כ"א) בראש חלילי צני ליון

* ואם כמלא „ודוד וכרצל צומעיל צוף“ (דה"א ע"ו) טעמו ע"ד „כמעיל ולכין מעשטי“ (איוב כ"ט).

והצבליים והפרקים, והיה צתמוכתו מלוק מלמעלה, ע"כ דמסו אריסטופנוס
צבעו אל כרצלחא לתרגול סהוא אדום, סכרדק עמו גם צטמו צלשון
ארמית. אזל לא כדע אס היה כוצע כזה גם עדי לכסי ליון. וצ"ס למח דוד
הכ"ל כתב: „כרצל בגד אדום כמו כרצלחא של תרגול שאין דרך צנות
ישראל להתקפות בו שהיא פריכות ונציא לדבר עזירה, וקרצלין הן סנושאין
צראשן הצגד הסוא".

ז. פֶּטָאוֹס (Petasos)

גם הכוצע הזה לגזרים מארץ יהודה צארץ צבל (דניאל ג' כ"א) היה
צתמוכה גבוהה ורחבה למחקה מחוס ושרצ (Schirmhut) וכודע צטס
Petasos גם אלל היונים.

ח. הוֹט (Hut)

גם זה מין כוצע אשר הצטו אצירי סרועים כבר ציוי אצרהס סכאמר
„אס מחוס ועד סרוך נעל" (צראשית י"ד) כאומר: מחף רגל ועד ראש. ומעס
הטס צעצור המועין ע"ד טס הצגד סת"ל הכ"ל צעצור סרוך הקסורים, וכן
טס מין חבור יָהָר (סנופל עליו פעלי פתח — איצ ל' יא — נסע —
טס ד' כ"א — ע"ד ולא נחק סרוך נעליו) צעצור היחרים.

ט. הַרְעָלוֹת

(ישעיה ג' י"ט) על כל כבוד עדיי הראש והסער חופה סצכה מעסה
רשת צלחת העצרים וחדרה פניוה קרת עלי סער. המוקס הזה סנקרא
רעלה (ספ"י הרצ"ע לעיף ותכטיע הלחיים) כסה הפנים והחזה, אכן
סחלק של הפנים כחסף ונקפל על המלח צין העינים סנסקפות וצעד המוקס
חולה, והחלק האחר ססתלשל וירד על סתי רקותיה, וקלותיו רכקו על
כחפותיה צקרקיס או צעצעות. וצרעלות כאלה המרחפות לרוח היום צתנועת
סחליכה סתכסו עוד צנות ישראל סצערציא, כמו סאמרו צמסנה (סצנה ס"ו)
ערציות יולאות רעולות.

פרק שלישי

עֵדֵי הַפְּנִיִּים

א. מַשְׁפַּת הַמִּצָּח

כעין מרוכסי הלין אשר היה על מלח הכה"ג עם המלכפת אשר על
ראשו, כן אל הלניף אשר על ראש העצרים כלמד על מלחה צפתיל סכלת
או ארגמן עדי ספדחת מזהב או מכסף סנקרא צתרגוס כ"צ א' טעסחא,
ופי' צלמח דוד: סכטיע של נסיס המניחין אותו צמלח צמוקס ספלין, וצמסנה
„טעסח סמוקפת לה מאחון לאחון עניות עושין אותן של מיכי לצעוכין
עשירות עושין אותן של כסף ושל זהב (סצנה כ"ז), וצמסנה כלים ס' כ"ח

נקרא שצ"ס ופ"י ר"ע שס: ליוך שעותים על הקצבה לכו עמוד על ולחם ועקיף ואלון לחון וצפני עלמה כווי חסוב שהוא עתיד להסירו ונסס ולחם אותו בקצה אחרת. רוחב העוטפת היה כשלש אלצעות והיא וסובלת צלצנים עובות ונרגליות כהיום הזה צלרץ הקדם. וצס' לוח דוד: ל"ץ ג"כ הוא תכשיע סנוסגות הנסים לשום אותו צולחן והוא עם צרוצ צ' אלצעות והיה כוגע צפתי אזנים, וצצצת ס' כזכר עם של זה על ראש האשה. ועל עדי כזה כיוונו הנציאים (ירמיה ד' ל' יחזקאל ע"ז י"ג) צסס "עדי זהצ".

ב. תורים.

עוד עלתה העצרים על לחיים ועל רקתה חרו פנינים ורלמות או שרשרת זהצ וועסה עצות, המלוודת צלול אות או צעצעות אל המוטפת, ותלויה צתנועה ופזות ונכרכת תחת עיניה סצ"צ פניה הנראים כמסובלים צתוכה, ועל עדי כזה כיוון המסורר צלונרו "כלאו לחייך צתורים" (ס"ה א' י') וצתלמוד (צצת כ"ז) "סרציעין המגיעין לה עד לחיים".

ג. פוך העינים.

ויעצ היופי היותר יסן כוסן ציני קדם והיותר רגיל צין נטי כל חלכות הצבל הוא הוננהג ללצוע שחור גצות העינים וספות העפעפים, ונכוכה צוקרא (ו"צ ע' ל'): "סוס צפוך עינים" (סכן העצירה כף הכחל סקורין ונכחול צין עפעפי עיניה הסגורות עד סנראה כאלו כל עיניה יושצות על ונלחת הסוך) או (ירמיה ד' ל'): "קצוע צפוך עינים" (סכן נראה כאלו הקרילה וחרתה צעור עפעפיה את החוט השחור של הסוך המסוך כחלי עצעת על וקלעות אשנורות עיניה) או (יחזקאל כ"ג ו') "כחול עינים" או (ישעיה ג' ע"ז) "סקר עינים" * וצתלמוד (צצת ל"ד) כזכרת אשה עיוודת צלוננת זו ונקראת "כוחלת". עקור פוך העינים הוא צלרץ וולרים, כי כן החליעו רצים עדורטי מחקרי ארץ וחרי תועפות תצל חדסים גם יסנים, כי הלצע השחור שהוא אשר השחוטו צו ציונים הקדמונים לפוך העינים היה ונפא צדוק ונכוסה לחולי העינים, שהוא וודוס וולרים ציסוד כידוע **). אשר ונלאו כהני

(* "ונסקרות עינים" כצר הזכיר החכם עד"ל צפירושו ליטעיה, כי צקלת ספרים כחוצה הצצה צסין יונית, ונלסון סקר וכצו, אך לא ונעעוו עס, כי אס כדעת חכמי העמים, עע"י הכחל על גצות העינים ועל עפעפיהן כרלות העינים גדולות (וידוע כי צלסיא כחצות עינים גדולות ונוללות ליופי גדול, ופני סהן לצדינה נסקפות ככוכבי נסך ונצעד לרדיד או נוסה הפנים) ציתר שחת ונצריקות ציתר עבו ונאשר הן צעצקן, ודוונס צזה אל ונלחת "סקר החן" (ונלגי ל"א). וצספרים סכחוצ צהס צסין סנאלית ר"ל שהיו לנצעות עיניהן צסיקרא הוא כחל. ** וזה ע' הספיקתא "שלשה דברים צלונרו צפוך ונגל את הסער טעפעפים ופוסק דועה ונעציר את צח ונלך".

מלרים, שהיו גם רופאים ומונחים ומוצתקים צינים ההם, צויין מולק
 (אזן פוך הכ"ל) שקורין שפיעזגלאז הכחלז בהררי פעם. ובכלל הזכרכו
 למעלה כי נהגו כזר המלרים הקדמונים לנשוח את גופם בלבעים טובים.
 וזה החומר הזה צוקרא הוא פוך, ולצע תערוצתו בלירוף וינים אחרים
 היה שחור ונקרא בהל צוקרא ובערבית וצארנית סגום של פוך,
 ובלקנות וחרמיות עד היום הזה Kohol או Köchhel. והגביע שזו
 היה מוכה הכחל נקרא קרן הפוך (וצמנה כלים ע"ז תיק ומחול וצית
 הכחול), וזה היה גם אמת צנות איז אפר לא נוכל נשים יפות
 כוונתן בכל הארץ (איז ו"ז), כמו שנקראו אמיותיה קליעה ע"ש ריח
 כיהם מור וקליעה צין ראשי צמנים, יונינה ע"ש ומור פניה ועיניה
 כאור יונם בלהרים (עיין להלן ח"ד פ"ג אות א'). והכלי שהשתמשו
 בו לקחה הכחל מן הקרן ולמסוח העינים נקרא צמנה (כלים י"ג)
 ומחול "ראשו אחד חד לכחול זו את האתן" (רע"ו סס) ואפילו
 הלכות שצנטי ישראל שהלכו מועטפות ולא גלו אלף עין אחת כחלו אותה
 העין (צנה פ' ח' ומנהג' רע"ו סס).

ד. חבלי עור הפנים.

הפרת פניהם ענתה פם (ישעיה ג').

פילון היהודי מאלכסנדריא צספרו על הוודות קובל ומתאונן על
 עלוות עגזים וכערים ופוכקים צעירו חכלילי לחיים ולצע אדום ולצבי
 פנים ולצע לצן ומליכו עוד (ע"ז י' וגילה י"ג ומו"ק ח') וננהג הנשים
 העדינות לקוד פניהן צוין סיד להסיר את השער הלונח על הפנים
 ולעדן ולהאדים ולהסיר עוד הפנים. ויוסיפון פלאוויוס צמלחמותיו ספר
 רציעי וספר סגם הצריונים לצעו פניהם להדוות לנשים צמענוגותיהם.
 גם ראשי אלצעות ידיהם ורגליהם לצעו המלרים ושאר עמי הקדם
 ככ"ל ח"א פ"ז.

עוד הסכן הסכימו העצרים לפתח ולחרות על מלחם ועל ידיהם
 כנות וסיונים ולורות מדצרים היקרים צעיהם והחוקים צזכרונם,
 ולנללות חחילים ההם צאצק שחור, לוען תעוד הכחצת ולא תנמה
 לעולם. ע"כ צא הלוי, וכחצת קעקע (משרש יקע המורה צערצית
 חדוק והעמיק דצד צצד) לא תחנו צכס" (ויקרא י"ט) וצצטרס לא
 ישרנו שרעת" (סס כ"א) וע"ז מורה ולילת הנציה (ישעיה ו"ד) וזה
 יכתוב ידו לה", "הן על כפיים תקותיד" (סס ו"ט), וזה "על כל ידים
 גדדות" (ירמיה ו"ח) וכל התגודדות לוח ללער וללצל על אצדן דצד
 דצד יקר הכזב (סס ע"ז ו"ז. דצרים י"ד וכו') *

* והנה דצרים י"ד ח' זכר אלל, לא התגודדו גם, ולא תשימו קרחה צין עיניכם
 צין עיניכם לוח" וסער החכם Michaelis (עיין Neue orientalische Bibliothek)

ד. גִּזְמֵי הָאֵזֶן.

בעוד היות העצבים רועי לאן ובקר עשו להם את הכוזים מעלם הקרן או מנחכת זוללה או מחומר פשוט אחר; אבל אחרי כן עדו העצביות כוזי כסף והב, והיו ציזי חכמי מושנסה (כלים י"א ע') בלורת עדשה מלמעלה וקדירה מלמטה. וכאשר הזכרכו כבר כי בהרבה הצלי עדי עדיים החדמו גברים לכסים, שזה היה מקור הלוי, "לא ילצס גבר שומלת אשה", כן כולל שגם הגברים לעיני העצבים תלו באזניהם כוזים כאלה (סמות ל"ב צ''). וכראה (בראשית ל"ה ד') כי היה גם מנהג קלח גברים להקטעו כוזים לכבוד אלילים *) ופסיליהם מנעשה ידיהם, ולתכלית זאת נקצו אזני הקטנות ותחצו באזניהן בקטנותן חוטין או קטמים למען לא יסחוס הנקצ עד שהגדלנה (שבת פ"ק ר'), וידוע כי בקלח ארלות אחיה נוקצות הנשים גם החלק העליון ומאזניהן בנקבים רבים ככברה, לשום בהם חמים ונצעות המפוזים והמכרכרים על פניהן ועל לחייהן לשמחת לבצן ולעונג כפסן.

ו. עֲגִילִים.

מלבד הכוזים תחצו העצביות בחוכי אזניהן, שהיו מנוקצות ככברה ככ"ל, ע"י חמים או לוללות, רלי זהב כולץ עגולים ככדורים קטנים ונקראים עש"ז (יחזקאל ט"ז י"ב) עגילים *) וגם הגברים עדו חנוך אזנס בכדור זהב עגול כזה (צמוד ל"א כ').

ז. הַנְּפִפוֹת.

עוד קטניו העצביות את אזניהן בפניכה אחת גדולה או בהרבה פניכים קטנים, שהיו אם חרמים בחוט משובך בנקצ האחן או תלואים עליה ע"י חת קטן, ונקרא העדי הזה גִּזְמֵי (ישעיה ג' י"ע) ע"ש לוסר הפניכה כמו ע"ס זכה של וים, ומלינו שחרגס הפס"ע"א "כקדוח הכסף" (ש"ס א') זליחא, ומפרטים שר"ל טפין של כסף, שעל "זלו וים חרגס זלחין ע"א. ולדעת שר"ל נקראות כן בערבית מרגליות תליות באזנים ע"ש שנקראות כעפות הנועפות. וכבר חתקשטו גם מלכי מדין בנטיפות כאלה (שופטים ח' כ"ו).

חלק חמישי) עז"ל לפי המרגוס הקורי קדחה צד"ל ור"ל: Ein eingebranntes Mahl: מפני שבין העינים אין שער כלל לקרחה. ולדח"ל צין עיניכם חמיד גם לעין חפלין על חוקם השער מנעל לפדחת.

* כוז האוזן היה דבר קדוש לעמי הקדם ע"כ נקרא הנזם בלשון כשדית קדש. והנה זה פלא שאלה החכם Lichtenstein צה"ך כ"י מעקד הקפריס של Jablonski כחוצ בדברי היונים צ' כ"צ ח' "והצית וגו' להגדיל למעלה לנזם ולתפארת וגו' לנזם חמת לשם — ומרגו Michaelis . . . monile et decus . . . ואמר (בצבליחותיקה שלו חלק י"א) שמדמה את המיכל לעדי הנזם מפני קדושתו ה"ל בארץ הקדם — (** וצ"ח שנת ע"ז עגיל זה דפוש על חדין.

ח. נזמי האף

נזמים ונחוארים כונו נזמי האוזן כשאו העזריות, ככל עלמות עומי
 רואי לאן ובקר צארלות הקדם, גם צאפיקן, כי כן הסכן הסכיכו הרועים
 צארלות הסן לתחוב צנקצ לחיי או נחירי גווליהם ובקדם קח (ו"צ
 י"ט, יחזקאל כ"ט ול"ח) או חוף (חויב ו' כ"ו) — והלידים עשו כן
 גם לחיות היער (יחזקאל י"ט) ואולי עשו כן גם לוכדים אכזרים לשנויי
 חרצ (דה"צ ל"ג י"ח) אם לא כפרס "חוחים" כונו כצלים — אשר
 סרזו צו חצל או מוסרה להכהיג צו את צעירם לכל אשר יהיה רוח
 הרועים ללכה, ולהטותם אל כל אשר יחפלו לנהלם אל מרעה שמון או
 נוי ונחמות, אל כוה גוולים או רצץ לאן, עד אשר וולא העדי *) הנה
 חן גם צעיני הרועים ויעשו כן גם לנשיהם ולצנותיהם, להחענג צחח
 ופזו סציפ פניהן, צנקצס צדל החוטם צנחיר היווני ולפעמים גם צנחיר
 הסנאלי וחלו צו את החח הזה, אשר עשו אותו ונעץ או עלם או צרוז או
 נחשת קלל או עופרת, ועלה אל נשי אורחי הארץ ואליליה, אשר עשו
 אותו טצעה יקרה ונכסף וזהב, והו "נזמי האף" (ישעיה ג') אשר התגאו
 צנות ליון גם צמוה, והזכירם גם יחזקאל (ט"ז י"ג) צין העדיים אשר נתן
 ה' על כנפת ישראל שמיחה אח"כ לזונה. והחכם לקח וזה המושל "נזם
 זהם צאף חזיר אשה יפה וקרה טעם", והזכרו נזמי האף עוד צוהסנה (שנה
 פ' ה' ו' סר"ל טם נזמי האף כדאיחא צגמרח טם). הטצעה שהיא היתה
 גדולה כונו טצעה האוזן, ונשתרעה לפעמים על כל הפה, וכבר ציוי האצות
 היה צקע (סחוא חלי דרכוון יוני) ונשקל נזם כזה אשר טם אליעזר עבד
 אצרהם על אף הנערה רצקה. ולפעמים חלו העזריות הרצה חמים או
 טצעות כאלה על אפיהן ועל אזניהן, לנען יוסיפו לצרוק וירצו ללללי טועה,
 וכקרא טצעה אחת וזהה חח וכלם צימד נזמיים חחו "נזמי האף" צלשון
 רצים. וכעין סרליכו לעיל צנזמי האוזן, כן וליכו גם צנזמי האף חלל הודינים
 היטועאלים — וצונטפחה חויב (חויב ו"צ י"ח) — טגם הגצרים התדונו
 צזה לנשים לשאת נזמי זהב צאפס (שופטים ח' כ"ה) סרליכו על נזמי זהב
 להם כי ישועאלים הם".

פרק רביעי

עדיי הצואר

ותעד נזמה וחליטה ותלך אחרי מאהביה
 ואותי ששקה (הושע ב').

א. חלי

נעשה נכחם (מוסלי כ"ה י"ג), וצאמרו "ותעד נזמה וחליטה, (הושע
 ב') כ"ל נזמי האוזן והאף ומחוי הלואה, וכנוו חלאים (ט"ה ז' צ') שהם
 *) וזה טעם הכחוב (תהלים ל"ג) "אל מהיו כקום כפרד אין הבין צוהג ורסן עד יו לצלום".

אזוי תפארת ושוכלים באצנים טובות ונרגליות ככ"ל, כן היה ועשה חלי הלואה.

ב. חרוזים.

ולינו צוטנה השם קטליות (כלים י"א ח') שר"ל חושים של זה שנותנים קצו הלואה ופני שהאשה חונקת עלמה בהן כדי שתראה צעלה צער לכך נקראים קטליות (רע"ו שם), וצלוח דוד הכ"ל: קטלא חכשיו שיקצו הלואה אשר היו נוהגין לקסור צראש הכחלת העליונה. חונם וצדד הקטלא שחוליות שלה של ונחכת (צוטנה שם) הקצו העצרות קצו לוארן חושים של פשתן או לור (שם) צלצע יפה שוורדים עד הלצ ולפעמים גם עד החגורה, וצחוטין ההם התנוקסו חוליות נקוצות של אצנים טובות ונרגליות החרות בהם והם חרוזי הלואה (ש"ה א' ו'), והיו החושים ההם שזורים לפעמים גם ונחכת יקרה של כסף או של זהב וקוצים צוטטר זה תחת זה את הלואה צלצעים שונים של אצני חן, כקצו הקבת צוטרה לצעין את עושר ועגל השמים.

ג. רביד.

"ורביד על גרוכך" (יחזקאל ע"ז י"א), והוא מורכב ונרצה ויחרי זהב קשורים ועודים קצו הגרמה שונקים אותה כעין ורצד הערש, וע"ז ווקצ המלילה "ענדס על גרגרותיך" (ושלי ו' כ"א) שרדף שם עם קשירה ונצנו כונו "אעכדנו עטרות" ונמוו בהפוך האותיות "שני עם עדנים".

ד. תורי זרב עם נקדות הפסח.

(ש"ה א' י"א) ר"ל שורות שנסרות זהב צוטצת הלואה שזרות ועוונות צחצרות כסף צמוכות חליפות ולצא לצעים שונים.

ה. ענקים.

חרוז ונצור ונשלתלות קטנות ורלי זהב ושקשקים צלללי שוע הווקפים על כל הלואה, והו ונלית הושוור "צאחד ענק ונורכיך" שר"ל כי לצבה אותו צענק אחד ונחרוזי הלואה, כי השם לורכים שם ונליין ג"כ חרוזי הלואה כונו "ללוארי שלל" (שופטים ה' ל"א) שר"ל חרוזי השלל הם ונרוחמים צלצעים שונים ככ"ל. ופני שהענקים ההם קגרו את הלואה כונו צוטגר ונולק כולדה המלילה "ענקתו גאוס" (תהלים ע"ג ו') שר"ל הגאוס תחגור לוארו ותעשהו נטוי גרון, וצום הוא נרדף עם קוגר הכתוב: "יעטף שיה חונם לנור". ונראה שגם הגברים חרוזו צלוארם ענקים כאלה (ושלי א' ע'), ואם היו ללות כצוד ולתפארת תור הועלה לאיש אשר הונך חפץ ציקרו נקראו רביד (צראשית ו"א ו"צ) שחרגו אונקלוס הווציכה והוא כונו "המניכה די דהצא" (דניאל ה'), וכן "ענקים" (ושלי א')

„בחר ולכות“ (אסתר ז') ותורגומים הוסיכה. עדי כזה בלוארי הגוולים
נקרא ענקות (שופטים ח' כ"ו).

ו. הַשְּׁהָרוּגִים.

ענקי הלואר קטנו בחלי זהב וכחם הנעקה בתצנית הירח בחלי
ולואו כעין ונגל לויד בפחיל עם שופטי זהב* (ושובלים בעצמה הפארת
כעין חלי הירח, ונקרא העדי הזה שהרגים**) (ישעיה ג' י"ח) ומקורו
מן הערביאים, שכן ולינו כי הישועאלים המדינים קטנו זהם כבר את
גמליהם (שופטים ח' כ"א) וצדמותם (ע"ד סנ"ל אלל כזוי האף וכוח
אלל הענקים) התקטנו זהם גם וולכי ודין (סס כ"ו). וכחא שהיו
כזין קויעות להליל אותם ואת בעירם וכל אסון ופגע רע בדרך צמדכ,
ועשו הקויעות האלה בתצנית שוש וירח כידוע שהערביאים הקדמונים
עזרו לשוש ולירח ולכל לבא השמים, אשר למדו ונעשיהם גם בני ישראל
כפעם בפעם, וצרות היוים נעשה הסנל האלילי הזה לעדי וקטנו אהוב
וכחוד בעיני צנות ליון, ונשם השתלשל העדי הזה עד הרומים, והיה
לכסי הפרקים והתורגומים לראש הפארת תכשיעיהן עד הדור האחרון.

ז. הַלְּחָשִׁים (הנחשים)

(ישעיה ג' י"ט) היו עדיים בתצנית נחשי זהב, אשר גם זהם
קטנו צנות ליון את הענקים שעל לואריהן, נחשים אשר להם לחם
וקבולת קויעה לשמור גם הם כמו השחרונים הנ"ל ופגע עין רעה וכל
לרה שלל הצא. האמונה הטפלה השוררת באסיה ובאפריקה ויוני עולם
ועד היום הזה (ונקחצת ותלויה כקופה של סרלים גם אחרי קלח מצני
עמנו בארלות רוסיה ופולניה, בשגם בקרב כח המסידים, וגם בין העון
עם הארץ והכסי האדונה צוקומות הסס) שיש צכה ללויים ועלמסאות
ולורות ונוססאות ונאמרים ידועים הסרותים על פלחי אצן, על רלי ונחכת
ושאר בשמים וולקים, או הכחוצים על פסה קלף וכירי, לגעור בשטן
המקטרג בשעת הסכנה ולגרש הלאה כמו צומט סרטוויים וצוקל סובר
חברים כל לרה ונשמתה וצאה, ולהרחיק כל ויני ותיקים וסדים ומולאים
רעים כמו דבר וקטצ וכירי וכו', האמונה הזאת הכחה שרש גם בארץ

(* ע"ד שפירטו (עיין ע"ל על ישעיה סס) „השציקים“ שלפניו שהם לורות השמש,
כי שציק בחילוף מ"צ ענינו צערצית שוש קטן. (והתרגום בישעיה סס „חכיסנסיא“
הוא בעלמנו הסס „חכיסנס“ שתרגם, ככ"ו על „חוננים“ שהיו לורות השמש מלשון חונה)
גם פלי יוס כתב כי השמש נקרא אלל הערביאים Sabis, ונחב הערביאים עד
היום הזה לשאת צלוארם חליים צדמות שוש וירח.
(**) סיהר א בארמית כמו ירה בעברית, והעיר ע"ל כי ישעיה השתמש
במלת ארמית, להיות חכסי דורו העשירים וצקקים להדמות להעוים אשר סביבותיהם
היו מערבים בצורים מלות מלשון ארמית.

ישראל צימים הקדמונים. ויני חלי כאלה הנקוצים צסס קויעות כשאו
 אז חצות וצנים, נסים וצכות וקוסרים לעוטפת צין העינים ולאות על
 סיד (שמות י"ג, דצרים ו') על הלואר (ונסלי ג' ג') ועל החזה שס סס
 כ"צ) ועל הלצ (סס ו' כ"ח) ועל האלצעות (סס ז' ג'). צדצ קויעות
 כאלה, אשר עשו גם נסים כציאות סקר, ונתעורר הכציה (יחזקאל י"ג)
 על המחסרות כסתות על כל אלילי ידים ועושות המוספחות על ראש כל
 קומה ללודד נפשות לפורחות, צכחצן קסס שוא ועיה תפל על קיסוי
 עץ ושעלי שעורים ופתותי לחס וכו', ונזכרים גם צושנס (סצת פרק
 ו' — וציחוד ונסנה ע' סס — כלים כ"ג) צסס קויע (וצסניהס
 נזכר קויע אלל תפל ין — הלל דצר הוא!) ון העוונחה, וצכנוי קסרים
 לסקולה, עד שהיו עצללות כאלה לעדיי תפלת הנסים, לטלת אותס
 צכסך וצזהצ וצחצני * (כן כעין חצני החסן על לצ הכה"ג) ונשוצלים
 צקסורי המלח, צלוח הלצ וצסלללות הגרנת, או עלורים צקנים קטנים
 של כסך וחסז ותלויס על חמה **). והנה עשו קויעות כאלה לרוצ צלורות
 נחשים (כעין נחש הנחשת שעשה ונסה ואשר ציוי חזקיהו עשוהו לחלוה
 וקראו לו כחוסתן) אשר קדוש יאמר להס צין העוים הקדמונים ***),
 ועד היום הזה נושאים צולרים עור נחש לקויעת רפואה נגד כאצ
 הראש, וכצז הזכיר פליניוס וקויעת עור נחש לסמירה ולרפואה נגד

(* לחצנים עוצות ונרגליות יחס האון כל עם ועם ציחוד סגולות כחוסות.
 וז"ל ר' דוד די פותיס הרופא צקפרו הילל על הסס הארתי: יקנעין שהוא דיאלכטו
 (Hyacinthus) חצן עוצה כעין רוצינו, ויס לדעת שהחצן הלז האותי לא כנולא חלל
 צוקסר ונעט ונלער, והוא יקר וחד לזוי סיודע כחו ופעולתו כי רצה היא, ועווי
 הארץ וגם רצים ונלומני ונחגרי החצנים עוצות קוראים דיאלכטו חצן ח' זהני צלצבו
 ואין וננינו צסוס אופן, והאותי הוא כעין רוצינו ונחפר ונולא צארץ כוס וצנהדי"ח
 צאיטאופיא"ה וצאינדיא"ה צלע"ז והפליגו צצצחו חכוי הנחקר וצפרט הקדמונים, ונורו
 שיש לו כח נגד השנוי צ"ו הן צצח ונלד חויר והוא הדצר הן ג"כ צגלל הנגפה, ואני
 הלעיר נסיתי אותו פעמים אין וקספר צעלטה שנים רלופים וחמידים של ונגפה, יען
 כי הייתי נוסח אותו צושצלת זהצ צלורת עצעת, והכנכתי אותו צלצבע של ידי
 השמאלית, וצכל עת ורגע סנכתי עיני צו צוקוס הנגך והסככה תיכך היה כותן חוזק
 ותענוג אל לצי, עד כי נסתוונותי על הארחה הגדולה הזאת וצפרט צראותי אחרי ראי
 שדרך זיעה היה ונליח וננפי כל סס, ונשארתי צכל פעס כווי סקר וננוו הקדחת
 שורפת, ופעמים על לז הקרי והזמן הולכתי לנגוע האנוגפים שנתו תיכך אחר
 שפקדתיס וקצלתי גם חני ונלידהס, עב"ז קר ונעלי כל חלי ונודה סצח לאל צראותי
 האצן הנזכרת, תצחן צראותך שתשתנה עינס צהשתנות האויר, וצפרט חס חשים צלש
 עד שתלצן ואחר כן תניחנה צמקוס לא קר הרצה פן תצקע, ואס תחזור לנורחהו
 הראשון תשורכה כנפסך כי היא הנצחרת צדוק עב"ל חכס אחד צדורותיו, ואס צארזיס
 נפלה עלהצת וכו' — אין הצל חדש תחת השמש!
 (** על חומר או חונרתח צנ"ר ע' פ"י צלוח דוד הנ"ל פנינים תלואים צלואר
 לשונור נוסחס ונרע.
 (***) כונו שהארבתי לצחר היעצ צנאורי, אות הנחש אלל העוים הקדמונים"
 צנ"ע האגיד.

חולי הספץ. וצימוד האוניו בלורות נחשים לקבולת שמירה כגד ארס נחשים
שרפים בעלמס אשר הרצו להזיק וואד לבני אדם צימים ההס כידוע.
וכודע עוד כי נשי הערצאים הקדמונים החקטנו בנחשים של זה, וגם
הנשים באלכסנדריא של מלרים, שעל זאה דוה לב המוכיח ק לעווענס
ולכה ער על וועטה טען כזה, ועל עלס הלחש הזה הוכיח תוורוים
גם הנציא יטעיהו.

ח. בתי הנפשי.

(יטעיה ג' כ') צטרטה האחרונה וחורי הענקים השחלסל וירד
עד הזה העצריה או עד חגורתה קרן ריה כיחוס, הנעטה ונכסף או זה
ונוצוץ בקבולת אצנים יקרות, ומוולח צטוי נכחח ווור עובר להעלות
קטרת כיחוס באף כל הקרב הקרב אליה. וע"ז רומז גם הושע (צ' ט"ו)
בווליתו „ופקדתי עליה את ימי הצעלים אשר תקטיר להם ותעד כזמה
וחליה וגו'". וצוטטה (טבת פ"ו) קכרא „ללוחית של פליטון”.

פרק חמישי

עדי הידים

ידיו גלילי זהב מטלאים בתרשיש
(ש"ס ד' י"ד)

א. צמיד

השם הזה וורה לפי טכסו: קטר ורוכס, והיה ויין עדי עגיל
כעצעה גדולה וזהב או נכסף או וטען הצנים, אשר כרחה העצריה באוח
ידה ווועל לפרק הסווד לכף, ונכגר צקס יקר צוקוס חצור קלותיו.
שני לוידיס כאלה, ונשקלס עטרה זהב, נתן אליעזר ענד אצרהס על
ידי רצקה. והחקטנו צו גם בצנים (צוודצר ל"א כ').

ב. הצעדות

ויין חכטיע על הזרוע נקרא אצעה. אשר נסאו גם בצנים (צוודצר
ל"א כ', צן קירא כ"א כ"ב) וצימוד וולכים כמו סוולינו צטאול שאור
עליו העוולקי „ואקח הכור אשר על ראשו ואלעדה אשר על זרועו (ש"צ
א') טכן נסאו הבצנים גם צין עווי פרס וודי הודו וערב וסאר ארלות
הקדם אלעדות על זרועותיהם להתיפות כנשים.

ג. השרות

(יטעיה ג' י"ט) היו קטורי זהב גדולים וכצדים על פרקי הידים, ולפעמים
היו חרוזי אצנים עוצות וחרגליות או שרשרות זהב ובארנוית שם העדי הזה

שיר, ולדעת Velthusen נקספו Catena cantilenarum יהיה זהו פ' "שיר הסירים אשר לסלמה" ור"ל: *zusammegereihete Perlen-schnüre* ולדעת Miheaelis יהיה הקס הזה ככל אופן וקור הקס שיר לדברי גגון וזורה, כי כן נוכחים הערביאים כל פיוט ונל"י בכרוי חרוז פנינים וחור אצנים יקרות.

ד. מַבְעַת הָאֶצְבַּע

הַמַּבְעוֹת (יַסְעִיָּה ג' כ"ח) הוּ חָמִי זֶהָז נּוּפֵז נּוּסוּזְלִים צֶאצְכִי חֵן עִם חוֹתָם אֶסְר נֶסְאוּ הַעֲצָרִים וְהַעֲצָרִיּוֹת (שְׁמוֹת ל"ה כ"ב, צוּדְצָר ל"ח כ') תְּלוּי צֶלְוִיד פֶּחִיל יֶקֶר וְעַל הַלּוֹאֵר (צֶרְאֶשִׁית ל"ח י"ח) אִו תַּפּוֹשׁ עַל פֶּרְקִי אֶלְצַעוֹת הַאֲמֻלְעִי אִו הַזֶּרֶחַ צִיד (סָס ו"א ו"צ) יוּיָן (יִרְמִיָּה כ"ב כ"ד, בֵּן סִירָא ו"ט י"ג). הַסָּס עֲצַעַת נִגְזֵר מַסְרָט עֲצַע הַמּוֹרָה צַעֲצָרִית סְקִיעָה וְהַעֲמֻקָּה וְחִדִּירָה, וְצַעֲרָצִית חֲקוּי וְהַסְפָּךְ צַמּוֹרֵךְ (הַנִּקְרָא "חֲמוֹרֵךְ חוֹתָם" אִיּוֹב ל"ח) וְחִרְתָּהּ צֶאֱזוֹ לֹרֶה וְהִיא חֲתִימָה, וְא"כ מוֹרָה עֲצַעַת כִּלִּי שְׁמֻטְצִיעִים וְחוֹתָמִים וְנִקְמָנִים וְנִלְיִירִים צוּ דְצָרָר וְהָ, וּמַפְנִי סְכֻלִי בִזָּה הִיָּה נּוּסוּזָן צַחָה, נִקְרָא גַם הַחַח עֲצַעַת כִּד"ח "וְנַחְתָּם צַעֲצַעַת הַמּוּלָךְ" (אֶסְתֵּר ג') וְא"כ נִקְרָא עֲצַעַת גַּם אִיזָה חַח אֶסְר הִיָּה לַחֲכִלִּית אַחֲרָה כְּמוֹ עֲצַעוֹת לְצַחִים לְצָדִים (שְׁמוֹת כ"ג) וְלַסְרָשׁוֹת (סָס כ"ח). ע"כ נִקְרָא הַעֲצַעַת שֵׁיטָ צַח פַּחוּמִי חוֹתָם גַּם צַסָּס חוֹתָם (הַמּוֹרָה צֶרְאֶשִׁיתוֹ כַּבּוֹרָה סְרָטוֹ עַל וְנַעֲשֶׂה הַחֲתִימָה — דְּכִיֶּאֱלֹ ו' י"ח — וְעַל פַּחוֹת הַחֲתִימָה צַעֲלָמָה — אִיּוֹב ו"א ז' —) לְצָד (צֶרְאֶשִׁית ל"ח י"ח, ס"ה ח' ו' — וּמַסָּס כֶּרֶאֶה שֶׁנֶּסְאוּ עֲצַעוֹת כֶּאֱלָה גַם כַּעֲיָן לּוֹחַ עַל הַלְצָ, וְאֹלִי גַם עַל הַזֶּרְעוֹ —) וְא"כ נִקְרָא צַסָּס חוֹתָם גַּם עֲצַעַת שְׁאִין צַח פַּחוּמִי חוֹתָם * רַק מוּפּוֹתָהֶם צַכְרוּצִים וְצַכְתּוּצוֹת זַכְרוֹן (הַמּוֹכּוֹנָה "חוֹתָם תַּכְכִּית" יִחְזַקְאֵל כ"ח י"ג) וְעַשׂוּיָה לְנוּי וְלַחֲכָשִׁיטִי (יִרְמִיָּה כ"ב כ"ד, חֲגִי צ' כ"ג) וּמַפְנִי שְׁחַקְקוֹ לְיוֹר הַעֲצַעַת צַקוֹף הַסָּפֵר וְהַמּוֹקְנָה לְסִימּוֹן קִיּוֹס וְאֶסְקוֹר, נִקְרָא סִיּוֹס כֵּל דְצָר חֲתִימָה (דְּכִיֶּאֱלֹ ע'), וְע"ס "סְגוֹר חוֹתָם לֵר" (אִיּוֹב ו"א) מוֹרָה הַסְרָטָה חַחִס סְגִירָה וְהַעֲלָמָה (וִיקְרָא ע"ו ג', דְּכִיֶּאֱלֹ ע' כ"פ).

**פֶּרֶק שִׁשִּׁי
עֲדֵי הַרְגָּלִים
א. צְעָדָה**

כְּמוֹ שְׁמֻכּוֹנָה עֲדֵי הַעֲצַעַת עַל פֶּרֶק הַיָּד אֶצְעָדָה הַכ"ל, כֵּן נִקְרָא הַחַח עַל * צוּשְׁנָה עֲצַח פ"ו וְזַכִּיר עֲצַעַת שֵׁיטָ עֲלִיָּה חוֹתָם שֶׁלָּה תֵּלָה הַאֶשֶׁה צַח צַעֲצַח וּמַפְנִי שְׁאִינָה לַחֲכָשִׁיטִי, וְצַמּוֹשְׁנָה כִּלִּים פ"א מוֹנָה צִין חֲכָשִׁיטִי הַכָּסִים הַעֲצַעַת צִין שֵׁיטָ לָּה חוֹתָם וְצִין שְׁאִין לָּה חוֹתָם, וְצַבְּמֻרָא פ"ו דַּעֲצַח מוֹחֲרָן רֵצָא כִי לְלַדְדִין קַחְתִּי יֵשׁ עֲלִיָּה חוֹתָם חֲכָשִׁיטִין דְּאִיטָ, אִין עֲלִיָּה חוֹתָם חֲכָשִׁיטִין דְּאֶשֶׁה.

פרק הרגל צַעֲדָה (ישעיה ג' כ') שכן מורה הסס לעדה פסיעה. ונפני
סתצנית ונלכת סתי הטבעות האלה היתה סוה צסתיסן, ע"כ נקראו כוועט
צסס אחר, ע"ד סראינו לעיל אלל הסס כזס על האזן ועל האף.

ב. הַעֲכָסִים

(ישעיה ג' י"ח) ונשס עכס המורה (מסלי ז' כ"ז) כמו כ"ל,
וקראו הערצים צסס זה גס הכצל והסד אשר סמו צרגלי הגמול ללסרהו
ושאל האדם גס פה ון הצהנה תכטיע הרגל ככ"ל צו"א, וכן כולל
צווענה (סצת פ"ו) הסס כצלים לתכטיעי סוק כאלה. וסרש עכס מורה
צערצית החזיק לוי הסת. והיו העכסים קטורים או טצעות על הסוקים.
וצסס תלויס צווחוט או צקרקיס סלסלאות או פעמוניס ונללללים, ונעשו
לעסירות ונכסף וזהב ופנינים ואצנים יקרות, ולעניות ונכסח קלל או
ווקן ועלוות. ונחכיר סד"ל צפירושו ליסעיה, ונכהג הססים העסירות
צאס וערצ לסלת כעין טצעת זהב על סוקיסן וצין סוק לסוק סלסלת
זהב וצהליכתן ווקסקסות ונשויעות קול" (ע"כ סווע הכציא אחיהו אה
קול רגלי אסת ירצעס צצואס צפחה, ו"א י"ד) צלכת צנות ליון הלוך
וטפוף אחת הנה ואחת הנה כווע עלי יער מפני רוח ככ"ל ולהסערת
קלת הנה תכלית פעמוניס ונללללים כאלה לסכך חוה גבר, העולה על
ווקדה צארץ הקדם, לנענץ קול לעדי העלוה ורחוק כאשר תקרצ
הלוך וקרוב הלום, וכל גבר זר יגזר הלחה ווקודש חדרה פנינה. וצפרק
צוה אסה אורו על וצרגליה העכסנה סהיו ונעילות מור ואפכסוון,
צונעעליסן. ו"א סוועה עכסה (סס צת כלצ צן יפכה ציהוסע ע"ו וסופטיס
א') סס אסה סצרוצ יפיה כל רוחה זועף נגד אסתו סלא היתה יפה
כעכסה (לוח דוד הכ"ל). *

ג. בּוּמִז

(סוועת ל"ס כ"ז) ציחור רז"ל — ע"ד גן כעול מעין חחוס —
ידוע. אצל כראה גס ונכתוב הזה וציחוד ונכתוב הכ"ל (צוודצר ל"א ג')

* וז"ל החכס ר"י סטנאז הלוי צהוואסף לסנת תקמ"ד צפי' הכחוב וכעכס
אל ווקר אויל: עכס הוא סס תכטיע ועדי והוא הווציא לידי תלוה עדה"כ לצצתני
אחתי כלה וגו' צלחד ענק מלורניך וגו' האויל צלות נפשו אשר התעוררה ונסצת
קיסוט נוי הנואפת הולך אחריה עד יגל למוסר נפשו וגו' והנה זאת התלוה הנעוועה
צלצ אדם יקרא עכס ע"ד כצש כצש סוולה סלמה כוועה"כ כי לאויל יהרג כעס ר"ל
התשוקה תהרגהו כי הוא צוין האוור תחטיו ופותה תניית קנאה ואור ותכה מבעס
עיני סהוא ונעעס כלו עיני ויחל לללהי טענינו כליון ותשוקה וצפי' אחז"ל לנה
נקרא סוה עכסה סבל הרוחה אותה כוועס על אסתו פ"י מעגב על אסתו כטעס
תצעה לצת רצ חקדח אשר ע"ב אור הכחוב וצרגליהס העכסנה וצנין פיעל סהוא
יולא לסטיי כליוור סהס ונעורר ס התשוקה צלצ חוסקיהס כאורס ז"ל צארס צכועס
עכ"ל. ועיין לעיל ח"ש פ"ו פ"י אחר על תפארת העכסים ו"ר יואל צרי"ל ז"ל.

שהיה הכוונה גם תכשיט גזרים, ופירשוהו קלח ויין חגור, ולד"ק ויין תכשיט זרוע. אכן הסערה היותר קרובה לאות היא, כי צסס כוונה הכוזב צסני הנוקמות הכ"ל אלל כוס וטבעת, מוכנה הלשון ויני עגילים סגלגלים הנעשים ומתכה מכוללת או מוצן יקרה ומתוססת, ואשר נתן צשררות הלואה או הזרוע מרחים צינות לחמי ופרקי השלשלאות, כעין שנושאות אותם הכסים המזרחיות עד היום הזה, וכן פ' צס' לוח דוד כוונה תכשיט של כסים שהיו נושאות צלואר או צרוע.

ד. נעלים

העצרים, כמו יתר עוני הקדם, שנו פסח עור (ע"ן יצנות ריש פ' י"ג) עזים, הנעשה בתצנית העקב, תחת עקבות רגליהם, אשר קשרו מועלה ע"י שכי שרובים או חוטים, האחד תחוצ צין צוהן הרגל, והשני כרוך הרצה פעמים קציצות העקב. ע"כ קראו לסנדלים כאלה צסס כעלים ושרש כעל שנוורה קגירה. כי כן נוסגר הדלת ציונים הקדמונים היה ויין צריח הנוסף הנה והנה ע"י שרוך כמעשה התרת הנעל ועל הרגל. השם שרוך ללועת הסנדל (בראשית י"ד. ישעיה ה') הוא ושרש שרך הנוורה גם בערבית גם בעברית (כמו רָעִיו שרג שרק וקריסיו כרס קרס וצ"א קריי וצאריות שרך לשון צלצל סציכה ושריגה וקסור (ירמיה צ' כ"ג) וכופל על סגירת הרגל צנעלים, הנעשה ע"י רלועות מנעל וסנדל שחושב צווסנה (צצת פ' ע"ו) צין הקשרים שאין חייבים עליהם צצצת; ועל פתח והתר אגודות הסנדלים כופל לשון כשל (שמות ג' ויהושע ה') — הנוורה הספרד הרגל מווסגר הנעל (ע"ן רש"י צצת קי"ג על וני מחוח שהיו מוקפדין על לצוסייהם ונעליהם להיות מכוונים וקושרין אותן צדוחק ולריך להחירו ערבית) כמו העץ מווסגר הצרזל (דצרים י"ג ה') והשלך הנעל צחוקה ועל רגלו כמו כדוח גוי חועל מאללו (סס ז' ומ"ג ע"ז) — ולשון חלץ (דצרים כ"ה וישעיה צ') — הנוורה התר חסור מווסגר לר או הלל חפוש מלוי מוקס או פתח מווסרות הצגדים וכו' — ולשון שלף (רות ד') — הנוורה גם מוסך חרצ או שרש מווסגר — ע"כ צהנתק שרוך הנעל צדרך הוכרח הסולך להחמהמה הרצה (ישעיה ה' כ"ז), ועל הדק והחלש השרוך ע"י רוב קשרו וחללו יאמר צלשון צלה (דצרים כ"ע ד') ואם יחצר לשרוך קלות אחרות תחת ראשין הנוטושטשים יאמר צלשון טלח (ישוע ע' ה' flieken). — כעלי שרוך כאלה הסכן הסכיכו העצרים והעצרות לשום צרגליהם ויני קדומים עד מורצן צית שכי כי עוד צספר צן סירח (ו"ו י"ע) כולל הוצעל "נוחוט ועד שרוך כעל" כמו צספר צראשית אלל אצרהס, וצס' יהודית (י' ד') הוצעל "ותשס נעלים צרגליה" כמו ציחוקאל (כ"ע י"ז) "ונעליך תשים צרגליך" שר"ל שינת הסנדל צהשוואה אל הרגל צערס ענדס צשרוך, וכן צספרי דיתיקא מדהא (מרוקס א' ז') כולל עוד הוצעל "התר שרוך הנעל, וגם

השם סנדל (סס ו' ט') וכן "קשר הסנדלים" (פעלי השליחים י"ג ח') ועוד צושנה (סצח פ"ו) נזכר הסנדל, אשר נעלו צרגליהם רק בלכתם צדק, וצצואם אל ופתן הצית חללו אותם ועל הרגל, ואל הצאים ווארץ רחוקה נתנו ויט לרחוץ רגליהם וואצק הדק, כי הרגלים היו ערוות וולצד הסנדל הנכרך על העקצ כנ"ל. הנעלים צעלום היו לרוב צצרים פשוטים ופחותי ערך, עד שהיה למשל לאור על צצ פחות וולער כעלים (ענוק צ' ו' סס ח' ו') ותפארת הלוקקוס היה רק צחוור הסנדל והשרוק, כי לקחו ד"ו עור עזים כך ועוצ תחת עץ או עור צקה, ואת השרוק עשו ווארגוון צרקנות לצעים וחסוף לוצן צצר הרגל צין קטורי השרוק, עד שעשו הנעלים גם ועורות תחסים (יחזקאל ט"ז י') היקרים בלצעם האדום כחולעת סכי ווארגוון, כמו סכראה אלל הועסן וכליו סנזכר תחט תמיד אלל תכלת תחת ארגוון, ואלל עורות חילים וואדומים, והיה עור כעצד בלצע אדומי ויפה כעין סאנו קורין Saffian או Cordan, ועל נעלים ויופי לצי חווד כאלה וועתאה החושק וקורח אל סולמית אחרי אשר חזו צו צנחולת הונחים: וזה יפו פעמיך צנעלים צת כדיצ! ונתרגום יוכתן על הכחוצ הזה נראה סגס הגצרים ואף צימי ירדת האומה סמו צרגליהם נעלי תולעת סכי צעלוחם להראות פני ה' צסלש רגלים.

פרק שביעי

אֵילֹת אֲהָבִים וַיַּעֲלוֹת עֲגָבִים.

עַל־בֵּן תַּשְׁעִי נִשְׁעִי נֶעְמָנִים
וַיִּמְרָת זָר תִּזְרְעֶנּוּ (ישעיה י"ז)

א. עֲדֵי נָכוֹן לְמוֹעֲדֵי רֶגֶל

מִרְבֵּה עֲדָיִים מִרְבֵּה זָמָה

(משל ערבי)

„אור ר' שוואל צר נחומי צשמים סכל הנריח צהס צא לידי זנות,

(הערוך)

„ע"כ ישרת הוולה זן בארנוית המורה זנות גם צנוקוס צושס

(לוח דוד)

כל הפותח צצצח התכטיעין ונרקחת טונן הנושחה, ונקיים צגנות הזנות, יהיה הנותפה והנותקטעו צעלמו, או נציא יוסר ומוכיה, או קוסר כותצ ומוכה:

ב. מִרְבֵּה בְּעֲדֵי עֲדָיִים

חודת העדיים צאשה — ראשיתה שחוק הוא עבודה זרה (כי התכטיעים כרוצם כן סאולים הוה ועומים זרים), תוכה עלצת היא ספיכת

דמים (דמים ונוש וגם דמי ושמע), ואחריתם תוגה היא גלוי עריות
 במשנה תולדותיה: כאפופי האזה כי קרבו הנתקשים לזם כתנור איש
 אל אשת רעהו כקוסים ויוזמים ילסלו, חנות מופקרת ועלמה כחרפת לכל
 כותן אהנן לו תהי (*), ולא חרבה העיר כלילת יופי ירושלים אלא
 גם ופני גאון זכותיה צעדי עדיים, כונו שכזה היה קצת חרצן יתר ערי
 לבי לבאות גויים ציונים הקדמונים וקריות נסגרות צלחן הקדם: תצן
 צוללים העליונה, כינה באשור, צלל בכסדים, פרסיפוליס צפרק, תדמור
 היא פלמירא צלחן ישראל, רומי באיטליא וכו', ווי יודע אם לא יכוח
 קצבו הגורל הזה גם על הערים היפיות זמננו הנתחוסקות ללבי
 תפארתן על כל הארץ; כי הארץ נתנה רק לעם צריא אולם בגיחו ונחם
 ונשחר הטבע, צעוד כפתו רעננה ועל ילדותו ילין זכחו כי עו, וקם
 ונשל זכיה וידבר עמים תחתיו וארלות תכו לרגליו אצל כאשר יצלע
 חיל עמים יסונן ויצעט גם הוא, כמו יקור וננוו זהותו מופק צמענוגים
 ותישים כח עם, חוסן חילו יעוצהו, יחלש ויגוע ונעט ונעט, עד אשר יפול
 סדוד צידי עם מדם אשר עלה כיונק ואלחן ליה, ישרה בזית יך שרשו
 בארז ויכסה צללו גם הוא את כל הארץ; והיה כי יעשר גם הוא ויטכה
 את הטבע עושהו, וחילו כי יכזב זכחו כי עו ישי ואחריתו עדי אוד
 גם הוא! — ככה קפרו לנו אבותינו כי העיר הגדולה כינה, ציוני
 קרדנפל אשר התקטטו כנשים, נצלעה כזכורה צטרם קיץ ע"י הכסדים
 זה העם לא היה אשור יקדה לליים. עיר ואם הכסדים צלל, כאשר ונלכה
 לקבל אלפא חורא שתי, כלכדה צידי פרק ונדי ועילס, עמים עלוונים
 אשר רעפט כחם ונועה, עיר ואם פרק כפלה צידי היונים, אשר היו
 לצו גם הם צידי הרומים, אשר צחיל שחרות וילדות הסקו ערים פוריות
 וגבוהות צחור עדן עדנים: קרתא-חדתא, קורינטה, תדמור הגדולה וירוסלים,
 עד אשר גצה לצ העיר רומי גם היא ותהי כנוקס נוקס צידי עם זכה
 נעוריו הוא גוי הגרומים. וראש נוקבות ירדת כל אונה גדולה ונפילת
 כל עיר פורחת היא חונדה הנוותרת תכטיטי נשים טאלנות, כי כן תאות
 התכטיטים באשה וצגבר וציאה לידי זכות, זכות יין ותירוש יקה לצ
 הגברים והיו לנשים ואם נשים כאלה ינשלו צעם יהיו מאשריו ונחעים
 ומאשריהם וצולעים, והלוך ילכו ונדי אל דמי ונפול יפלו ונפחד אל
 פחת ונפחת אל פח, ואחריתם עדי אוד!

(* השואפת צרות תאחזה לעדי עדיים נמשלה צולילת כזאי המקרה לזונה
 ע"ש קופה, כי אהבה הנוותרת בקישועים וחונדה עגבים צושגל נעולות זו צו, כי
 החונדה לעדנים עובדת לנחשים, והחושקת אהבים היא לרוז לנען היות לה תכטיטים,
 כו"ש קופר אחד בזמננו: הזנות צוחיר תגדה היא מולדת ערים גדולות ועשירות, כי
 כאשר רבתה הללחת הלמונים וחונדהם צפאר הבגדים, כן פרו וישרלו פשעי הזנות לנשים
 אשר לא השיגה ידן למלחות תאות לצן, להפקיר את גנן צעד קישועין ולמכור את
 נפשן צעד צחי נפש...

ג. נְבִיא יִסְרָאֵל וּמִזְבִּיחַ.

הנביאים והנועפים החזים והלופים, אשר כמו כח הליניקים ציון. התכסו בצולצושים פשוטים בלדכות סער ובאזורי עור, להראות לעם ישראל כי אין חפץ להללחם הללוניים צפני עם עדנים, וכי עוצ עוצ לישראל לסוב לאיחכו הראשון, צעוד היותו רועה לאן ועוצד לדונה (*). וכל עשרם ורכושם היה בראשיתם רק ונקבה לאן ועדרי צקר ועצודה רצה (**).

הנביאים והנווכיחים האלה לפנים בישראל עפכו כחם חנות רוחם וכוחם צו לעגם ונרי שים תוכחחם על צקסת וותרות צעדי עדיים, הלא הנה יפעיהו ירויהו יחזקאל והושע על צכות ירושלים, ואחריהם פילון היהודי על צכות אלכסנדריא של מצרים. יפעיהו ווכיח דצברים כותלהוים גאון

(*) כו"ס סופר אחד בזמננו: ועת אשר חלל האדם להיות רועה לאן ועוצד לדונה, ולרכי חייו הואילו לעלות צונדרגת תענוגי צפרים ופרלו צחונת הוותרות והלוקקים, החלו צנות האדם לצכות בצקס גרה כ"ל.

(**) למען הראות כי הולצ הראשי הוא נשאר ונקיים צתלכות הספה וצתעפוח הלשון, הנני נוכח להאריך קלח ולהקדים שתי הנחות ופורסמות וואונותו כצ צקר צוקרי קדמוניות: האחת כי בראשית וגורי אצותינו צארץ כשדים היו לפני נמרד ואחריו חם בצורי ליד צהרים וציערים, או עוצדי לדונה ורועי לאן צענוקים וצצקעות (וזהו כונת הכתוב צחיוצ "יגיד עליך רעה תקנה" (כ"ל) אף על עולך" דיעס צעלייגט דער פיהירט וויח דער צערגצעטטייגער). והשנית כי הלשון העצרית היא שפת כנען צדרונית וצערצית של ארץ ישראל נחווה וצתעפה וצלשון הכשדים והארנוים צלצונית וצרתית של א"י ע"י שני הצרה וחלוק אומיות וצחונות וצקלים, וצלות רצות נשאר על כן כנען כנען צת הלשון צהולרה וצהצרה וצח אנה; ככה ד"ו צעלו הארנויים רציון ישות והויה צמלת הוה, וצעצרית נצתנה אל היה, אכן נעבר על וצתכנתו צסס הוצפורט של הקצ"ה וצזון ציוני "כי ויה ה"ה לו לאדם" וצלווי "בי לשג יאמר הווא ארץ" (צא' ת' ה'), וכן הדין צפעל היה צעצרית שהיה צארנוית חוה, ורק עפי"י וצן הכתוב צצראשית "ויקרא לה חוה כי היא היתה חם כל חי" הכי היתה אָם נפש כל חי? הלא רק אָם צני האדם היתה! אנה כוננתו פה צסס חי על המין הוודצר, כי חי צעצרית כמו חוה צארנוית (אשר נשאר ג"כ צקלח פעלים צקפרי צהלים וחיצ כמו יחיה דעת, אחיך שוע לי וכו') לכן על הכתוב "ויהי האדם לנפש חי" וצתרגס הארנוי "לרות וצוללח" — אחרי שתי הקדמות האלה הנני לצאר אף צצנים שלשה גרגירים ד"ה, כי גס צצצע צתלללות הלשון העצרית וצן הארנוית נראה כי לאצותינו צארץ כשדים וארס היה כל רכושם ועשרם רק צנוה לאן צעדרי צקר וצעצודה האדונה, הלא הנה: 1) הסס עדר היה וקור לצרטיס רצים צלשון הוורים עסירות. בראשית נחלף האות ד' צאות ת' (דטלנ"ת) וצתהוה עתר הוורה צארנוית כמו עשור צעצרית (סכן נצתנה תמיד ת' ארנוית אל ע' עצרית כירוע) וצוללות הוללה צתיהן גס יחד צהורחה הוצלשח שלהן צסס "עשתרות לאן" ע"ל עדר עתר ועשר של לאן ע"ד השע"פ עשתרות קרנים. עדר צלשון קורית הוא גזר (סכן וצתרגס הפעיטא על עדר עדר לצרו גזר גזר צלחוד וכן ה"י על שני חשיפי עזים) וצתנה לשס עזר (שגס ד' כשדית נצתנה תמיד אל ז' צעצרית ד"ו דהצ זהצ דצח צח אחד אחו צצחניה ז' ג' וכן זלך — תרגום חם לצצח זליקון — דלך וכו') ואח"כ לשס גזר (כמו שנהסס גזר צעלצו היה יכול להצחונות צצילוף ג"ב ז"ת הסס כתר, וולינו צתהלים פ"ט "שוחי עזר על גבור" ער"ל כזר וצלצ פה לעונת, צצון קדשי וצתחיו" שחצרו כו"ס ח"ב צהפוך העיין "הצצרת עם וצסוך וגו'

צכות ליון וחושב וסופר ונוכה כל מיני עדיים בלבושי גאון וגובה, והולך
 ונוטה אל ליורי נשים זונות, וחוחס דבריו בעונש נרעים כליות ולב לאמר:
 „נחיד בחרב יפולו וגבורתך במלחמה ולאו ואצלו פתחים ונקתה לארץ
 חשב” — וכחב החכם שד”ל צפ”י לישיעה ג’ לאמר: וכאן עשו המפורקים
 כלם שפירשו הנקרא הזה באלו מדבר בנשים זונות, הפורקות נשת
 לרגלי האנשים לנשוק לבס אליהן, והוא איכנו מדבר אלל בנשים גלות
 (יען כי גבהו) והגאות והזכות ענינים נחוקים זה וזה נאלה, גם אין דבר

חללת לארץ נזרו) זהו כונת המוכיח (משל: ב”ז) אח ענין לשוב אל מלכו הראשי והקדמוני
 לאמר: „ידוע תדע פני לאנך שית לבך לעד רייס כי לא לעולם חוסן ואם כזר
 לדור ודור גלה תליר ונראה דשא ונחאפו עשבות הריס בנשים ללבושך ומחיר שדה
 עתודים ודי חלב עזים ללחונך ללחם ביתך וחיים לנערוותיך” כאומר: הלא טובים היו
 הימים הראשונים במרעה בקר ובעצודת שדה וכרם והימים האלה צרדיפת המותרות
 ובתאות זהב ובגדי חמודות. — (2) בקר נשתנה אח”כ אל בער (בחינוף ק’ ע’
 כמו ארעא ארקא וכן עטר צארמית ובקורית כמו קטר צעברית) ואח”כ אל בצר
 (כי האותיות ק’ ל’ נחלפות בכל הלשונות כמוצאות כוונות צעברית) וכוונ שבעשה מהקורית
 ארקא צעברית ארץ, והחלוק הושלש על ג’ האותיות קע”ל תראה במלות רצן
 רצב ורצק — ש”א ועמוס — שהוא כמו מרצן — לפניו ויחזקאל — המורה
 ג”כ עשירית (חיוב ב”ז וב”ה, שם ל”ו י”ט) ונשתק אח”כ להוראת צלרון ומחוק
 ונבלה, שכן נורים ונצטאים רבים ונלשון הון ועושר גם על אומץ וכציר כח כמו חיל
 חוסן תועפות עזון וכו’. — (3) שגר „שגר אלפים” נשתנה אל שגר או סחר המורה
 ג”כ קוצץ שגר וריווח, כהערת החכם שד”ל שהשרש סחר מורה על השגר שאדם
 משתגר ומרויח מועטיו ד”ו כי טוב סחרה נסחר בקף וגו’; וכאשר נעשה איש האדמה
 סוחר ורובל נחגלגלה הוללה שגר אל סבר ואל סחר, והיה צוקר ונוקד לסוחר ורובל
 ובזאת ראה תראה גם בפעלים שגר על קנית צר, כרה על קנית ויט (דברים ז’
 ו) הראשון הורה בהתחלה על כמות גרעיני הדגן צרחיים ע”ד „גרש” (ויקרא ז’ י”ד)
 והשני על כרית צור וצאר ויט וק”ל. — (4) השם עאן (או ענא) צארמית (אשר
 נשאר בפעל עברי בצפר זכריה י’ „קטעו כמו לאן יענו כי אין רועה” שפעל „יענו”
 נגזר משם ע”א ונרדף בכתוב פה עם לאן שלפניו) נשתנה (בחינוף ע’ ל’ ע”ד ארעא
 ארץ וכו’ ככ”ל אל צאן וגם אל צנה) שנשאר עוד בצפר במדבר ל”ז כ”ז ובתהלים ח’
 ומונו בתהווה השרש קנה (בחינוף ל’ ק’ ה”ל) צס מקנה וצפעל קנה צו”ו (שכן
 עשו אז נקנה וקנין וכל משא ומתן צלחן כמו שזליכו ציעקצ שקנה את חלקת השדה
 צוואה קשיטה ותרג’ חריפן שר”ל לאן ונש”ז היה מלויר על המעצעות הראשונות לורת
 כצט שהוא Pecara צרונית ונשאר מזה השם Pecunia למעות צל”ר) ונתהווה מזה
 השם נקנה וקנין לאשר שנעשה צעל נקנה סוחר וקונה הכל, וכן מורה המלה ערצא
 צלשון סורית כצט („על עדרי הצדיק” צט”ה א’ ונחרגס הפשיטא בגזרא דערביך
 שר”ל צעדרי כצדיק) ונעשה אח”כ צלשון הסוחרים לשם מערצ טעעומו כמו סחורה
 (יחזקאל כ”ז) ומונו הפעל ערצ המורה סחור וגם היות ערוצ צאחה מו”ו וכו’ —
 ובכלל לקחו ונכחות עדרי לאנס ורצן בקרס הוראת כל לשון כח וחיל צין צומוון צין
 צדצרים אחרים, ד”ו והשם עאן ה”ל נעשה (כמו מן קאס= קוס) השם און (שר”ל
 כח וחיל ועושר) ואח”כ הון (לעושר צלצד וזהו ונלינת ההתול צדצרי זכריה הנציח
 צאמרו „עניי הלאן”); והשם נכסא שהוא כצט בהתעתדו לטעח צארמית נגד השם
 נכסיס, ומן רכס נעשה רכוש; וכן מן קרן שור לקח העברי ענין כל אומץ
 וגזורה וכו’, והדברים ארוכים ועתיקים, אבל אין כאן מקומם. —

צבל החזיון הזה על הזכות עכ"ל, ועי"ז נכנס בהמשך הפרשה לדחוקים
 רצים. אכן באותה הנציח ותחיל להוכיח על חומה גאון עדי עדיים בכלל,
 ובהמשך תוכחתו יחס לצדו בקרצו לדבר על כסים גאיוניות כאלה כאלו
 ונגמח חסלן להתקטט להכלית חשק ואהבה ולרמוח בעיניהן וצרגליהן אל
 מעגזים, ונזכיר עוכס ומגוכה "סתהן יערה" שיתכן לאור רק על כסים
 ומסחיות את דרכן, ואחר שהאריך למוות צפרוערוע כל מיני החכסיעין,
 וקיים "כי תחת יופי" ע"ז אור רבא (סנת ס"ב ז') היינו לאורי אינטי
 חלופי שופרא כזא *), והרד"ק גורס כוואס ופ"י מלשון כוים (***) שר"ל
 שיעשו רוסס כוים על פניה כמשפט כסים כואפות, ולא כוהמזכארים
 שאורו שזסו קיון לעוצדה ע"ד התוספתא (נוכות פ"ג) "הרוסס על עצדו
 שלא יברח פטור" או כהמפורסם שהזכיר שר"ל בהצ"ח ראיות וקספורי
 מלחמות קלת הקדמונים שצלבדס עיר היו עושים כויות צצטר יוסצים
 צצרוז מלוצון, כי אם הנכון כמו שהעיר הרצ הג' מוהר"ו שטרשאון צקוף הקסר
 קרים כאוונה לעוהרטי"ף שהיא ע"ד הוליאוה ותסרק" אלל חור שפי'
 הטור על התורה צסס ר' יהודה החסיד שלא דנה לטרפה אלל שיטרפו
 צה רוסס (***) צין פניה לקיון שהיא זוכה ועוד היום עושים כן צארץ
 ישועאל ****), ומלינו משפט עוכס אחר לכואפות (יחזקאל כ"ג כ"ד)
 "אסף ואזכך יסירו". וכוונת הנציח כאן על צכות ליון מלומלומת צכתוב
 אחד מווכו לעולה בהאמרו מוכאצ לצו לאור: איכה היתה לזוכה קרים
 כאוונה וגו'! (וזה שאור שס כספק היה לסיגים וגו' ענינו ע"ד יחזקאל
 כ"ב י"ח וכו') טכן גם צקיום הפרשה שלפנינו הקצ פתאס דצורו כלפי
 כנסת האוונס צכללה לאור: ונתיך צחרצ יפולו וגו' כמזכר לעיל.
 וכוונהו קרא גם ירמיהו לכנסת ישראל צכלל האוונה לאור: "וזה
 תעיצי דרכך לצקט אהצה וגו' כי תלצטי שכי כי תעדי עדי זהצ כי
 תקרעי צפוף עיניך לשור תחיפי מוסו צך עוגצים כפסך יצקשו"!
 וציותר האריך לעענית מלילתו, הנציח יחזקאל, בדמותו כנסת ישראל
 לאטה ומכאפת תחת בעלה תקח זרים, יפרט ויפרט כל עדי הנסים

(* ואולי ר"ל צמלת כזא פה על מין צגד של לור גפן הגדל על מין קוף
 וחוח ושית שתרגס כלס צקורית כוזא, וצכלל נקרא האילן סגדל צו מוך צלשון
 קורית כוזא, ויהיה ענין הכתוב רווח על מין חלוק מיוחד שהלציסו את הזוכה
 למען יכירוה כל רואיה, וזה לד"ק "שית זוכה" (משלי ז' י') וכן לפי חוקי רוני הוכרחו
 הזכות ללצוט מעיל (Tgoa) הפתוח מלפניו לגלות שוקיהן (ואולי זה פי' "גלי שוק
 חשפי שובל" הכ"ל) ערומים ונקראות צעצור זה Togatae.

(**) וכן פירטו חכמי האוונת Vitringa ואחריו Michaelis וזה האחרון מלא
 צקלת כוסחאות המקרא כ"י האללי שכתוב צסס הנגינה עפחח על המלה כי ואינה
 צחוק, וא"כ היא עומדת צפ"ע.

(***) ודומה לזה שפ"י ר' אליה צחור "ואם לא תפדה וערפתו" אינו רולה לוור
 שחיות אותו אלל שתעשה צו קיון להכיר אותו.

(****) ועוד צחוקי פרידריך צארצארוסא מלינו משפט זה לכסים כואפות,

ותכשיטיהן, ונוקפר בחר היעצ (פ' ע"ז) כי וואשר סכה צטונן ולצטקה
 רקומה וכעלה תחט וחצטקה טט וכקתה ונטי ותעד עדיה לנזידים על ידיה
 ורציד על גרוכה וכוס על אפה ועגילים על אזניה ועטרה תפארתה צראטה,
 יפיפה צנאור וואל וילא לה טס צגויס ציפיה והחלה לשפוך את תזכותיה
 על כל עוצר, וסייס ג"כ צושפטי כואפות טיפטיעו אותה צגדיה ויקחו
 כלי תפארתה (ע"ד טאחרי זנתה האומה צועטקה העגל כאור לה סקרי
 את עדייך וועליך) ויעשו זה טפטיס לעיני כטיס רצות, אפה ואזנה יקרו
 כנ"ל וכו'.

וכן פילון סיהודי הוא ידידיה האלכסנדרוני התורמר צוקומות רביס
 ונקפרי ווקר טלו על חודת הנותרות צישראל צעדי לנזידים ורצידים
 וענקיס, ונוקפר צמרי טיחו לפי חמו, איך זוכות וכואפות העלו על גרון
 וזהו חרוע עדייס יקריס ופז ונפטיניס, וקרעו צפוך עיניהן לנושך אחריהן
 לצ הגצריס, אשר גם הם עשו וועטקה כטיס צכחל וטרק כזה, כדרך
 הכסדים הנזיידים ספרקיס ויחר עווי ארלות הקדם וגם סיוכיס והרנאטיס.
 ואחריהם עוד צראטיה הכנטיה הכולריה ווכיח השליח טאלו לאור:
 הנטיס לריכות להעלות עדי הלכיעות על צטרן לפי חקי הווקר והצטקה,
 ולא לתקטע צחלחלי ונחלפות טעה, צזהצ ונפז וצאצביס עוצות ונרגליות
 (עיוועיוק צ' ע') והשליח טועון וזייר: אל תרצו צעדי עדייס, צטער
 וקולקל לתלתליס, צחכטיטי זהצ וצצגדיס יקריס, כי אס סחכטגו צהלכע
 לכח צלצ חוייס (פטרקס ג' ג').

ד. סופר הושב ומנה

לכן גם הוחחר צטצט קופר עדיי צנות האומה ולצי גאון תפארתה
 צחודתה סחכטיטיס, לא יוכל לעלור צולין לצלתי טוס עין ולצ גם על
 וולצ עלמות עגציס צעס וצנאקוס וצונן סהוא. אולס כחצונן היעצ על
 ענדת אטה זונה וחללה צישראל, עליכו כעל לקיטע צראטורה עין לופה
 ונזיע צניווקי עוויס אחריס אשר חיו צונן סהוא.

אלל כל העוויס חיו אז שתי כחות עלמות עגציס אשר טפכו
 תזנותיהן על כל עוצר: האחת הן הנטיס הונטרות צכסונתן לאחת
 האלילות אשר עבודתן צזנות, לאות פריס ורציה צטצע סחולדה כלה,
 כוונ הנטיס הונצכות את סחמו הוא אדוני (Adonis) ונעצ כוגה היא
 פענוס (*) וושלת חן העגציס (יחזקאל ח' י"ד) צנות וואצ צעצודות צעל
 פעור, זנות הקדשות צצבל להאלילה וולדתה היא Mylitta (**)

(*) צארץ הכסדים נקדשו קדשות להאלילה כוגה וקדסוס להאליל אדוני או פרי-
 טז (Priap).

(**) הקדשה אשר אטננה חיה קודש להאלילה סיהא, סיתה סגורה צאזר סבליס
 וטולאיס צקשריס לאות, כי האפטרופס סעווד צפני סעריות חלש ורפה כח הוא ולא
 יחלצ צפני טער חושק, וקראו לחבור הזה צטס Venusgürtel; זהו טכחוצ צספר

אדם וקוריא שום Anaitis. ונעם נפולה העבודה הזאת אל הכנענים הם הפעניקים, אשר אללם נקראה האלילה התיא צעם עשתרות היא Astarte אלהי לידון ואשקלון, וללמה היה כעין אנדרוגינוס בתצנית זכרות ונקבות כאחת (Hermophrodita), ובעבודה לזקו הגזרים שולח נשים והנשים כלי גזרים, וזון הכנענים היתה העבודה הזאת ונרסה לקהלת קרתא-חדתא (Karthago) צוקוס Sicca-Veneria ששם עמד היכל כזה הנקרא בלשון לורית "סכות-צנות" (עמוס ה' כ"ו) שר"ל אלהי הנערות צנות פעור (ע"ד שר"ל אלל החאים וצתי הקדשים). ונעם היתה העבודה הזאת לכחלת האי כפחך היא ליפעך, ששם צנו להאלילה התיא עשרים היכלים. וצולרים נקדשו עלמות כאלה להאלילה אשה היא Isis הנודעת צונסחריה. וצארץ יין נקדשו קדשות כאלה (Hierodulen) אל האלילה אפרודיטי או פנדיווס.

שם צנות כאלה צוקרא הוא צכלל קדש'ה כד"א, ועם הקדשות יצחו" (הושע ד') והיא נגרסה כלה צמלות תורת ונשה "לא תהיה קדשה וצנות ישראל" וחסתפח צנחלת צני ישראל כי זונה היא וגם עון פלילים לכחש לאל ונעל; ונער כהן עוזד פעור כזה נקרא קדש (דברים כ"ג י"ח*) וצכתוב "לא תציא אהנן זונה ונחיר כלצ צית ה' אלהיך לכל נדר כי תועצת ה' אלהיך גם שניהם" (דברים כ"ג הרוחו על אהנן הקדש והקדשה שהיה קודש לאולר אלילת פו"ר כנ"ל) ונכונה הקדשה זונה והקדש כלצ** וכוונתו צעם זונה על פענוס הכ"ל וצעם כלצ על חומו הכ"ל שהיה צולרים האליל Anubis שוקור שמו לד"ק ונשפת כנען הכוצח מפני היותו כוכב הכלצ, וצתצנית כלצ היתה גם לורתו צכתוצת החרטומים.

הכח השניה היו עלמות ונשים נכריות, טצויות חרצ או טפחות נחרפות או נטוחרות (אונס האזרחיות והתושציות רק צלצדן כצודן ויקרן החלכה לזנות) אשר הפקירו א"ע לזנות שלא לשם איזו ע"ז, רק

אגרת ירמיהו צדצרו ואלילי הכשדים לאמר: גם נשים יוצרות צפתה עינים חגורות חבל ווקטורות לפניהם, וכי יעצר איש ונפשו חשקה צלחת ונהנה ויתן צה אה טכצתו, היא ונחפארת על רעותה צלמרה ראי צת לא יקרת צעיני האיש ההוא לפחות חגורתך. וכאשר לר היכל ונולדה ונחביל אה כל עבודות הקדשות האלה, הקדישו הצללים לתכלית זאת חוונה קציז הסיכל, וצה סכות ותאים ואשלים וטורות עליס רעננים, אשר צלל דליותיהם צעלו עוצדי הצעל אה הקדשות, ונקראה החוונה ההיא "נחנה הקדשות" וזהו פי' הכחוב (ישעיה כ"ז) "הנחקדשים והנחברים אל הגנות אחר אהת צתוך" שר"ל כמו צתא (Zelle) והם "צתי הקדשים" (ע"ז כ"ג ז').

* וצרווי היה שם הקדשים Effeminati ע"ט עשותם ונשה נשים, וע"ז צל האוי צחורה, ואת זכר לא חטבצ ונכצי אשה.

** ששם הזה נגזרה לדעת Voltaire הנולה Caelibat לחיש הנעשה פנוי כל ינון, כי לרוב החחרו אנשים פאלה לתועצת ונכבצ זכר.

והחנות האותה המושגל או הנדה (*), והן הרבו בחכמינו כבוד ותפארת, וביחס היתה צי-ועד לחילי העם, כי גם בדברי דעת השכילו עלמות כאלה ונקראו אלל היונים צסס רעיות ר"ל Hetären (**), והיו ציניהן נשים ופורקנות (***) ציפין וצדעתן ד"ו Phryne, Lais והאחת היתה אשה שם היא Aspasia שעלתה אח"כ לגדולה וחשיבות והיתה אשה Pericles וגם אהוצה נפש הפילוסוף קוקראטעס, כי צינים הסס האריכו הפילוסופים שיעת וחקריהם גם על חכמית האהבה, וכל צעל שיעה ושיעה צחר לו צרעיה אחת, אשר צעמה נקראו כל רעותיה ההולכות צעקבותיה, והיו ארצע צוקספן: רעיות-לעוצאז חחת יד המעורוכיתא המליכה Sapho ושיעהה אהצת החן והיופי צנשים; רעיות הפערון קוקראטעס ושיעהו אהצת רוח דעת ויפי הסכל צנשים; רעיות הפערון דיוגינעס ושיעהו חשק הנשים צצחיתה הטוצעיה והצחמית; רעיות הפערון אפיקורס ושיעהו עוגצ הנשים צמושבגל חלום.

שם עלמות ופוקרות כאלה צוקרא הוא זונה המעורגס יונת אלל הסצעים צולה Hetäre שמתרגמת ג"כ הכחוצ "צן אשה אחרת אחת" (סופטים י"א צ'), וגיורת כנענית אחת אשר לגמול עוצתה עם ורגלי צני ישראל ספחה יהושע צקהל היתה ופורקנות צסס, רחצ הזונה" (יהושע צ') (****). וולינו סזוכר צוקרא פעמים רבות נשים זונות עם אשת זכונים וילדי זכונים כדבר הרגיל (זכור ד"ו ציהודה, ציפתח הגלעדי, צעמסון נזיר האלהים, צושפט המלך שלמה צין שתי הזונות, צחיוכי הנציא הושע, צמליכות יחזקאל ציחוד פ' כ"ג וכו', כי אס אונס החמיירה החורה וואוד צאיסור ניאוף שהוא צאשת איש ונעשה צסקילה הנואף והנואפת, ו"ו הקלה צפנויה (חוץ וצת כסן אפילו פנויה שהיא צשריפה) זונה וחללה, ע"ד שאחז"ל אלל יפת תואר צצציה: לא דברה תורה אלל כנגד ילך הרע שאס אין התורם ותיירה ישאנה צאיסור. וצכל זאת עקצ המלוה "אל תחלל את צתך להזנותה" (ויקרא י"ט) לא הפקירו צנות ישראל א"ע לזנות, כי כרוצן היו נשים שאכנות צנות צועמות (ישעיה ל"צ) ונזקקות צלעיף הלכיעות, וצת ישראל כי תחל לזנות פשעה וועליה וועטה כבוד ותהי לצח וקיקלון; והזנות הסזוכרות צעקרא היו לרוצ ווארץ אחרת, אס

(* זכרים חללים כאלה נקראים "פלגשים" (יחזקאל כ"ג ב') וצמדרגה יותר שפלה "ללתי זכר" (שם ט"ז י"א).

(** כעין אותן המכונות Grisettes צעיר צצל החדשה היא פאריז.

(*** וצחלנווד קנהדרין ס"צ קראו לזנה ופורקנות כזאת צסס שולכאי.

(**** "יש ופרט וזמנת וזון לאורחים, אכן רוב הנופורטים פרשו לשון זנות,

והזנה צלשון לאעיניו נקראת זאצ (Lupa) לפי שבמו הזאצ יערוף ערוף צלי שוצע, כך הזונה לא תרום ופעולת זנות, ול"ד צגלל הדבר הזה נקראת זונה: סנגזר וזון פועל, ודי לוצצן — Come una hotessa che sempre sta con la tavola apparecchiata per cibar' altrui." (צס' למה דוד)

טצויות ונלחמות הכשות או עלמות זרות ונכריות ונשכני ח"י כמו לידוכיות
 ונחציות ונלריות אשר כפעם בפעם נשאו אותן גם ונלכי ישראל וצני
 נרום עם הארץ להם לנשים, לכן ונחלרת הזונה נוקרה בשם "חשה
 זרה ונכריה" (ונשלי ז' ע"ז) הנרדף עם "זונה" (שם כ"ג כ"ז). — עלמות
 חשק כאלה ישבו בפתח עינים על הדרך (בראשית ל"ח י"ד) ותשפכנה
 את תזכותיהן על כל עובר (יחזקאל ע"ז ע"ו) וחצו חלל כל פנה פעם
 בחוץ פעם ברחובות (ונשלי ז' י"ב. צן סירא ע' ז') ונחן אחרי אשר רחלו
 בשכן וכחלו עיניהן ושח שית עדין עליהן, שלחו ונלחך (Kuppler)
 לנערים ונחורים ונחחך (יחזקאל כ"ג ו') והם זאה לפעמים גם חיש
 וחציו יחדיו (עמוס ז' ז') נכסף נערב יום (ונשלי ז' ע"ו. חיצו כ"ד ע"ו),
 וכשמוע העלמה שית זוכה ונלורת לצ קול לעדי ונעגבה, ונחרה לקרחתו
 בתאום הוניה נולח נחשה ונעייים ונקשרות (צן סירא כ"ו י') והחזיקה
 זו בשתיה זרועותיה על חזה התנופה ושדי התרומה כהמות ים לגליו,
 ונשקה לו ונשיקות פיה הנוער כאש לרבת (צן סירא ע' ע') והקתה
 אותו לרות דודים ולהתעלם בזהצים נערש נרוד בהטובות אטון ונלרים
 וננקוער ננור חללים וקננון (ונשלי ז'); או לא הלכה לקרחת ונחשה
 רק ישבה שואפת אהצים רכה ונעונגה על ערש דושק ונחוטב ארגמן,
 ועל נעה כבודה ונשולח באצני חן מופי, ושלחן ערוך לפניה ועליו נחתי
 כפש ונלחיים טון וקטרת משנחיים לצ (יחזקאל כ"ג) ונעלים ריח ניהוח
 באף השנחיים חלי גיל אהצים כל הלילה עד אור הבוקר. —

הגדה * או האתן אשר נחכו העוגצים אל הזונה היה פעם גדי
 עזים (בראשית ל"ח ואולי רק לקדשה כהנת חלילים נחכו קרצן כזה)
 ופעם גנת ציתן גפן ותאכה (הושע ז') ופעם כסף ונצר רעצון (שם ג')
 ופעם למידי זהב ונערת הפלרת (יחזקאל כ"ג) ופעם לנור ונשתיים או
 טון חורק וסקוי תנחוקים או כל לחונה וניימה (הושע ז') ופעם גם
 כפש אדם (יחזקאל ד' ג').

וכמו שצאריך יון היעיצו "הרעיות" לנגן עלי כצל וכנור, וניתה ציניהן
 כה וניחדת הנוכחה בשם "רעיות ונכרות", כן ידעו גם הזרות והנכריות
 בארץ יהודה לעורר חשק ונעגזיהם "בשיר עגזים יפה קול ונטיצ נגן"
 (יחזקאל ל"ג ל"ב) עד שנגזר לד"ק השם כלי זנור עוג צ ונלשון עגזים.
 והנה ידענו כי ונלילת הנוקרה חכה אשת חן הוולצת נעיייה והוולצת
 יקוד אהצה בשם ונכשפה וחוצרת חצר כד"א (נחום ג') נרוצ זנוכי זונה
 טובת חן נעלת כשפים הווכרת גוים צנוכיה ונשפחות נכשפיה" (והקנחתי
 פירש שם יופי אשר זו זכות ונכשיות עליון לנשוד צני אדם) כמו

(*) ונה שהחשה ונכסת לנעלה נשעת הנישואין נקרה כדן או נדוכייתא,
 ואנורים שהוא נגזר ון לכל זנות יתנו כיה וחת נחת נדוכי (יחזקאל י"ו) שהוא השכר
 שותנים לזונה, לכן תרגומם אגרה, אמתן זונה תרגם אגר זניתא (דברים כ"ג) ואנור
 ר' אליה קשה לי כי הנדוכייתא היא להפך, כי החשה נחתת הנדוכייתא לנעל" (נחום דוד).

סבלרפתיח מורה Enchanteresse ונכספה וגם יפה חאר*) ודומה
 לזה גם ונלילת שאר לשונות, וצוקלתן מורה ונלה אחת קסס וזמר, ד"ו
 צרונית incantatio וצלרפתיח צוללת enchanter המורה כסוף יסוד
 המלה הוא chanter המורה זמרה וכגון וכן צאיעלקית incantre לשני
 המושגים צ"ח. והעיר החכם טד"ל צפירושו ליסעיה כי אלל הערציאים
 היה רעיון זכות כסוף וזמרה אחד, ולכן פי' טס טסס "ועוכן" ו"ל
 "קול ענות" טר"ל זמרה וכפל הכוין צוקוס הדגש. והו ונלילת הכציא
 צמסתליו על לור "כשירת הזונה קחי ככור קצי עיר זונה נסכחה היטיבי
 כגן הרצי עיר לוענן תזכרי" (יסעיה כ"ג).

על כן הרבו צעלי המוסר: שלונה, צן סירא ופילון, והכציאים:
 יסעיה ירמיסה יחזקאל והושע, להזכיר את צמורי בני ישראל ונשחיתות
 זרה כסוחה עמוקה וככריה כצאר לרה ונלודים והרנוים, ועוה ונלח אשה
 זונה ונכסיקות טפתיח אשר כופח טטופנה ואחתיח מורה כלענה וכו'.

חלק רביעי

חית הנשים העבריות בארץ יהודה

פרק ראשון

העבריה בקרב יושבי אהל ומקנה

א. אהל הנשים

זהו העברים הקדמונים רועי לאן ונוסעים צעדל (סקורין כאחאדים
 לפנים או צי-דואינים עד היום הזה) היה להנשים עם צנותיהן וטפחותיהן
 צאולה הרועים פנימה ודור צפני עלמון וצעדל לונסך וצדיל צינן וצין
 אולה האנשים והעצדים צעבר החילוני. חלק האולה אשר אוו הנשים
 למוסב להן נקרא פעס קבדה (צנדצר כ"ה ט' ונשאר טסס אלל הערציאים
 ואללכו צוללת Alkove), ופעס ל'אט (לד"ק טופטים ד' כ"א ו"ל ונסכה
 הלוע הלוע), ופרכת סייעה אשר נרקעה ונוסד עד הטפחות לונסך
 דבר וצדיל נקראת "טנויכה" (אשר כפתה צה יעל את סיקרא צטופטים
 טס). אכן לאצי יוסצי אולה ונוקנה ואצירי הרועים היה, כווי טמליכו אלל
 אצרהס וילחק, אולה רחצ ידיס וגדול וייתר האהלים אשר נעיו סציבותיהס,
 והנה יחדו לכסיסה ולצנותיהס אולה ויחד סמוך לאהלס (צראשית י"ח ט')

(* ויתכן טעט"ז נקרא עגב ערות האשה צכוי "נחשת" (יחזקאל ט"ז ל"ו)
 מהוראת נחש וקסס.

כ"ד ק"ז), ופעם גם אהל ויחד לאחותיהם בלזד (סס ל"א ל"ג). וכל
 גבר זר לא בא אל חדר וקדש הנשים, לזד ושארי צטרן הקרוצים אליהן
 ונשפחה. ע"כ היה אהל נשים כזה וקום וקלט לכסי חרצ ופליטי
 ולחמה (סופטים ד' י"ז) כי לא ערצ לז גבר לחדור באהל הנשים.
 צטכון בנות ישראל זדד באהליהן או צצצתן בקרצ קרוציהן ואכטי
 ונשפחהן היו פניהן תמיד וגולים ולא נוכסים בלעיף. אולם בקרוצ אליהן
 איש זר והוא ככזד באחיה, או צחור הנועד לחתן הצחולה, אז וואר לעיף
 לכקות אה כל פני העלמה, לזד ונשתי עיניה הנקפפות וצעד ללוחה;
 אצל על נסי זכוכים הפורקות רעה ללכות הגברים בראש כל דרך, נטל
 חיוב הנוכה לכקות בלעיף גדול הלוע גם על עיניהן, ולהתעלף מוקף רגל
 ועד ראש לוען יכירו אותן כל רואיהן (בראשית ל"ם י"ד ט"ו).

ב. מְלֶאכֶת הַנְּשִׁים בְּאֵהֶל.

ונעשה העצרות נטי הרועים ולאחותיהן ואחיותיהן ונשפחותיהן היה
 לעבוד עבודה צבית וצדה ולשומר את הלאן, וצידיהן טוו ונשער עזים
 וגולים יריעות עצות ושניכות לנכסה האהל, וקלעו ונחללחות קנה וסוף
 לנכסה עתיק על הרלפה, וארגו יריעות לנור רחלים לנשטע על הנושכב,
 ועשו קלעי יריעות הנוסף הוצדיל צין אהל לאהל ואת נוסך פחה האהל,
 ואוולו זרועותיהן לתפור ולעשות הצגדים הפשוטים להן ולגברים אכטי
 ונשפחהן; ובערצ לעת האסף הנוקם נהגו את הלאן אל סקחות הויס
 להסקות אותן צרהטים, ואז כונו בלחתן צין ונשארים לדלות וויס חיים
 וון הצאר, התרועעו העצרות צחצרת טעשוועים, כאשר תעשינה נטי
 הצידואינים עד היום הזה, ושחקו צנחולות ונחכים, ואם אנה האלהים
 להשעות אל הנקום הזה אלל הצאר הלך עוצר אורח, אשר צצצתו להנפש
 טוה ולצבור לנאו עיניו תחזינה ציפי בנות הרועים אשר כונו נגיד
 יקרצהו (ס"א ט' י"א), אז יליץ ליץ האהבה בלז האורח ופרח השק
 בכליותיו, עד כי צהקראו לצית הרועה לאכל להם, לקח אחת וצנחתי
 לו לאשה (כונו טוילינו ציעקצ וצוועה).

או כי ינאח רועה אחר לויס, או נפש לאנו בלחה לנא שוקקה
 אל ווי ונחוחות, וצא הרועה שהוא עם עדרו אל הצאר או אל הנועין
 אשר נאספו טוה הנערות לטאוב וויס, ואנור יאנור הרועה אל הנערה:
 הטיי כא כדך וסגויאיי וועט וויס כי לנתי, ונערה תנאסר להסקות אה
 העיף וויס חיים, תנאלא חן ושכל טווי צעיני הרועה אשר נפשה תחשוק
 צו גם היא, והיו לנעדרות חק כנף אהצים נעלסה לצוא צנוקרה
 צרית עולם.

צחולד צן או צת לאצי הנושפחה יוצרת אהל ונאנה, ונשוע קול
 טשון ונעמה קול צרבה ותודה צנחכה אהל הנשים העצרות טכנות
 היולדת נשאו קול יחדיו באשקן אים על צנים טנחה (רות ד'), ועשו

וַעֲשֶׂה וְיִוֹם עֹזוֹ, כַּאֲשֶׁר עָשָׂה חֲצֵרָהּם צִיּוֹם הַגּוֹמֵל יִלְחַק צָנוּ, כִּי הַאֲוֹשֶׁר
 הַיּוֹתֵר גְּדוֹל לְנֶסֶי הַקֹּדֶם הִיָּה רוֹצֵ צָנִים וּפְרֵי צִטּוֹן, וְאִם גַּם לֹא וּנְחַמּוֹן
 יִלְאֶה הַשְּׁקוֹ בְּהַרְצָה לְאֵלֵהִים וּלְפִיעוֹת צָצִית, שְׁע"כ כְּתוּבוֹ בְּצִירוֹת עֵקְרוֹת
 אֶת שְׁפָחוֹתֵיהֶן לְצַעֲלֵיהֶן לְנֶסֶים, לְנוֹעַן חֲלֻדְנָה צָנִים וְצָנוֹת הַרְצָה צָצִית
 (צִרְאֵשׁוֹת ע"ז ג', ל' י"ד י"ט). וְגַם בְּלַעֲדֵי זֹאת הַשְּׁחַעֲשֻׁעוּ יִלְיָדֵי כָל צִית
 אֶצְ צִנִּיָּהֶם בְּחַלִּיפּוֹת וּלְצֹא יוֹנֵי וַעֲשֶׂה וְשׁוֹמֵה, כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ צָנֵי אִיוֹב
 וְאֶחָיוֹתֵיהֶם.

פֶּרֶק שְׁנִי

הַעֲבָרָה בְּקֶרֶב תּוֹשְׁבֵי עִיר וְאַזְרָחֵי אֶרֶץ.

א. חֲדָר הַנְּשִׂים פְּנִימָה

לְעַמֵּי אֲרָמוֹת הַקֹּדֶם הִיָּה וְיֵשׁ עוֹד צִית מְיוֹחַד לְנֶסֶים, וְהוּא סָגוֹר
 וְנוֹקֹגֵר וְכָל וְדֶרֶךְ כִּף רִגְלֵ אִישׁ זָר. הַצִּית הַזֶּה נִקְרָא בְּלָשׁוֹן עֵרְצִית
 חָרָם (Harem) וְנִלְשׁוֹן חָרָם וְסִקְדָּשׁ (יִחְזַקְאֵל וו"ד כ"ט) כִּי צִית וְנִקְדָּשׁ
 הַנֶּסֶים הוּא וְכָל וְנַחֲלָלוֹ אֶחָד דָּתוֹ לְהַמִּית. וְבְלָשׁוֹן הַעֲבָרִים צְנוֹקְרָאֵי הַקֹּדֶשׁ
 נִקְרָא צִית וְנוֹשֵׁב הַנְּשִׂים חֲדָר (שׁוֹפְטִים ע"ו א', ש"צ י"ג י', ש"ס א' ד',
 ש"ס ג' ד', יוֹאֵל ז' ע"ז), וְצִתִּיכֵלֵי הַנּוֹלְכִים נִקְרָא צִית וְנוֹקֹגֵר לְנֶסֶים
 (Seraï) צֶסֶס אֲרָמוֹן (ו"א ע"ז י"ח, עֲמוּסָה ד' ג') וְהוּא צַעֲלָמוֹ הַסָּס
 חָרָם הַכ"ל (בְּחֻלּוֹף א"ח), וְנוֹשְׁבֵי אֲרָמוֹן הַנְּשִׂים הִיָּה סָגוֹר כְּנוֹצֵלָה, ע"כ
 מִלִּיָּן הַסָּס אֲרָמוֹן בְּלָשׁוֹן כָּל וְצִלָּר וְנוֹשֵׁב וְנִקְדָּשׁ וְנִלְךְ.

בְּנוֹקוֹס שְׁמֹסוֹת זְכוּכִית שְׁאֵלְלָנוּ קָרְעוּ אֶנְשֵׁי הַקֹּדֶם צְצַחִיָּהֶם, וְצִיחֹד
 צָצִית הַנְּשִׂים הַפּוֹנֶה אֶל הַחֹלֵר הַנּוֹלָא נְעֻעֵי וּנְלָל וְצִאֲרוֹת מֵיָם חִיִּים, חוֹרִים
 חוֹרִים אֲשֶׁר, לְנוֹעַן לֹא יִכַּס שָׂרָב הַשּׁוֹשׁ וְלֹא יַעֲקֹרֵם זָצוֹב וְלִרְעָה, סָתוּוֹ
 צִירִיעוֹת וְעָשָׂה שְׂצָכָה וְרָשָׁת אֹו בְּכַפִּיָּי עַץ הַמּוֹנַחִים שְׁחֵי וְעֵרָב (כַּעֲיֵן
 Jalouisseen שְׁלָנוּ) וְנֶעֱשִׂים וְעֵלֵי אֲרָזִים וְאֲדָמִים, וְהִיוּ שְׁפָלִים סָמוּךְ
 לְאֶרֶץ לְנוֹעַן יִשְׁאֲפוּ יוֹשְׁבֵי הַחֲדָר עַל נִקְלָה רֹחַ לְחַלְחוֹת וּן הַחוּץ. חוֹרֵי
 שׁוֹשׁ כְּאֵלֶּה, וְצִיחֹד בְּחֲדָרֵי הַנְּשִׂים, נִקְרָאִים צְעֵצְרִית פֶּעַם חֲלֹץ, אֲשֶׁר
 צַעֲדוּ כְּשִׁקְפָה אֲמֵם סִיקְרָא וְחִצְצָ (שׁוֹפְטִים ה' כ"ח) וְשִׁזְפָה אֲשֶׁה זָרָה
 וְכַכִּיָּה (וּשְׁלִי ז' ו') וְנִיכֵל בַּח שְׁאוֹל רִאֲתָה אֶת אִישָׁה הַנּוֹלָךְ וּנְפִזָּ וְנִכְרַכְר
 (ש"צ ו' ע"ז) וְדוֹד שׁוֹלְמִית אֲרוֹצֵ אֲחֵר כּוֹתֵל רַעִיתוֹ לְהַסְבִּיחַ וּן הַחֲלוֹכוֹת
 פְּנִימָה (ש"ס ז' ע'), וְשָׂרָשׁ הַסָּס חֲלָל ע"ס הַנְּקָצִים וְהַחוֹרִים הַחֲלוּלִים
 כְּחֻלִּיל אֲשֶׁר בְּנוֹכְצָר הַסְּצָכָה; וּפֶעַם אֶרְבָּה הַמּוֹרָה בְּשָׂרָשׁוֹ סְצִיכָת שְׁחֵי
 וְעֵרָב וְעִנִּידָת שְׂצָכָה וְעָשָׂה רָשָׁת, אִם כַּפִּיָּי עַץ הַמּוֹנַחִים שְׁחֵי וְעֵרָב
 צַפְתַּח הַחֲלוֹן (קָהֵלֵת י"ג ג') אֹו אֲרָג הַנּוֹסְכָה אֲשֶׁר וּנְצַעֲדוּ יוֹשְׁבוֹת
 הַחוֹרִים (יְשַׁעִיָּה ס' ח') אֹו וְנִכְצָר הַכְּצָרָה צַעֲצֵי גְצֵי הַעֲנִיָּים לְהַנְפֶּה (ע"ד
 גַּשְּׁם כְּדָצוֹת חִיָּף" תַּהֲלִים ס"ח) נְעֻפֵי וְעֵרֹוֹת גַּשְּׁם כַּאֲשֶׁר יִכּוּעַ צַנְפָּה

וכזרה (בראשית ז', ו"ג ז' י"ט) או חור העשן שנועשהו כנועשה החלון
 (הושע י"ג ג') צצצטי שתי וערב כאשר יעשו אחרי פולחיא צצתי כפר
 שלהם עד היום הזה; ופעם הָרָךְ המורה בארמית חלל פתוח חור וקדק
 ונחרגם לרוב הסס חלון צוקרא, ונרדף „החרכים" עם „החלונות" שמהם
 מליץ ונושגיה דוד קולמית (ס"ה ז' ט'); ופעם אֶשְׁבֵּב, הסרס שצצ (צלעדי
 חלוף כ"ל המורה שליבת שתי וערב כעין שלצים משולצים איס אל אחיו)
 מורה צערצית רוח לח וקה, לכן נקרא החלל שדרך סס חודר רוח קרה
 צסס אשכצ הנרדף עם חלון אשר נוצעו כסקפו אים קיקרא והאסה
 הנכריה הנ"ל; ואצ לכלס הוא הסס שבבה המורה נכצר רשא (איוצ
 י"ח ח') וגם ארג שתי וערב (מ"א ז') וגם קולצי החלון (מ"ז א' ז')
 כי סרסו קצך (Verzweigen) כולל כל הוראות האלה ציחד.

ונראה כי חדר הנשים היה לרוב בעליה הציה, אשר עלו אליה
 צנועלות נודרגה דרך אולמי החלה אשר הוסכו בקלעים או הוסכו צתאים;
 ע"כ מליכו צרצצ הזוכה שהורידה מרגלי יהושע צחצל בעד החלון
 (יהושע ז' ט"ו) וזה המלכה איצבל הפילו ונחלון חדרה על כלפת החלר
 עד אשר התפוררו איצריה וזי נדמה אל הקיר (מ"ז ע').
 כוון אל הנשים צין יושגי אל ונקרה, כן היה חדר הנשים
 צין אורחי העיר צירכתי הציה מאחרי; וכמו שהיה לנשי אצרי הרועים
 אל ויוחד צירך האסלים, כן היה לנשי המלך שלמה ציה נפרד צירכתיס
 (מ"א ע' כ"ד) וזהו הנקרא „ציה הנשים" צוגלת אסתה, ונגור העצרות
 היה נצעד לכותל גצוה וחומס צלורה (ס"ה ז' ט') ספר השמואלים שכי
 ג' כ) סגורה ונוקרת צצריה ודלתים (צרוח המלכס „אס חוונה היא
 נצנה עליה עירח כסף ואס דלת היא נלור עליה לוח ארז"), וסן פרושה
 וכזירות וסמון הסצל, ודצר אין להן עם אדם ונצד רעיותיהן וילידי ציה
 אצותן, וכל כצוד כערה לנועס ציתה פניוה, ע"כ נקראת צעצריה על מוה
 (מ"ל כעלס ונסחר) צחולה (מ"ל כצדל ונפרד, כי הסרס צחל מורה
 צארמית כוון צדל צעצריה, כנ"ל צהרצה סרסס סנכתנה הח"ו מארמית
 אל דל"ת צעצריה ד"ו תדים = דדים = סדים).

לגצר מוסצ מאזרחי הארץ היתה צחדר הנשים שלו לרוב רק אשה
 אחת עם כונה פלגטיס; אכן פעס לקח לו שתי נשים ויותר, ואז היה
 לכל אשה ואשה חדר ניוחד לה ולאנוהותיה הנעשרות אותה וססוונות
 על ראשה. אונס למלכים ולרחמי ארץ ונקיביה היו נשים רצות צשמות
 סגל (תהלים מ"ה י' דניאל ה' ז', כחמיה ז' ו') או גצירה (ירמיה
 כ"ע ז', מ"ז י' י"ג — וצירמיה כלצת גצירה לעונת וולך —) או „נשים
 סרות" (מ"א י"א ג') או מלכות (ס"סס סוה מלכות וסמוניס פלגטיס
 ועלמות אין נספר" — ס"ה ו' — סר"ל סרות צודכנה ראסונה
 ופלגטיס — או לחנה צארמית צדניאל ה' ז' — צודכנה סניה
 ועלמות הן האנוחות צודכנה קליטית). ע"כ לותה הסוכה על מלך

ישראל שלח ירצה לו נשים (דברים ו"ז), ועבר על המורה הזאת
 המלך שלמה שהיו לו נשים ונלכות ושומרים פלגשים ועלמות אין וקספר
 כנ"ל, ולפי ו"א ו"א היו לו סבע נאות נשים פרות ושלש נאות פלגשים,
 וע"ז רמז לד"ק לעת זקנתו כאשר העו נסיו את לבבו לקרא ונכח לבו
 לחמר: „אדם אחד נאלף ונלחתי ואשה בכל חלה לא ונלחתי" (קהלת ז),
 ובכל זאת נשא רחבעם בנו שמונה עשרה נשים וששים פלגשים אשר
 ילדו לו עשרים ושמונה בנים וששים בנות (דה"א י"א), וגם לפני מלך
 מלך ישראל ציוי שפוע השופטים היה לבדעון נשים רבות אשר ילדו
 לו סבעים בנים יולאי ירכו, ולחצן נצית לחם היו שלשים בנים
 ושלשים בנות.

שומרי גבירות וסרות כאלה היו קריקים; ולכל חמורונה הנשים
 יפי שומריהן בלצנן, הסכן הסכיכו וני אז להפקיד צין הסריקים גם כושים
 (ירמיה ל"ח ז'). על כל שער הארצון שקד עץ יצט (ישעיה כ"ו ג') כזה
 „שומר הנשים" או „שומר הפלגשים" אשר היה פקיד על קריקים רבים
 הסרים למשמעתו (אסתר ז' ח' י"ד, ד' ד') ונקרא רב הסריקים או סר
 הסריקים (דניאל א'). הסריקים האלה, אשר אצדה וזהם כל תאוה
 למשגל, נחחרים בקנאה מוח גבר לכל יקרצ איש זר לנשיו השמורות (*
 תחת ידו, לכן היו שומרי נשים כאלה כלתו חרצ וחספכת להסיר ועל
 ראש אדוניהם כל רוח קנאה. ונפני חסיבות השומרים האלה צעיני
 אדוניהם, וכו אוחם על פקודות נכבדות צהיכלי המלכים, והיו שרי ושקים
 ואופים (צראסית ו' צ') וגם שרי חנסי הלצח (ירמיה כ"ג כ"ה) והשוו
 בגדולה עם כהנים ושרים ויועלי ארץ (שם כ"ט ז', ו"ז כ"ד י"ז וכו').
 שרש דבר שמירה ועולה ויתרה כזאת צעד נשי המלכים והשרים
 צארץ הקדם עד היום הזה, הוא רוח קנאה הצעל על נשיו לכל יחללו
 זרים יפעחן לעיני השמש (**), וכאז נורא מרצה להכיל הליק לב העצרי

(* ונכ"ס לחשתו, וזהו חרון אף פועיפר קריס פרעה צשעו דצח אשתו רעה
 על יוקף נאמן ציתו. אך לד"ק לא היה פועיפר וקורס, ורק מפני חסיבות הסריקים,
 כאשר נזכיר להלן, נקראו לפעמים גם שרים אחרים צשם קריקים.
 (** וצזחת חוסר דצח המון דוצרי עתק על ספרי קדשנו, צמלחם צהם ליוני
 קנאה ונקמה לה' אלתי ישראל כמו: קנא שמו, אל קנא, קנא וקוס ה' וכיוצא צמצעאים
 כאלה, ויאמרו חכמי הגוים, כי יחסו סופרי המקרא מדת חרון קנאה ונקמה לאלתי
 העצרים. . . אמנם החודר עמיק צרוח המליטה המרחפת על פני נאום הנציאים והחוזים,
 הוא ישכיל ויצין כי מצעאים כאלה הם רק ע"ד העצרה צסנולח הלשון הקדמונית כי היה
 ח"א, ויקודם צדמיון הנציאים להיות השי"ת נמשל אל צעל אשת נעוריו היא כנקת
 עם ישראל, דמיון רביל ושטוח על פני כל המקרא ומקלחו עד קלחו, ע"כ ימרינו וימלינו
 המליצים, למען השלם התמונה המליצית התיא, ליחס להשי"ת, כמו לצעל האשה הרבשה
 קנאה מוח גבר אשר לא יחמוד ציום נקס צעצו צמנוה חליף נעוריה ללכת אחרי
 הצעלים לצעדם, בד"א „הם קנאוני צלא אל, יקניאוהו צורים, וצפסיליהם יקניאוהו, סנול
 הקנאה המקנא" (כנ"ל יחזקאל ח' ג') וכו' וכו', ועפ"ז פירשתי צמאמרי „אחד" הנדפס

בראותו צית נסיו ונחולל צידי אויציו, וסוככות חיקו חסגלגת זכרועות זרים (ס"ז י"ז י"ח), ע"כ היתה עלת אחיחופל לאציסלום לבוא ציד רוח אל פלגטי אציו לוענן ידע כל ישראל כי נבאש את אציו לעולם, והאוווללות האלה החללות נחשבו כעמאות ונעמאות ונתנו אל צית נשנרת ותהיינס לכרות עד יום ונותן אלמנות חיות (סס כ' ג'). לכן ולינו ראינו לנעלם ראש הרבות ויני לעיפס ורעלות אשר התעלפו העצרות זהם בלחתן ננפתן ציתן החולה לבל יראו פניהן ערומים לחלל קודש לניעותן.

אכן אם נקגרו נסי הסרים והאלילים וכפרדו בהדלה יתרה ויושגי חדל, לא נדלו ככה נסי אזרחי עם הארץ, ובכלל לא היה חדר הנסים העצרות סגור צחותם לך כנסי הנזרחיים צזון הזה, וציחוד התראו פנים אם צקצת חולי רע ונודה צל כהן או נציא כרופא ווסיע הציתם (סופטים י"ג ו', ו"א י"ז) צצוא נציא ונזוכים להעיד ולקרא צסס ה' (ו"ז צ' ד') בהקצתך הגצירה צעניני הנדניה לעת נצוכה ונחונם (ו"א ח' ו"ב, יהודית ח' י') צחדור נקרים גדולים וכלורים צצית הנסים אם לטצט או לחקד (ו"ז צ' ע') או כאשר חרצ סכנה ונחפת על לוארי האיש וילדיו (ס"א א' י"ג). ולרוב היה חוט החקד הנסוך ון האיש על נסיו וצכותיו אשר הרמיצ להן הולך צרות דרור וחפשה נתן נעט למקגר צית הנסים (ס"א א' י"ג, ס"ז ו' כ').

ב. מְלָאכֹת הָעֲבָרָה וְשִׁעְשׁוּעֶיהָ בְּבֵיתָהּ פְּנִימָה.

ראשית עבודת העצרים צחדר נוסצה היתה נעשה חרג ונעוה. כמו לכל נסי העמים הקדנזוכים, כן נעל החיוב (עיין כחוצות פ"ה ו"ו ד"ה) ואלו הנולאכות שהאשה עושה לצעלה וכו' כופה לעשות לו צלנור וכו' שהיא ונלחכה חסובה וכצודה וכו' ע"ש צגנורא) על הנסים העצרות, לטוות ולחרוג ולעשות צגדיהן וצגדי צעליהן וילדיהן, נכסה הרלפה יריעות האהל ונסך הפרכת וכו'. ולא נסי עם הארץ בלצד עשו ונלכות כאלה, כי גס שרות וצנות ונלכים לא צוסו נעצדות כאלה, כעין שנלינו צנדצת העצרות לצנין הנשכן. חנה אשת חלקה ננשפחת אפרתים עשתה צידיה נעיל קטן לטמואל צנה נער חגור חסוד צד צחור נעלה הכהנים, ע"ד שארגו נסים עוצדות אלהי נכר צתים לאשרה (ו"ז צ' ג' ז'). ואשת חיל צישראל, אשר צעלה וצנה אשרה והללוה צשערים עקצ פרי ידיה

צו"ע "המגיד" גס התואר אלהים אחרים ע"ש, וא"כ התואר קנאה ונקמה להשם צמקראי הקודש אינו אלא תמונה ונלית שאלה נהרגשת צעל אשה צארץ הקדם למלאות אהבתו לאשתו צנשצלת קנאה לזרים, כד"א "כי עזה כמות אהבה קשה כשאל קנאה", ואף הנולה נקמה אינכה צמוצן מלכה צלשוונתינו, כי אם ג"כ צמוצג קנאה צעל לאשתו, ע"כ נרדף נקמה עם קנאה צהורחתו עבוד רוח קנאה על הצעל "כי קנאה חמת גבר ולא יחוויל ציום נקם" (נשלי ו' ל"ד) ולכן ולינו צכמה נקומות מלת קנאה צנוקס נקמה ע"ד שפי' רש"י אלל פנחס צקנאו את קנאתי ער"ל צנקמו את קנאתי, ואך על מוצן כזה לצדו קוצצ קוצצ הולך הנצטא צנחום אל קנא ונוקס ודומיו.

וועשיה, דרשה לומר ופסחים לעשות בחפץ כפיה לביחה וולצוסים ונורצדים, ועוד קדין וחבור לנכור לכנעני הארץ, ולקחת צנחירם טדה וכרס להחיות מפש צעלה וילדיה (משלי ל"ח) וכמו שוילינו בחכס אשת עוזיה כי צידיה תחכה פלך לכלכל אח צעלה ופרי כפיה (עוזיה ז'), כי הפסחים והלומר היו להעצרות החומר להכין וולצוסיהן ונכור, ורוב הצגדים נעשו ונלמר ופסחים ככ"ל, ולכן נזכרו לרוב צוקרא וצולילת הכציאים, וגם קנה המדה היה פחיל פסחים (יחזקאל ו' ג'). ואשת חיל עקרת הצית היחה כוונלחת על עצודה צנחירם ופסחיותם צפסחים וצלמר *).

ואלה כלי הארג והנעוה אשר נוללו צצית מללכת העצרים: פ"שור הנורה כנו, "כוסרות" (תהלים ק"ח ז') כפיס עץ, וצחוספת היו"ד פה חולה עוד ללרף הורחת י"ט, ור"ל וקל יטר (Rocken) אשר סציבו כרוך לומר או פסחים. — פלך הנורה צערצית סצוב צעגול היה ג"כ מקל עץ קטן ומולק צראשו (Spindel) הוונלגלג עם החוט הונתעגל סציבו, ותקוע צפיקה (כלים פרק י"א ונסנה ו') שהיה, כוויין כדור קטן נקוב צאונלע שושינוות הנשים צראש הפלך שטוות צו כדי שיכצד" (רע"ו טס).

ונולל צוקראי הקדש שהסכילה העצרים וויי קדם קדוניה לשזור תקות חוץ פסחים או לומר או שני חולעת (ס"ה ד' ג') כפול או גם ושלט (קסלת ז' י"ג) — אשר לא צוהרה יחק — ולחצר פת י ל ונחלל או ופסחים להשמישים שוכים. ונחה שוילינו כזכר הטס נעורת (שופטים ע"ז וישעיה א') נראה כי הצינו גם לשוק אח הפסחים **).

* וזהו "ותקס צעוד לילה ותתן טרף (ר"ל לומר טרוף — gedrempelt — ומוכן לעוות) לביחה (ר"ל לצנחיות) וחוק (ר"ל המלכה הויוועדת לכח"ח) לנערותיה" (משלי ל"ח).

** כבר הזכרנו לנעלה כי העצרים למדו מללכת הפסחים צולרים וקור גדולס, ע"כ נולל צלשון העצרים כנה מלות וכינוים צמיני פסחים אשר חוללותם מלשון מלרית, כאשר צירח החכס Forster צפרו de bysso antiquorum quo Byssos ex Aegyptia lingua e. c. ואלה הם: י"ש אשר העתיקו הצצעים Byssos וחרגונו צלשון קופטיה Shenes מלשון Sehe הנורה עץ, וזה היה שמו גם צולרית היסנה והעצרי עשה ונחמו ש"ס כמו צת מן צנת, חנה מן חנה, וכאשר נקפה הארטיקעל המלרי pi (שנצטאים צולרים העליונה כמו bi) אל הטס Sehe נחמה הטס היוני byssos ומהס קצלו הפרקים לקרא לו בוץ הנזכר צנחויים חרות Schesch, אכן הטס העצרי ט"ט חלף ועצר אל הערצי צס Sasch וצהודו Schesch וצולרים החדשה Seias ככ"ל ח"ד פ"צ צהערה ע"ס שב"ז הורה צראשונה למין לומר נפן המכונה צולרים Scheathi וזה לדעתו, פשתי (עם הארטיקעל pi הכ"ל) עץ" (יהושע צ' ו'), וזהו גם הטס שתי צעצרות. וכן הטס, "לשון מלרים" מהטס המלרי Athiounian, וכן הטס קדין מהמלרי Shthen, וכן הוללה ש"ע ט"ז מהמלרי Shontnes. ומלצד אלה מנה החכס ההוא עוד כמה מלות מלריות שצאו צוקרא צועשה מלרים צלי העתקה, והם שהזכרנו צקפר היוצלים פרשה ו' צהערה לשס לפנת

שקורין Hechel, ועשו מונו יתרים לחים או עצומים (סופטים ע"ז). —
 וצומעסה הארג וחוטי השתי (המכוכים על הכוזב העליון, ומסכה כלים
 כ"ח) והערב (המכוכים צומעסה הנ"ל בפס המוסכת ועיין רע"ו סס)
 כודעו להן הכלים "יתד הארג והמוסכת" (סס) או "מוכר אורגים" (ס"ח
 י"ז ז')*, שנעשה לפי המעשה הנ"ל משי עלים עגולים המכוכים כוזב
 העליון וכוזב החתון, וכאשר לארג חומר הצגד עד תמו, קפלה האורגת
 אותו, ופתחה אותו מעל המוסכת, וקללה אותו ומשידי קלוי חוטי השתי,
 וציתרים הכותרים האלה או צחוטי הערב הכותרים קשרה האורגת חוטי
 הערב וצגד אחר אשר חרלה לארג עוד, ולא תוסיף עלצ עמו לכרכהו
 מחדש על מוכר המוסכת. (**)

צין המלכות שהעצריה עשה לצעלה היתה גם חוצתה לגדל
 צנותיה וגם צניה עד שיגיעו לפרקס החוצצ את הזכרים להפחד מן
 הכקצות. האם כרתה להילד הנולד לה את שררה, ורחלה אותו צמים
 למשעי, ונקתה אותו צמלה ונלרף ונלצן, והחתילה אותו צחתולת צגדים
 (יחזקאל ע"ז ד') וחללה לו שדיה להיניקהו ולהחלימהו, וככה עפשה
 ורצתה עולליה והיתה הדך מפארתם (ויכה צ' ע').

גם מלכות הצפול והאפיה לא היתה זרה אף לצנות מלכים, כמו
 שזכרנו אלל תור צת דוד צצית אמון אחיה, אשר לשה את הצלק וצעלה
 לצציות (ס"צ י"ג ח'). וכשי עם הארץ, צצגם ציני קדומים, צצלו ואפו,
 ווסכו יין ורקחו סון ושחה לצעליהן ולצניהם. אמנם אח"כ היו צצתי
 הגדולים והעשירים רחקות ועצמות ואופות ויוחדות (ס"ח ח' י"ג).
 וצאשר צינים הם לא היו, כמו צינים האלה צארלות המזרח,
 צתי רחלה פתחים לרוחה צרחוצ העיר, רחלו הנשים כועעו יום יום צצתי
 ומגריהן (ס"צ י"ח צ'), כי רחילה וסיכה, להקל חוס ושכר ולהסיצ חלחת
 הגוף, היו לרכים מוכרחים ליוצני ארץ ישראל כמו אכילה ושתייה (ע"כ
 מליכו לחז"ל לענין הענית ושאר דברים שכללו חניד רחילה וסיכה צכלל
 אכילה ושתייה).

מלצד המלכות האלה שהעצריה עשה לצעלה ומלידי ציתה
 צחדר הנשים, השתעשעו לרוצ צחדריהן עם הנשים הקרוצות אליהן
 מושפחתן, כי כן הלכו אשה אל קרוצתה ושאר צצרה לצקר צחדרי
 הנשים (צצגם לעת מלוא זצח מושפחה כמו הולדת צן או צת או סומח

פענה ע"ס. וצרות ה' את דרכי הנני להוליח לאור ספר "מדרש מלים" שלם על כל
 הציבות העצריות אשר ילאו ממקור הלשון המלכית. —

* שמושל אליו סס עץ החנית, וזה טעם "ויקע כעץ תקות" (איוב י"ט)
 ע"ד "ויני קלו מני ארג ויכלו צאפס תקוה" (סס ז') שרונז צצניהם על תקות חוט
 חאריגה צצח אמת צלעה.

** וזהו פי' הכתוב "קפדתי (התרחי ופתחתי) כאורג (המתיר חומר צגדו
 ומציב למסכת) חיי ומדלה (הס החוטים השרידים החלויים למטה) יצלעני (קלץ אותי
 צכלות ארג הצגד כ"ל)" (ישעיה ל"ח). —

יום חתונה וכיולא צו' ל'ספר ולדצה, לחוד חידות ולפתור אותן, לטוחח ולטחוק, לכגן ולרקד, להראות אשה רעותה יקר הפארתה צמכלוליס ועדי עדיים, ולטעווח צמועדנים לשתות מיין רקח וועסקיס רמונים (ס"ה ח' צ') (אשר כלטען ע"י הפסרת סלג לתוכו, וסוף הנקרא "לכת סלג" וועלי כ"ה י"ג, כעין קפאון הכופת שקורין Glace אללנו). לכן היו צחי נשים כאלה הצודדים צמועדס כפעס לפעס לקוד עליזות וועטחקות ולצית תענוגים, וע"ז מוכיח הכציא את אנשי זרוע סצדורו לאמר (ויכה צו) "כשי עווי הגרסון מצית תענוגים". ולפעמיס עשו נשי התרנוון ועתה נשים ציחוד צצית ונגורן, כוועתה אשר עשתה וסתי המלכה, וצלסלר עצד לחס רב צחדרי סגלתה ולחכתה (דניאל ה').

וכאשר אפס להעצריה כל וולאכת עצודה וועשה טעטועים, אז יצבה, אס צין נשים סאככות וצכות צוערות נחשצה, רכה וענוגה עוונת ידיה צעללתיס צללחת צתוך חדרים, המולעים צרקנות יריעות ספריר על קרקע טס; ועל ירכתי קירות ולוחות ארזיס או וואצני גזית — המולופות לפעמיס, כוונתה הפעניקים לעשות גס קרשי אכיתס ומסן (יחזקאל כ"ז ו') ואוונתי לור ולידון עשו למוך סלונה "כסא סן גדול" (וי"צ י' ודה"צ ע"י), גס צקרכות סן והצנים*) — נשענו לסלש ללעות סחדר ילועי ארז ואפריוכים וועלי סלצנון (ס"ה ג' ע"י) וועות סן (עמוס ו' ד') (**). וצצחי המולכים היו עמודי אפריוכים כאלה ומכסף, רפידתס זהב ווורכצס ארגמן (ס"ה ג' י') ואולי, כווי למוכי פרס ווודי, גס וועות זהב וכסף על רלפת (***) צהט וטס ודר וסוחרת (אסתר א' ה').

(* חדרים כאלה מכוונים צוקרא "צית הסן" (וי"א כ"צ ל"ט) או "סיכלי סן" (תהלים ו"ה ע"י) או "צחי הסן" (עמוס ג' ט"ו).
 (** ומלח צוקרא כוויס טוויס למוטצ ומלע המורים אס על ווכן לסצת צומצו או על מטה מולעת צכרים לסכצ עליה ואלה סס: מַטָּה וּמַרְשָׁ כַּטָּה וּמִוֹרָה לרוב כטיית יריעת המטכצ המשתרע על המכוונה (תהלים ו' ז') ופעס מורה גס המכוונה צעלווה (טמות ז' כ"ח). — עַרְשֵׁן המורה גס הוא פעס על כסתות המטכצ (תהלים ו' ז' הכ"ל, חיוב ז' י"ג) ופעס המכוונה סתחת המטכצ ("ערש צרזל" דצרים ג' י"ח) או ספסל וועטצ להקצה (ס"ה א' ט"ז). — מַשְׁבָּב המורה מקוס ונוחה צכלל, כווי מנוחת הקצר ליטני עפר (דה"צ ע"ז י"ד) כפתגס הנודע כי השיכה היא סתחת הצבירה לחתים הוות, ועל מנת השינה צפרט (ס"ז ד' י"ח). — יְצוּעַ המורה רק על סכסתות המולעות והרפודות על המכוונה לטח עליהן (צרחטיית ו"ט ד', חיוב י"ז י"ג).
 (***) אחרוני המוצארים מלחו אל כוון לפתור הטס "רלפת" לענין כן וצקיס כווי "ורלפת אצנים" (וי"צ ע"ז י"ז) ורלוו וכוונת המלע וספסל המטה, ונרדף עם המוחאר לפניו על הענין הזה צעלוו צאוורי "חור כרפס ותכלת אחו צחצלי צוף וארגמן" סר"ל ומכה וועט כרים וכסתות "על גילי כסף ועמודי טס" היינו וכוונת המלע המושתת על גצה ילוע הכרים, וכן וועט צתואר המוכפל "וועות זהב וכסף" ר"ל כרים וכסתות מרוקמות צזהב וכסף "על רלפת (ר"ל מכוונת) צהט וגו' (עיין צהערה סלפני זחת), ויוצן עי"ז גס המלה "רלוף" (ס"ה ג' י') טגס טס מונה כל חלקי המטה או סאפריון טהס: עמוודים, רפידה (ר"ל המלע) מרכצו (ר"ל המטכה) והרלוף היינו הרלפה היא

על פארי ונטות כאלה הליעו כרים יקרים וכסותות רכות ונפונקות
 מחומרים יקרי ערך ואלד כנוו חור כרפס ותכלת ונשזר צמיתרי צון
 ובתלתלי חרגמן (אסתר א' ו') ורפדו יריעות נרוקמות מעשה חושב
 לעלושים ופרחים המוצאות מעיר דונסק * או נרצדים נארץ נולרים **),
 ולהכלל מעוקלי זבזים ויתושים פראו עוד על הנושכז נוסקה מעשה
 רשת הנקרא "מכצר" (נ"צ ח' ע"ו).

על נרצדים כאלה אשר הניפו צפית כיחוס נור אהלים וקנמן
 (נשלי ז' י"ז) שכזו נסים שאכנות פרות הצטן אשר זהר שונרון העושקות
 ללים הרוללות אציונים האונרות לאדוניהם הציחה וכסחה (עמוס ד')
 ואדוניהם גם הם קרוחים על ערשותם ואוכלים כרים נלאן ועגלים מתוך
 נרצק, וסותים צונזקי יין וראשית סומים ינשחו, והיה עם יין ונשתיהם
 ככור ונצל ותוף וחליל, אשר אנהותיהם ונשחקות לפניהם, וגם הנה פרטו
 על פי כצל כדויד חשבו להם כלי סיר (סס ו'); והיו צין העצרות
 נסים ונפונקות ונכועה רכות וענוגות אשר לא נקו לרדת מערש ילוען
 להליג כף רגלן על הארץ ונשתענג ונרוך (דברים כ"ח כ"ו).

ג. חַיִּית הָעֵבֶרְיָה מְחוּיָן לְבֵית הַנְּשִׁים.

בללח העצרים, אשר צאליים תחשכז, וחדרה החולה, כסחה פניה
 צלעיף, ואנהותיה או נערותיה, שמים צונספר, הולכות אחריה (צראשית

מכותה הספסל שקורין Sopha, וזה נקצעו ונשצלו אצנים עוצות ונרגליות זהם שש
 דר וסותרת — שאלו לפי ציחור הקדמונים השם "רלפה" לרלפת הקרקע לדיסת הרגל,
 יקשה להצין איך יצא צין אצני הרלפה שהן צהט ושט וסותרת (שר"ל מלשון סחור
 סחור קרומי הלש = Schildfräterschaalen המעוגלים עקלקלות סצז סצז) גם "דר"
 שהוא לפי העמקת השצעים Pinna נרגליות החומט, להיות על הקרקע נוקוס נודרך
 כף רגל? ונאמת הוכרחו הנפרשים רלפה על הקרקע לצאר השם "דר" בפי תרגום
 הפשיעא בצורית שר"א שר"ל נש"י, וכמו שהעיר החכם ר"א יפה צס' ה"ל כי "דר"
 היא צריה הנקרא צ"א שטעק = או שטעכמושעל והיא נחצרת עלמה אל קרקע הים
 ע"י נין חוט של נטי, וחופשי ונמוכות הים נחשפים ונקצלים החועים האלה ונח"ב
 נטוים ונארגים ונעשה מהם הנטי הנקרא Pininon. אמנם כ"ז יחבן לפי נוסח
 הפשיעא שולג תרגומו "שריא" מה שקורא הסורי לנטי שר"א, וכן צתלמוד סועה סירה
 פרדא, פירשו קלת שהיא כמו Surikon ציורית המורה נין נטי הנקרא Serico
 (שהוא לדעת Michaelis השם "שריקות" צישעיה י"ט ע'). אולם לדעת אחרים נקור
 השם נארץ Seres שהוא צעלוו השם סיגים צפי הסופרים הקדמונים (כמו שצבר
 החכם Vincent צחקירותיו בקדמוניות, ולדעת החכם Forster הם עם Hunnen)
 והיא היחה ארץ נולדת הנטי כידוע. — על "דר" צנוף הנקרא, נפני שאינו נין אצן,
 לא כן לפי נוסחתו, כמו שהיה לנטי השצעים, שצא "ודר" צין צהט ושט, ונראה שגם
 דר הוא נין אצן, וכיון א"ב על הנרגלית הצאה ונחומט ה"ל. —

(* כו"ש, צפחת נטה וצדונסק ערש" (עמוס ג' י"צ) שכן אלינו כי גם הפעניקים
 קחרו עם דונסק צלנר לחר (יחזקאל כ"ז י"ח).

** "סטוצות אטון נולרים" (נשלי ז' ע"ז).

כ"ד ק"ח, טוסנה ע"ז ול"ט, יהודית י'). אכן העצרים ועם הארץ יכולה להחלשות חולה בחופש יותר גדול, כונו שווליו בחסה צונגל שכס אשר כלחונה על חוות העיר ותשלך פלח רכב על ראש אציוולך ותחך אח גלגלתו, וזאשה ונוח בקפסה לצעלה כי זא חליה אש זר ולא שאלתהו אי וזה הוא, וזרות המואציה צגוקן צועו, וזאשה חכמה צאבל צית וועכה עם יואצ. וכן כהן חפסה אף לכסי חלילי הארץ ציוי וועד צקך המון חוגג (ס"צ ר' י"ע); או אס ווקרה זעס ופגע רע יוליאו אשה ונחדרה החולה, כונו שווליו בחסה החקועית צהחכנה לפני המולך דוד על דבר אצטלוס, וזאציגיל אשת כצל הכרעלי ככ"ל; או צקרוב אסון לצן יקרה, כונו צאשת ירבעס צלכחה חל אחיה הכציא לדרוס ואלתו על דבר צנה אציה אשר חלה ככ"ל; או כאשר עבר רוח קנאה צוולכה להסתחר על הארץ, כונו שווליו צעתליה אס אחזיהו (מ"צ י"ח); או צהתהפך להט חרצ האויצ על ארץ וולדתה, כונו דצורה אשת לפידות (טופטיס ד') ויהודית עם הולופרוס; או צחלול הטס ודהת, כונו שווליו באס טצעת הצנים צקפר החשמונאים. וצכלל היה דרור יותר להאלמנה ון הכשוואה, ולהצעולה ון הצתולה. ומוספר צקפר שני ון החשמונאים כי צנפול צית המוקדט צידי לר, הסנסיס חבורות טק נעו צרחוצות והעלמות אשר לא טזפתן עין התאספו חלה על פתחי ציתן ועל המוות וחלה מליכות ון החלכות" (ג' כ').

ועוד ילאו צנות ישראל כפעס צפעס צחגיס יצוועדים לחול צווחולות (* ווחכיס, להשתעשע צשווחת יוס טוצ, או לקדס פני גצור ורצ להושיע צטוצו ון הוולחונה, כונו טילאה וריס הכציאה וכל הכנסיס אחריה צתפיס וצווחולות לקראת וושה, ודצורה אשת לפידות צטייתה לקראת צרק צן אציוועס, וצת יפתח צתפיס וצווחולות לקראת אציה, והכנסיס וכל ערי ישראל לקראת שאל המולך לשיר והמוחולות (** צתפיס צשווחה וצטלטיס, והכנסיס המושחקות (***) ענו ואמרו: הכה שאל צאלפיו

(* כונו טהיה החג צטילה ויוויס יוויסה ציוי טפוט השופטיס (טופטיס כ"ח) וכונו טחבו ציוויס הקדמוניס יויס טוציס לישראל צע"ו צאצ וציוס הכפוריס טהיו צנות ישראל יולאות לצוטיית צגדי לצן וקראו לצחורי חמד: צחור טא עיניך ליופי טאין אשה חלה ליופי! (תענית כ"ו ל"ח).

** הטס מחול כונו טרשו סול ורעהו גול וורה דלוב ורקוד צקצו צוועגל שקוריין Reigentanz (ווחונה יוס המועד וזה חג ולטון חוג המורה וועגל והחג היה מחול ורקוד כונו שווליו חלל העולקים צעלל דוד, אוכליס ושותיס וחוגגים" ט"ח ל') ונוקציל לעומת טווחה (תהלים ל' י"צ) טכן השרט טנה הנרדף עם גיל (טס ו"ה ט"ז) ועס חרועה להריס קול (עזרא ג' י"צ), וורה ג"כ דלוב וסיר ועז, וכן השרט ע לז טכרדף עם רכן (תהלים קו"ט ה') וזה האחרון נרדף עם גיל (ישעיה ו"ט י"ג) וכן עיקר הוראת הטס טטון או וטוש הנרדף עם טאון (ישעיה כ"ד ח') ועס מחול (איכה ה' ט"ו) צכלס עיקר הוראת תועת הגוף צקפילה ורקידה והרמת קול צשיר וזמר. (***) וגס חלל הרומאים היו ונגבות כאלה הנקראות Ambubajae טהיה לד"ק חלטון אצוב או אכצוב צל"ח טר"ל חליל כצו.

ודוד ברבנותיו! (כאשר בהיות הכלחון לאויזי ישראל עשו כזאת גם בנות
 פלשתיים בנות הערלים לשמות ולעלו כו"ס ט"ז א' כ'), קדמו שרים
 אחר כוגנים צחוך עלמות תופפות (תהלים ט"ח כ"ו), וכמו שזכרנו
 (צקפר א' ון השמונאים י"ג) בכלל שחגו הכלחון על אויזיהם בזמירות
 ובכפות תורים בכורות ובעוגזים ובכזלים (*), וכן צקז הארון לנעון
 קדשו היו גם נשים צומחל הששחקים (ט"ז ו'), והכזיא ונחם לאמר:
 "עוד אצקך וכזית צחולת ישראל עוד חעדי חפיך וילחא צומחל הששחקים"
 (ירמיה ל"א ד').

ובכלל הלטינו בארץ יהודה שנחת יום עוז (השיר יהים לכס
 כליל התקדש חג" ישעיה ל') וסעודה נשחה לחתונה ולעבודת האלהים
 (שמות ל"ז י"ט, תהלים קנ"ט ג', ק"כ ד') ע"י שרים ושרות (ט"ז י"ט
 ל"ו, קהלת ז' ח') צומר צומחל וצסיר (עמוס ו' ה', ישעיה ה' י"ז, טס
 כ"ד ט', ירמיה ט"ז ט') וכן רככו ועלזו צומחל ונשחקים לעת הצליר היא
 שנחת דריכת הגת וגיל הכרמל והיקצ טעשו אז הלולים (שופטים ט'
 כ"ז) ונחולות הכרמים (טס כ"א כ"ח) ונקרא השיר "הידד הדורכים"
 (ירמיה כ"ה ל', טס ו"ח ל"ג, ישעיה ט"ז י') וכן צומחל הקודש כמו
 שהיו דוד וכל בית ישראל ונשחקים לפני הארון בכל עלי כרמים ובכורות
 ובכזלים ובחפים ובזנענעים ובכלללים (ט"ז ו') ושנחת עולי רגל "כחולך
 צחליל לצח צהר ה' אל לור ישראל" (ישעיה ל' כ"ט) וגם הנשים והילדים

(* על איכות ויזי בלי זמר האלה דר צאריכות החכם ר"י צרי"ל בהקדמתו לסקר
 תהלים, ואנכי אמלח ואשלים דבריו פה צאיו הערות וחכמי העמים: ת"ף, בערבית Duff
 וצרפית Dulf וציונית Tympanum, הוא הנודע בכל ארצות אסיה ואפריקה טס Adufe,
 והיה טח גדול נעץ או נחכת ועליו פרוט עור אשר הכו עליה צידים (שקורין Hand-
 trommel), להשמיע קול להלק, וצחח היו תלויים עוד פעמונים ורלי נחכת אשר השתקפו
 ולללו צחובות חתוף. — יְשָׁלִישִׁים היו כלי זמר הנזכר תמיד בלשון רבים והוא הנקרא
 בלשון העמים Triangel. — צִלְצִלִים גם הוא בלשון רבים, וטעם שמו נענין ללול
 וקול להלה, והיה ויין Castagnetten או Cymbeln נשתי קערות נחכת קטנות או מזרקות
 גדולים, אשר הכו זו אל זו או דפקו וספקו עליהם בכפות הידים ולהלו קולם, ונקרא כלי כזה
 גם בלשון תורגומית Zil. — קצור וצחרגוס היונים Kinyra או Kitara שהוא הכשדי קיתרם
 (דריאל ג' ה') ואללו Cither, והיה לדעת יוספון פלאוויוס כלי זמר עם עשרה (ונחואר
 מזה "עשור" צוקרא) מיתרים נחוחים עליו, ועליהם נששו ורקדו הששחקים צאצבעותיהם,
 ע"כ נופל עליו לשון "תפס כנור" (צראשית ד' כ"ח), ונגן צידו" (ט"א ט"ז ב"ג) זמר הנורה
 בערבית מיתר הכנור; וקולו לא היה לזהל בללל, רק המית קול דמונה דקה כשאון מים
 קרים ונחלים ון הועין, ע"כ יצאו צו פעל ה זה (ישעיה ט"ז י"ח) וחואר ט א ו ן (טס
 כ"ד ח' וכן טס ה' י"ד מוקצ "המונה ושאוה" על המית הכנור ושאונו שזכר לנעלה בכחוצ
 י"א וכלצ פה "שאונה" אלל "עלז" כונו טס "שאון עלזים"). — נָבֶל שמונו ציונית Nablion
 והיה לדעת יוספון גם הוא ויין כלי זמר עם י"ז מיתרים אשר פרטו על פיהו צאצבעות,
 ע"כ נופל גם עליו כעל כנור ה"ל לשונות ה מה (ישעיה י"ד י"ח) וזמר (עמוס ה' כ"ג)
 והיה דוונה צחמונתו לחמת הנקרא כז ל, ע"כ נחלץ לו גם פה (טס ו' ה'). —

שנחמו" (כחמיה י"ג מ"ג) ובכל ווקוס שנאמר לעת ואלא כזאת "נקסלו" (אסתר ט') ר"ל שחגגו צווקסלות שרים ונוגנים. אולם כוונתו שחגגו הנשים חדריהן להתערב עם האנשים צענוחת ונסתה ויום עוב לעת שחוק ורקוד כן שועטו צרחוצות לעת קפוד ולצכות, והיה מהן נשים וענות ונטפחות (מועד קטן פרק ג') וקוננות וחכמות (ירמיה ט' ע"ז) הנושאות קנה ונשי על הנות לונען חרדנה עיני הסוונעים דוועה ועפעפיהם יזלו ויסי כו"ס כי שוענה נשים דצר ה' וגו' ולמדנה צכותיכם*) נשי ואשה רעותה קינה (סס י"ט) ויש אשר התאספו עלמות על קצר רעיתן אשר נקטפה באזה לתאניה ואניה כעין שנאמר (סופטים י"ח) "וימיס ימיהם תלכנה צכות ישראל לתכות לצח יפתח הגלעד". —

ונאשר כי הנשים העצרות חיות הנה, קרה כפעם בפעם כי התערבו נשי עם הארץ והתערבו על ריב אנשים צרחוצ העיר, כוונתו שחראה ונושפטי "כי יכלו אנשים ונגפו אשה וגו'" (שמות כ"א כ"ג) "כי יכלו אנשים יחדיו איש ואחיו וקרצה אשה האחד להליל את אישה וייד ונכה ושלחה ידה והחזיקה צווצטיו וקלותה את כפה וגו'" (דברים כ"ה י"ח) וכן נרצה פילון האלכסנדרוכי להתאונן על העצרות שצעריו, אשר אם אנשיהן נלו גם נעו צרחוצות תתפלם ציניהם להעלות יד איש על יד רעהו, ותתעצרה צדצרי כצלה ונאלה וצוועטים ונגואלים.

אונס צכות ליון הנולויות היו רחמניות (כוונתו לפעם צח איה פלגש שאול) גומלות חקדים (כוונתו אציגיל הכרנולית) צייסניות ולנועות צהליכתן וצווצטן ובכל תנועותיהן, כצודן ציחה פניוה, ונוכקות צלעיפים וצרדידים צלחתן שער עלי קרת, ולא דרכו על ופתח ציח גצר זר צלתי אם נקראו לצח הציתה, כוונתו שוולינו באשת ירבעם הנ"ל שנוודה צפתח עד אשר קרא לה הנציח צואי אשת ירבעם; ואשה פורלח גדר העריות והלכיעות היחה לשוה ולחרפה כו"ס "צח שווצה קלון אציה ובעלה ונשיהם תשנא" (צן סירא כ"ג ה'); ובכ"ו שזוכר צווקרא אנשים ונשים ווצן תוויד צהצדל ונחילם כוונתו שהיתה צעורה, וכוונתו שנוספר פילון ונאספת הרופאים (Therapeuten) אשר גם עצרות לקחו חלק צה, אך לא צאו האנשים על האנשים יחד צעורה אחת, כי אם שם היה חץ ונשה גצוה שלש עד ארבע אונות ווצדיל צין האנשים וצין הנשים, וכוונתו שכוהגים צכי עוונו צצתי כנסיית וצהיכלי תפלה עד היום הזה. לעשות ווסך ווצדיל צין עזרת האנשים לעזרת הנשים.

*) ונקרא אשה כזאת "חכמה" ע"ד שנקראה צוונתה שצח הוילדת "חכמה" ודוונה לה צלרפתי: Une sage femme. ונראה כי רגיל היה המצטא הזה גם צימי הוקרא, וצוה יפורש הבחוב (הוסע י"ג י"ג) "חצלי יולדה יצחו לו הוא צן לא חכם (ר"ל שכולד צלי עזר הוילדת ע"כ) כי עת לא יעווד צווצצר צכיס". —

וזכקוע ח'דוכי סב'ית ז'דך ז'עח'יקו ח'ל'יו ו'וקוס ל'וקוס, נ'ש'או
ח'ת נ'ס'יהם ז'כ'ות'יהם ז'עג'לה ס'ג'ורח ו'וק'ורח כ'ע'ין כ'לוז *') ל'הס'ת'יקן
ו'ע'יני ג'ז'רים ל'ח'ור ח'ח'ר'יהן.

פ'רק ש'לישי

אָהַבַת בְּלוֹלֹת בְּמַכְלוּלִים

א. בְּנוֹי חֶשֶׁק וְגִעּוּגוּעִים.

ה'ע'ז'רים ח'ו'ודו ל'הם ל'כ'וח ז'ע'ו'ות ח'נ'סים ר'נ'זי ח'ה'צ'ה ו'ד'וד'ים, ו'כ'נ'ה
ד"ו ח'ד'וד ח'ת ר'ע'יתו ז'ע'ס י'וכ'ה ח'ו'ה (ס"ה ו' ע') ו'ה'א'ז ח'ת ז'ח'ו ז'ע'ס
ק'ל'יע'ה ו'ק'רן ס'פ'וד (ח'י'וז ו'ו"ז י"ד) ח'ו ל'י'ין ע'ר'ך ח'נ'ה ו'ה'וד י'פ'יה ז'ע'ו'ות
ז'ע'ח"י ר'זי ח'תן ו'ס'י'פ'י כ'ו'ו ח'ל'ה י'ע'ל'ה (ו'ס'ל'י ה') ח'ו י'ע'ל כ'ח'ל ל'פ'ור'ה
ל'ז'יה ד'ז'ור'ה **) ח'ו ז'ע'ו'ות ל'ו'ח'ים כ'ע'י'ו'ים כ'ו'ו ח'ו'ר ח'ד'ק'ה ו'כו' ח'ו
ז'ע'ו'ות ח'ו'ור'ים ח'ור ו'כ'ו'ג'ה כ'ו'ו ח'ו'ה ל'ז'נ'ה ס'ח'ר (ס"ה ו' י') ח'ס'ח'ר (כ'וכ'ז
ח'ס'ח'ר) ו'כ'י'ול'ח ז'ה'ס. ו'ע'ו'ות ח'ז'ה ו'ח'ש'ק כ'ח'ל'ה נ'ח'ו'ים ז'ח'ר'ך ח'ק'ד'ס
ע'ד ח'י'ום ח'ז'ה.

ב. הַדוֹדָאִים

ז'ין ח'ו'וכ'ות ס'וא ו'ח'פ'ל ח'ל'ל ח'ק'ד'ו'וכ'ים, ח'ש'ר ר'ז'ות ו'ה'נ'ה נ'ש'ח'רו
ז'ח'ז'ק'ח'ן ע'ד ח'י'ום ח'ז'ה, ח'ית'ה ג'ם ח'ו'וכ'ת'ם כ'י כ'ו'וס ז'כ'ח ח'י'ז'ה ח'ו'ור
ל'ה'ע'יר ח'ה'צ'ה ו'ל'ע'ור'ר ח'ש'ק ז'ל'ז' ח'ח'ר ו'ל'פ'ת'וח ע'ול'ר ר'ח'ס ע'ק'ר'ה. ח'ר'ך
ח'ק'ד'ס ח'ים ו'כ'ור'ח ח'א'ו'וכ'ה ח'ז'ח'ת ו'ו'ול'ד'ת'ה, ו'ו'ס'ס נ'פ'ול'ה כ'ו'ע'ט ע'ל
ס'ני כ'ל ח'ח'ר'ך. ז'ק'ר'ז ח'רו'ו'ח'ים כ'ו'ול'ח ז'ח'ח'ל'ה ו'ע'ק'ה ח'ק'ס ל'ע'ור'ר ח'ה'צ'ה

*) ו'ז'ל'ד ח'ש'ני ו'ן ח'עג'ל'ה ל'שו'י ח'ו'ש'ק'ל ח'יה נ'ח'ון ח'ר'ג'ו (ס"ח ו' ח') ל'ס'וס ז'ו
ז'ג'ד'ים ו'ל'ד'ה ל'ד'ר'ך. ו'ז'ה י'וז'נו ד'ז'רי ח'ו'ד'ר'ש ח'ו'ס'פ'ר כ'ע'ין ו'ס'ור'ה ו'י'ני ק'ד'ו'ו'ים, כ'י ח'ז'ר'ח'ס
ז'ר'ד'חו ו'ל'ר'י'ו'ה ח'ע'ו'י'ן ח'ת ס'ר'ה ח'ש'חו ז'ח'צ'ה (ר"ל ז'ח'ר'ג'ו ח'ש'ר ז'ל'ד ח'עג'ל'ה כ'כ"ז) ו'ע"י
ס'ח'ז'ע'ו ח'ת ח'ו'כ'ס פ'ת'חו ו'ר'חו ח'ו'ת'ה. ו'כן ז'פ'ג'ש'ת י'ע'ק'ז ו'ע'טו ס'וא'ל ח'ו'ד'ר'ש ו'ד'י'נ'ה ח'י'כן
ח'ית'ה? נ'ח'נ'ה ז'ח'צ'ה (ר"ל ג"כ ז'ח'ר'ג'ו ח'כ"ל) ו'נ'ע'ל ז'פ'ני'ה ו'כו'. ו'ד'ו'ו'ה ל'ז'ה ח'ו'ס'פ'ר פ'לו'ט'ח'ר'ך
כ'י ח'פ'ר'ס'ים ח'ק'ח'ירו ח'ת ח'ג'ז'ור ח'י'וני ע'ה'ע'ו'י'ט'ק'ו'ק'וס ז'כ'לוז נ'ס'ים כ'ז'ה, ו'ה'יה כ'י פ'ג'ש
ז'ה'ס ח'יש ו'ש'אל ח'ו'ת'ם: ח'י ח'וא ח'י'פ'ה ז'עג'ל'ה ח'ו'ס'ק'ו'ב'ר'ת? ו'ח'ו'רו נ'ע'ר'ה ח'ח'ר'ך י'ון ח'ו'ז'ל'ח
ח'ל ח'פ'ח'ה. —

**) ו'ז'ח'ל'ו'וד ו'כ'ו'כ'ה אָם ר'ז ח'ד'ח ז'ע'ס ח'ה'צ'ה (כ'ע'ין ח'ס'ס ל'י'ע'ז'ע ז'ז'ו'נ'נו)
ו'ר'ח'ה ו'ה ס'כ'ח'ז'תי ע"ז ז'ח'ול'ד'ות ח'ו'ס'ר"ש ח'א ז'ו"ע ח'נ'ש'ר. — ח'כן ז'ר'ז'ות ח'י'ו'ים נ'ס'כ'ח'ה
ס'ז'ח ח'כ'ו'י'ים ח'ל'ה ז'ע'ס ז'ע'ח"י, ח'ש'ר נ'ח'ן ח'ח"ב ז'ל'י ז'ח'י'ג'ה ל'נ'ס'ים כ'ו'ו ר'ח'ו'ו'ה ח'ול'ד'ה ח'יה
עג'ל'ה ו'כו' ו'ל'ח'נ'ס'ים כ'ו'ו ח'ו'ור ח'ח'ש ס'ו'ע'ל ע'כ'ז'ר ע'ור'ז ז'ח'ז י'וכ'ה ל'פ'ור ח'ר'יה ל'יש ח'ול'ע

ולפתוח הרחם, עד אשר נחמד צקס המוח ונחקר עפ"י החוקים. וגם
 בארץ יון ואח"כ באשכנז נפרטו ונשקו חסדים כאלה.
 אחד מונרי חשק ועגזים כאלה נזכר במוקרא הלוח צקס דוד ח"ס
 אשר נולד לאובן צקדה ציוני קליר חטיס. ואשר מונדה להס העקרה
 רחל ונתנה צקכרס אל לזה נשכב חטיסה זלילה הסוא (צראשית ל'),
 וסולנוית מונרת אל דודה: "הדודאים נתכו ריח וגו' דודי לפנתי לך"
 (ס"ה ז').

הדודאים האלה נקראים צערצית ונחורגניס בארנוית יצרוחא,
 והפטיטא נחרגס "הדודאים נתכו ריח" יצרוחא יהצו ריחא, כאלו מורכבת
 המלה מן יהצ ריחא (בהערת הר"א יפה סס) וי"א פטיח המוכנה צרונית
 Mandragora. וכבר הזכירו המצארים הקדמונים כמו הרמב"ם ואחרים
 שהדודאים הם זלורת אדם, וצאנח נולד זלוח הנ"ל כי שרשו העצ
 נחפרד למטה כעין מולג ודווחה צזה לגוף אדם זלי זרועות עם רגלים
 מונחות זו ע"ג זו, ונלוחסה וזה עוד מונח חפלה אחרת, כי עשו ונחפרש
 הסוא נכסין זלורת אדם (Erdmännchen, Alrunen *) אשר היו
 לחילי הצחים אלל העכו"ס, וצכוחס כפי מונחם להציח צרכה אל הצית,
 ולחגן על יושציו וכל אסון ונחלה, לפתוח קגור הרחם, ולחקל לירי היוצבת
 על המצבה.

והנה יחקו כאמור אל הדודאים הקגולה לעורר חשק עוגזים ולפקד
 עקרות, ע"כ נכספה נפש רחל העקרה לדודאים הסס, אשר ריחם זלצד
 העיר תחות המושגל, שע"ז רוחה סולנוית צס"ה הנ"ל, ונקרא צעצור זה אלל
 הערצילים צקס "תפוח השטן".

ג. אֶרֶשׁ אִשָּׁה.

ציונים הסס, כמו עד היום הזה בארץ הקדם ובין יהודי פולניא, לא ארש
 צחור צחולה צלחצחו אותה צהחלכו עונה לדעת דרכיה וחין ערכת, כי
 אס אצותיו צחרו צעצורו עלמה המולדת חן ושכל עוצ צעיניהס, וציחוד
 יעדה האס לצנה את הנערה ונשפחה ומוודעתה אשר יקח לו לחסה.
 והיה אס חפץ הצן צנערה הסיא, ונחר אציו (צראשית ל"ד ח') שופטיס
 י"ד) אל אצי הכלה להסכים עמו צצרי החנאים והצריח צצניניהס, ואס
 חין אצ להנערה, ודבר עם מונה או אחיה (צראשית כ"ד כ' ונ"ה) ואח"כ
 כרתו ציניהס צרית (***) מונח צע"פ לעיני אחיה או סאר קרוביה

שמיר עפרה (מן עופר החילים) חגצ שפן פרעות נחש פיתון שפיפון כון (מ"ל דג) סוקי
 גולני וכו'.

(*) ראה מנה שסארכתי צזה צמאונרי "הנדצר והדצר" צכוכצי יחק נחצת ל"ה.
 (***) המונח צין החתן ובין הכלה נקרא צעצריית יעד או ארש או ש לח, שער
 החנאים נקרא צרית (יחזקאל ע"ז ח', ונלחבי צ' י"ד, ונשלי צ' י"ז) הנקן וזוהר והי"שואין לק ח.

וויודעיה להיות עדים (רות ד' י"ח) בדבר, וסם נסצעו סכיהם. וציויים
 האחרונים כתצו סטר תכאים חתום צטמותם, והמנהג הזה לכחוצ סטרי
 תכאים סמותנו צין הלדלים ולחתום עדים עליהם עפ"י הדין או זקני
 העיר (Cadi) נשאר ווקיים עד היום הזה צארלות אקיא וצין יהודי
 פולניא. וצטר כזה כרשמו ונמוו הוואר והמתן אשר על המתן לתת
 אל אצי הכלה או אל אחיה (צראשית ל"ד י"ג) וגם המתנות
 אשר על המתן לתת להכלה, ססיו ציויי הנציא יחזקאל (ע"ז) יקרי
 ערך כמו וולצוטי רקונה ווסט ווסטי ועדי עדיים, וציויי הנציא הוסע
 (ג') קלי ערך כמו חוססה עטר כסף וחומר סעוריים ולתך סעוריים. צין
 רויעי לאן וצקר נהגו כי המתן סתחייצ א"ע לתת ווספר גווליס או פרות
 או לאן וכו' לאצי הכלה, ואם אין ווקנה להמתן, אז היה ווכרה לעצוד
 ווספר סכים ולרעות עדרי אצי הנערה צעצורה. וצקרצ חוסצי ערים סקל
 המתן לאצי הנערה כסף סקלים כמוהר הצתולות (סמות כ"ג ע"ז) ויס
 אשר תחת סקלי הכסף הטיל אצי הכלה על המתן איזו חוצת וולאכה,
 כמו סמתמתן דוד צונלך סאול צוואה ערלות פלסתיים; אכן צהיות אצי
 הכלה עסיר וכדיצ לצ או צעל נפט רחבה, אז צו יצו כל הון המתן
 אשר יתן לו צאהצתו לצתו, ועוד יוסף הוא לתת כדניו לצתו, כמו סנתן
 פרעה וולך וולרים את העיר גזר סלוחים לצתו אשה סלמה. ויס אשר
 נתן אצי הנערה את צתו לאיש צטכרו סעסה חיל צוולחמה, כמו סנתן
 כלצ את עכסה צתו לעתחיל צן קנו לאשה על אשר הכה ולכד את
 קריח ספר, וכוו סהצטיה סאול הונלך לתת את צתו לאיש אשר יכה את גליח
 הפלסתי. כל וייני וחתונה אירוסין כאלה היו כעין ווכירה סוכר האצ את
 צתו לאשר ישר צעיקיו או לאשר הרצה לו צטכרה, ע"ד סאמרו צנות
 לצן: הלא ככריות נחצנו לו כי ווכרו ויאכל גם אכול את כספנו;
 ע"כ נופל צלסון הפעל כרה הוורה ווקה וווכר (דצרים צ' ו') גם על
 האירוסין (הוסע ג' ג') וכן לקח לסתי הורלות האלה.

ד. עת הדינים.

כעסור או ימים (צראשית כ"ד כ"ה, סופטים י"ד ח') אחרי היעוד
 והאירוסין, הוצלה הכלה צמוון חוגג אל המתן (תהלים ו"ה ע"ו) והצתולות
 רעותיה אשר הלכו עמה (סם סם) ספוחה זרועותיהן להעלות על הכלה
 סני עם עדכים ולקטע אותה צטרצה תכטיעים (יסעיה ו"ע י"ח, סם
 ס"א י' תהלים ו"ה). וצהגיע תור עת דודים הוצלה הכלה אל הרחלה
 לרחילה צמים חיים וסיכה צטוכי ריח כיסוח (יחזקאל ע"ז ע') והיא
 וחקדסת לטהרתה. אח"כ סמו על ראשה עטרת* סמתונה (ס"ה ג')

* לד"ק נבזר הסם כלה וסרש כלל צהורחת וועוטררה וולסון, כליח
 יופי" (איכה צ' ע"ו, יחזקאל כ"ז ג') ומהסם, וכלל, (תהלים כ' יחזקאל כ"ז) שר"ל כתר

י"א) והוצילום צנוקהלח שרים ונוגנים (צראשית ל"א כ"ז) צנוחות וגיב
 (תהלים ו"ה ע"ז, "צחולות ישראל וצרחותיה קול שטון וקול שומה
 קול חתן וקול כלה" ירמיה צכ"ו) אל צית החתן (הנקרא חֶפְזָה — תהלים
 י"ע ו' — או חדר — יואל ז' ע"ז —) צלוית נערותיה וצחוכן גם
 וינקתה (צראשית כ"ד כ"ע וס"א, ע"א כ"ה ו"ז) אחרי אשר קרובים
 צרכו את הכלה לאמר: "אחותנו את היי לאלפי רצצה וירש זרעך את
 שער שוכאיו!" (צראשית כ"ד) ואת החתן: "יתן ה' את האשה הצאה
 אל ציתך כרחל וכלאה אשר צבו שתיסה את צית ישראל וגו' וון הזרע
 אשר יתן ה' לך וון הנערה הזאת!" (רות ד') ולנסיך הארץ אשר לקח
 צח ואלך ואלך אחת לו לאשה קראו הצרכה לאמר: "תחת אצותיך
 יהיו צניך תשיחוו לשרים צכל הארץ!" (תהלים ו"ה).

ועטרה, ולפי השערה Michaelis היה כחוצ צישעיה ק"צ ה' "כי יכלל צחור צחולה יכללך
 צוניך" ותרבותו: ויהא חייך ייבגלינג איינע יונגפרויה קרלענע, ווערדען דיינע צווייסקענער (אל
 תקרי צניך אלל צוניך) דייך קרלענען" ר"ל שיקיפו את העיר ירושלים צחוונה שהיא כונו
 כתר לעיר ע"ד "מלין וכלל יופי" (תהלים כ') וצישעיה כ"ח רנוו צעס "עטרת גאות" על
 העיר ירושלים; והולך לתקון זה ופני שקשה הווליה "יצעלך צניך" — איך יהיו הצנים
 צעלים לאום? ואיך יהיו צעלים רבים (Polyandrie) לאשה אחת? ואיך תקרא אס הצנים
 צעס צחום? וכו'. — אכן לדעת הרופא ר' דוד די פוויס הנ"ל נגזר השם כ"ל ה וון
 כ"ל יות, שהכליות יעוררו הרעורר השמיש ותאות הנוגל עבור הדם הנוזקק שיחזיקו
 וצגלל הורידים ובידין חושיים הנושחרגים ויהם ויוליכו הדם והחוש צנוצטי צ"ה. —

ת ם

11

153

